

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ – ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ»
Α' Κατεύθυνση «Συντήρηση και Αποκατάσταση Ιστορικών Κτιρίων και Συνόλων»

Ακ. Έτος Εισαγωγής 2022-2023

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

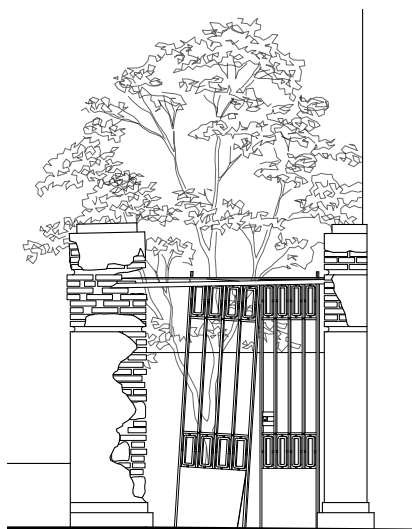
ΘΕΜΑ:

Αποτύπωση, πρόταση αποκατάστασης και επανάχρησης πρώην
υποκαταστήματος της Εθνικής Τράπεζας στο Καρλόβασι Σάμου

Φοιτήτρια:
Ζωή Κονδύλη

Επιβλέποντες Καθηγητές, σύμβουλοι:

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας, Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου, τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Οκτώβριος 2024, Αθήνα

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αφορά ένα νεότερο μνημείο του 20ου αι. στο Καρλόβασι Σάμου που λειτουργούσε στο παρελθόν ως υποκατάστημα τράπεζας. Συγκεκριμένα, μελετώνται η ιστορία, τα τυπολογικά χαρακτηριστικά, οι βλάβες που έχει υποστεί σε βάθος χρόνου καθώς και ο τρόπος επέμβασης σε αυτό. Ακόμη γίνεται πρόταση επανάχρησης του μνημείου ώστε να λάβει τη νέα χρήση που επιθυμεί το Πανεπιστήμιο Αιγαίου στο οποίο ανήκει σήμερα. Ιστορικά το κτήριο κατασκευάστηκε σε μια περίοδο οικονομικής ευημερίας της περιοχής (τέλη 19ου-αρχές 20ου αι.) όταν άκμαζε σε αυτή η βυρσοδεψία. Η λειτουργία του κτηρίου ως τράπεζα διήρκησε περίπου μισό αιώνα και έπειτα το πήρε στην κατοχή του το Πανεπιστήμιο Αιγαίου όπου ανήκει ως σήμερα. Το κτήριο εντάσσεται στα νεοκλασικά με στοιχεία αυτής της τυπολογίας στην εξωτερική και εσωτερική μορφή των όψεων και τη διαμόρφωση των χώρων του. Στην εσωτερική δομή του, χαρακτηριστική είναι η χρήση σκυροδέματος σε συνδυασμό με τις παραδοσιακές μεθόδους δόμησης. Σε βάθος χρόνου προκλήθηκαν βλάβες στο κτήριο οι οποίες οφείλονται στην εγκατάλειψή του αλλά και στον ισχυρό σεισμό που συνέβη στην περιοχή τον Οκτώβρη του 2020. Μετά από μελέτη των βλαβών προτείνεται ο τρόπος αντιμετώπισής τους με στόχο την επανάχρηση του κτηρίου ως ερευνητικό κέντρο πλέον όπου θα πραγματοποιούνται και εκδηλώσεις των σχολών, χρήση που όρισε το Πανεπιστήμιο βάσει των αναγκών του. Στη νέα πρόταση δίνεται έμφαση στην ασφαλή χρήση των χώρων, την εργονομία τους και τις διατάξεις της σημερινής νομοθεσίας με σεβασμό απέναντι στην αρχιτεκτονική του.

Abstract

This paper examines a modern monument of the 20th century located in Karlovasi, Samos, which previously operated as a bank branch. Specifically, it explores the building's history, typological characteristics, damages sustained over time, and the proposed intervention approach. Additionally, it presents a proposal for the building's reuse in alignment with the new function desired by the University of the Aegean, which currently owns it. Historically, the building was constructed during a period of economic prosperity for the area (late 19th - early 20th century) when the tanning industry was flourishing. The building functioned as a bank for about half a century before being acquired by the University of the Aegean, to which it belongs today. Architecturally, the building falls within the neoclassical style, featuring characteristics of this typology on both the exterior and interior facades, as well as in the spatial layout. Its internal structure notably includes concrete combined with traditional construction methods. Over time, the building sustained damages due to neglect and a strong earthquake that occurred in the region in October 2020. Following a study of these damages, a method for addressing them is proposed, aiming at the building's reuse as a research center where university events will also take place, a use specified by the University according to its needs. The proposal emphasizes safe use of the spaces, ergonomic design, and compliance with current regulations, while respecting the building's architectural heritage.

Πρόλογος

Η προστασία και διαφύλαξη της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς αποτελεί ανεκτίμητη μαρτυρία των κοινωνιών του παρελθόντος. Μέσω του ιστορικού κτηριακού αποθέματος και των επιμέρους στοιχείων του λαμβάνουμε πληροφορίες για την καθημερινότητα, τις αντιλήψεις και τα γεγονότα που συνέβησαν σε προγενέστερες εποχές. Έπειτα, η αρχιτεκτονική του παρελθόντος διαμορφώνει την ταυτότητα κάθε τόπου η οποία στις μέρες μας, περισσότερο από κάθε άλλη εποχή κινδυνεύει σε πολλές περιπτώσεις να αλλοιωθεί ή ακόμη και να εξαφανισθεί. Η παρούσα εργασία έχει ως αντικείμενο τη μελέτη ενός κτηρίου μέρους της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Συγκεκριμένα ασχολείται με ένα κτήριο δείγμα του νεοκλασικισμού που λειτουργούσε ως υποκατάστημα τράπεζας και έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο σε μια ένδοξη περίοδο για την πόλη του Καρλοβάσου της Σάμου, όταν άκμαζε η βυρσοδεψεία (τέλη 19^{ου} αι. - αρχές 20^{ου} αι.). Βρίσκεται σε κεντρική οδό του Καρλοβάσου όπου συναντώνται κι άλλα αξιόλογα κτήρια της ίδιας χρονολογίας που επίσης μαρτυρούν τις συνθήκες οικονομικής ευημερίας που επικρατούσαν. Ωστόσο, η πάροδος του χρόνου έχει επιδράσει στην κατάσταση διατήρησης του κτηρίου και του στερεί αφενός το μεγάλοπρεπο χαρακτήρα του και αφετέρου, την ευκαιρία να συμμετάσχει ενεργά στο σήμερα με λειτουργίες που θα ανταποκρίνονται σε σύγχρονες ανάγκες.

Σκοπός λοιπόν της μελέτης είναι η αποκατάσταση των βλαβών του κτηρίου, η ενίσχυση της δομής του όπου κρίνεται απαραίτητη και η επανάχρησή του. Θεωρείται πολύ κρίσιμη η απόδοση νέας χρήσης καθώς αυτή θα εξασφαλίσει τις συνθήκες διατήρησής του σε βάθος χρόνου. Χαρακτηριστικό του κτηρίου είναι πως το μέγεθος και τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των χώρων του προσφέρονται για ποικίλες χρήσεις. Επιπλέον,- η θέση του σε κεντρική οδό και η ευκολία πρόσβασης, το καθιστούν πολύ αξιόλογο για αξιοποίηση.

_Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2-3
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 _ εισαγωγή	
1.1 Γεωγραφικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά	9
1.2 Ιστορικά στοιχεία περιοχής	10-11
1.3 Τοποθεσία κτηρίου - δομημένο περιβάλλον - αρχιτεκτονική της περιοχής	12-13
1.4 Ισχύον νομικό πλαίσιο περιοχής μελέτης	13
1.5 Ιστορικό ιδιοκτησίας – χρήσης κτηρίου	13-16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 _ τεκμηρίωση κτηρίου	
2.1 Περιγραφή κτηρίου	17
2.2 Μορφολογία κτηρίου	18-20
2.3 Οικοδομική ανάλυση	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 _ κατασκευαστική ανάλυση	
3.1 Τοιχοποιίες	21-22
3.2 Θεμελίωση	23
3.3 Υλικά δόμησης, κονιάματα και επιχρίσματα	23
3.4 Πατώματα	24
3.5 Δώμα	24
3.6 Οροφές	25
3.7 Κουφώματα	26-27
3.8 Κλίμακες	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 _ μεταγενέστερες επεμβάσεις	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 _ διερεύνηση παθολογίας	
5.1 Τοιχοποιίες (φέρουσες - μη φέρουσες) -Θεμελίωση	30-32
5.2 Πατώματα	32
5.3 Δώμα-Οροφές	32-33
5.4 Κουφώματα	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 _ εργασίες αποκατάστασης βλαβών	
6.1 Τοιχοποιίες (αντιμετώπιση ρηγματώσεων, τμημάτων που αποκολλήθηκαν, μεταγενέστερων επεμβάσεων)	34-40
6.2 Αντιμετώπιση βιολογικής φθοράς	41
6.3 Αντιμετώπιση υγρασίας	41
6.4 Δώμα-Πατώματα-Κλίμακες	42-43

6.5 Κουφώματα	43-44
6.6 Περιβάλλον χώρος	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 _ πρόταση επανάχρησης	
7.1 Κεντρική ιδέα & τεκμηρίωση χρήσης	45-46
7.2 Διαμόρφωση νέων χώρων	46-47
7.3 Η/Μ εγκαταστάσεις	47-48
7.4 Εξοπλισμός - κινητή επίπλωση	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 _ μεθοδολογία αποτύπωσης	49
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	51-52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΕΔΙΩΝ	53-91

Εικ.1.1 Οι δύο ορεινοί όγκοι δυτικά και κεντρικά της Σάμου_ πηγή: <https://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 _ εισαγωγή

1.1 Γεωγραφικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά

Το Καρλόβασι είναι μια μικρή παραθαλάσσια πόλη βορειοδυτικά της Σάμου με πληθυσμό 7363 κατοίκους¹ και ανήκει στο Δήμο Δυτικής Σάμου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Η ονομασία Καρλόβασι προέρχεται από τις τουρκικές λέξεις karlı και onasi που σημαίνουν χιονισμένος κάμπος. Η περιοχή αποτελείται από πέντε συνοικίες το Παλαιό Καρλόβασι, το Μεσαίο, το Νέο, τον Όρμο και το Λιμάνι.²

Το κλίμα της περιοχής είναι εύκρατο μεσογειακό με θερμά καλοκαίρια και ήπιους χειμώνες (σε ετήσια βάση σημειώνεται μέγιστη θερμοκρασία 33°C και ελάχιστη 7,2°C) ενώ επικρατούν κυρίως βορειοδυτικοί άνεμοι καθ'όλη τη διάρκεια του έτους. Χαρακτηριστικά είναι τα υψηλά ποσοστά υγρασίας που παρατηρούνται εκεί όπως και στους υπόλοιπους παραθαλάσσιους οικισμούς του νησιού.³

Σχετικά με τη γεωμορφολογία του εδάφους παρατηρείται ένας συνδυασμός πεδινών και ορεινών περιοχών. Στη Σάμο υπάρχουν δύο κύριοι ορεινοί όγκοι ο Κέρκης στα δυτικά του νησιού και ο Καρβούνης που εκτείνεται στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα του. Σε όλο το νησί συναντώνται μικρές και εύφορες πεδιάδες καθώς και κοιλάδες όπως είναι και το Καρλόβασι. Ακόμη σε όλο το μήκος της ακτογραμμής του υπάρχουν ομαλές ακτές, πολλοί κόλποι και ακρωτήρια. Στη Σάμο λόγω του αναγλύφου δεν υφίστανται μεγάλοι ποταμοί αλλά κυρίως ρέματα που ρέουν συνήθως όλο το χρόνο. Σχετικά με το υπέδαφος του νησιού η σχέση του με τη βλάστηση είναι αμφίδρομη αφού επηρεάζεται από αυτή ως προς τη μορφή του ενώ παράλληλα τα χαρακτηριστικά του υπεδάφους προσδιορίζουν το είδος της βλάστησης. Στο δυτικό, ανατολικό και κεντρικό ορεινό τμήμα του νησιού συναντώνται ποντζολικά εδάφη (τύπος εδάφους σε δάση κωνοφόρων ή/και φυλλοβόλων όπως στη Σάμο) που βρίσκονται πάνω σε κρυσταλλοσχιτώδη πετρώματα. Μεταξύ των ορεινών όγκων (Εικ. 1.1) και στους πρόποδες αυτών υπάρχουν δασικά εδάφη, θαμνώδης βλάστηση και regosols (ασθενώς ανεπτυγμένα ορυκτά εδάφη).⁴

1 Ελληνική Δημοκρατία, Τεύχος Β' - Αρ. Φύλλου 2090 (7 Απριλίου 2024). «Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών έτους 2021» Εφημερίδα Κυβερνήσεως, σ.389

2 https://el.wikipedia.org/wiki/Καρλόβασι_Σάμου#cite_note-ICSDaegean-6

3 http://www.emy.gr/emv/el/climatology/climatology_city?perifereia=North%20Aegean&poli=Samos

4 Σταυριανού Καλλιόπη, Διατριβή ειδίκευσης, αλλαγές στις χρήσεις γης και στο φυσικό περιβάλλον στη Σάμο κατά τον 20ο αιώνα, Θεσσαλονίκη 2009, σ.10-15

1.2 Ιστορικά Στοιχεία

Η Σάμος βρίσκεται στο βορειοανατολικό Αιγαίο 1250 μέτρα από τα μικρασιατικά παράλια. Κατοικήθηκε αρχικά την 4η χιλιετία π.Χ. από τους Πελασγούς και τους Κάρρες. Υπήρξε σημαντικό εμπορικό κέντρο και ισχυρή ναυτική δύναμη ώστε, σημείωσε μεγάλη ακμή την περίοδο της τυραννίας του Πολυκράτη (532-522 π.Χ.). Κατά τη βυζαντινή εποχή η Σάμος αποτελούσε διοικητικό και οικονομικό κέντρο. Η πληθώρα μοναστηριών και παλαιοχριστιανικών βασιλικών μαρτυρούν την οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

Το 1475 περίπου, επικρατούσε ανασφάλεια στα νησιά του Αρχιπελάγους και η εξάπλωση της πανώλης οδήγησε τους Σαμιώτες στη Χίο και τη Μικρά Ασία με αποτέλεσμα τη σταδιακή ερήμωση του νησιού μέχρι τα τέλη του 16ου αιώνα, Μετά από χρόνια εγκατάλειψης ο Κιλίτζ Αλή πασάς, ναύαρχος του οθωμανικού στρατού, επισκέφτηκε τη Σάμο και θέλησε να κατοικήσει στο νησί οπότε ζήτησε από τον σουλτάνο Σουλεϊμάν άδεια αποικισμού εξασφαλίζοντας προνόμια για τους νέους κατοίκους. Μετά το θάνατο του Κιλίτζ Αλή, ανέλαβε τη διοίκηση Τούρκος διοικητής και τα προνόμια καταπατήθηκαν. Εκείνη την περίοδο οι Σαμιώτες με αρχηγούς τους Καρμανιόλους, είχαν ενταχθεί στη Φιλική Εταιρεία και συμμετείχαν με τους επαναστάτες της υπόλοιπης Ελλάδας (1821).

Η Σάμος ωστόσο, δεν εντάχθηκε στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος με βάση το πρωτόκολλο της ανεξαρτησίας (1830). Οι Σαμιώτες συνέχισαν την προσπάθεια ενσωμάτωσης με την ίδρυση της «ανεξάρτητης» Σαμιακής Πολιτείας που όμως δεν έτυχε αναγνώρισης. Η επιμονή των ντόπιων και η πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων στο νησί είχαν ως αποτέλεσμα να επικρατήσει τελικά μια αυτόνομη ηγεμονική διοίκηση, που θα ήταν υποτελής στο σουλτάνο καταβάλλοντάς του ετήσιο φόρο.

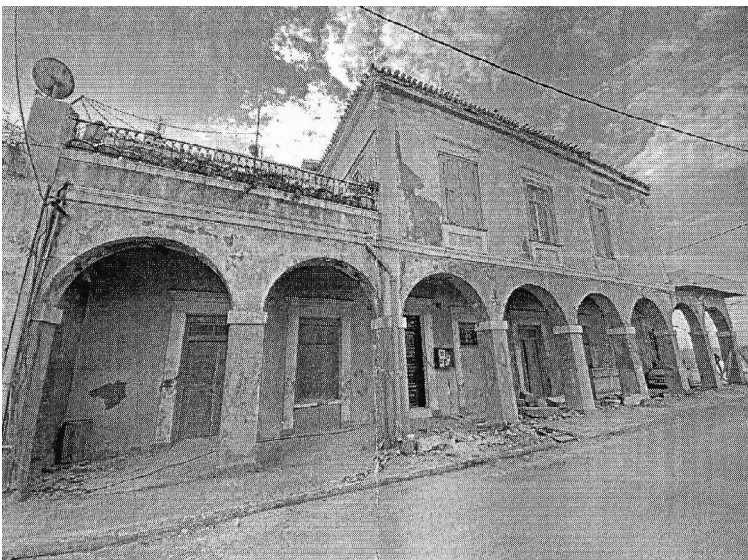
Το ηγεμονικό καθεστώς επιβλήθηκε διά της βίας το 1834. Η αυτονομία της Σάμου αναγνωριζόταν ήδη από το πρωτόκολλο του Λονδίνου (1832) έχοντας δική της εσωτερική αυτοδιοίκηση, ιθαγένεια, οικονομικό, δικαστικό και εκπαιδευτικό σύστημα. Το αυτόνομο καθεστώς που διήρκεσε από το 1834 μέχρι το 1912 χαρακτηριζόταν από σχετική σταθερότητα και ο ηγεμόνας αν και διοριζόταν από το σουλτάνο ήταν ορθόδοξος χριστιανός κάτι που τον καθιστούσε αρεστό στην τοπική κοινωνία. Κατά την περίοδο της ηγεμονίας κυρίως το τελευταίο τέταρτο του 19ου αι. άνθισε στο Καρλόβασι η βυρσοδεψία η οποία έπαιξε κυρίαρχο ρόλο στην οικονομία του τόπου για αρκετά χρόνια ως τα μέσα περίπου του 20ου αι.⁵

Την ηγεμονία ακολούθησε το επαναστατικό κίνημα υπό την ηγεσία του Θεμιστοκλή Σοφούλη που είχε ως αποτέλεσμα την ένωση του νησιού με την υπόλοιπη Ελλάδα το 1912. Μέχρι και το 1922 οι κοινωνικοί και εμπορικοί δεσμοί με την Μικρά Ασία ήταν στενοί αλλά το 1922 διακόπηκαν εξαιτίας της μικρασιατικής καταστροφής. Ωστόσο, πολλοί πρόσφυγες

5 <https://karlovasi.wordpress.com/histor/>

επέλεξαν τη Σάμο ως τόπο μόνιμης διαμονής διαμορφώνοντας μια νέα πολιτιστική φυσιογνωμία στο νησί. Το 1941 οι Ιταλοί κατέλαβαν τη Σάμο και στα βουνά του νησιού άρχισαν να οργανώνονται τα πρώτα μ. Ακολούθησε η ναζιστική κατοχή και η απελευθέρωση το 1944, που τη διαδέχτηκε ο εμφύλιος πόλεμος (1946 ως το 1949). Τη μεταπολεμική περίοδο η οικονομική δυσχέρεια ώθησε πολλούς Σαμιώτες στο εξωτερικό ή στα μεγάλα αστικά κέντρα. Το 1950 άρχισε η οικονομικοκοινωνική ανασυγκρότηση, το 1960 ολοκληρώθηκε ο εξηλεκτρισμός του νησιού και ξεκίνησε η οικιστική και τουριστική του ανάπτυξη. Στα τέλη του 1970 πολλοί Σαμιώτες που είχαν φύγει στο παρελθόν επέστρεψαν στο νησί. Αρχές της δεκαετίας του 1990 η Σάμος προσέλκυσε οικονομικούς μετανάστες, κυρίως από την Αλβανία, ενώ το 1987 ιδρύθηκε στο Καρλόβασι το Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου που έδωσε σημαντική ώθηση στην οικονομία της επαρχιακής πόλης.⁶

Τέλος ένα σχετικά πρόσφατο και σημαντικό γεγονός λόγω της επίδρασής του σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο αλλά και στο δομημένο περιβάλλον αποτελεί ο σεισμός (μεγέθους 6,7 ρίχτερ) που έλαβε χώρα στο νησί στις 30/10/2020.⁷ Επακόλουθο του σεισμού ήταν πολλά κτήρια και ιδίως όσα είχαν χρονολογία κατασκευής προ του έτους 1955 να υποστούν βλάβες άλλοτε περιορισμένης σπουδαιότητας κι άλλοτε σε βαθμό που να κριθεί αναγκαία η κατεδάφισή τους για λόγους ασφαλείας (Εικ. 1.2). Δυστυχώς εξαιτίας του σεισμού χάθηκαν κάποια κτήρια πολύ αξιόλογης αρχιτεκτονικής.

Εικ.1.2 Κτήριο που κατεδαφίστηκε στην παραλιακή του Όρμου Καρλοβάσου
_Πηγή: Γενική Δ/ση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών

6 Καμάρα Αφροδίτη, Λάνδρος Χρήστος, Ντόουσον Μαρία-Δήμητρα, Σπυροπούλου Βάσω, «Σάμος», 2005, Πολιτιστική Πύλη του Αρχιεπισκόπου του Αιγαίου

<http://www2.egeonet.gr/forms/fLemma.aspx?lemmalid=6892>

7 <https://oasp.gr/node/7585>

1.3 Τοποθεσία κτηρίου - δομημένο περιβάλλον - αρχιτεκτονική της περιοχής

Το πρώην κτήριο της Εθνικής τράπεζας που μελετάται βρίσκεται στο Καρλόβασι και συγκεκριμένα στην οδό Αγ. Νικολάου στον Όρμο Καρλοβάσου σε απόσταση περίπου 130μ. από τη θάλασσα. Το κτήριο γειτνιάζει με τα εναπομείναντα κτήρια των βυρσοδεψίων που άκμαζαν στο Καρλόβασι από τα μέσα του 19ου ως τα μέσα του 20ου αι. Ακριβώς απέναντι από το υπό μελέτη υπάρχει ένα ακόμη κτήριο τράπεζας της εποχής (πρώην Εμπορική τράπεζα). Στην ίδια οδό αλλά και σε δρόμους της ευρύτερης περιοχής συναντώνται και αρκετές μεγαλόπρεπες νεοκλασικές κατοικίες αλλά και λαϊκά σπίτια της ίδιας περιόδου.

Οι παραδοσιακές κατοικίες του νησιού διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, αυτές με επίπεδη οροφή-δώμα και αυτές με επικλινή κεραμοσκεπή. Η τυπολογία της επίπεδης οροφής κυριαρχούσε στο νησί ως τα μέσα του 19ου αι. Κατόπιν οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες μεταβλήθηκαν λόγω επικράτησης του καθεστώτος της ηγεμονίας. Παραδείγματα κατοικιών με επίπεδη οροφή διατηρήθηκαν κυρίως στη νότια πλευρά του νησιού. Αυτά τα σπίτια ήταν κατά βάση δίπατα. Το ισόγειο με τον όροφο συνδέονταν εξωτερικά με πέτρινη σκάλα που κατέληγε συχνά σε βεράντα. Στο ισόγειο (κατώι) πραγματοποιούνταν οι παραγωγικές εργασίες του ιδιοκτήτη που ήταν συνήθως αγρότης ενώ ο όροφος (ανώι) φιλοξενούσε τους χώρους διημέρευσης και ύπνου. Τα σπίτια αυτά αποτελούνταν από αυστηρούς, κυβικούς, επιμήκεις όγκους, με την είσοδο να βρίσκεται σε μία από τις μακριές πλευρές. Η τυπολογία τους μεταφέρθηκε μάλλον στη Σάμο από τους εποίκους που ήρθαν στο νησί από την ηπειρωτική Ελλάδα στα τέλη του 16ου αι. οπότε συνδυάστηκε με την τοπική αρχιτεκτονική και επικράτησε για τρεις περίπου αιώνες. Η Σάμος είναι το μόνο νησί στο ανατολικό Αιγαίο που διατήρησε τα κτήρια με δώμα, ενδεχομένως επειδή παρέμεινε ως τις αρχές του 19ου αι. ένα αυτόνομο γεωργικό νησί αποκομμένο από εξωτερικές επιδράσεις.⁸

Ο δεύτερος τύπος με την επικλινή τετράριχτη κεραμοσκεπή κατασκευαζόταν με παρόμοια διάταξη εσωτερικών χώρων με κύρια διαφορά την ένωση του ισογείου με τον όροφο μέσω εσωτερικής σκάλας. Οι διαφορές εντοπίζονται κυρίως στην εξωτερική μορφή των κτηρίων. Στις κατοικίες με κεραμοσκεπή η στενομέτωπη συνήθως πρόσοψη κατασκευαζόταν από μπαγδατί (τύπος ξύλινου σκελετού από κατακόρυφα και οριζόντια στοιχεία με πηχάκια που καρφώνονται οριζόντια πάνω στους ορθοστάτες του) και σοβατιζόταν. Ακόμη διαμορφωνόταν κλειστός εξώστης (σαχνισί) με μεγάλα συμμετρικά ανοίγματα. Αυτός ο τύπος κατοικίας υιοθετούσε χαρακτηριστικά προερχόμενα από τα αστικά κέντρα της Οθω-

⁸ http://www2.egeonet.gr/forms/flLemmaBodyExtended.aspx?lemmalid=6980#chapter_0

μανικής Αυτοκρατορίας (Κων/πολη, Σμύρνη) και επικράτησε στο νησί ιδίως το β' μισό του 19ου αι.⁹ Η εισαγωγή του νεοκλασικισμού ακολούθησε αυτή την περίοδο λόγω της οικονομικής άνθισης που επικράτησε στο νησί με την ανάπτυξη των βυρσοδεψείων και του εμπορίου.

1.4 Ισχύον νομικό πλαίσιο περιοχής μελέτης

Η θέση του υπό μελέτη κτηρίου βρίσκεται στον Όρμο Καρλοβάσου εντός του σχεδίου πόλεως. Οι όροι δόμησης της περιοχής ακολουθούν τις διατάξεις των αποφάσεων ΦΕΚ 120Δ/1983 και ΦΕΚ 124/Α/1973. Σύμφωνα με αυτές ως σύστημα δόμησης ορίζεται το συνεχές με πρασιά 2,5μ. Στις οδούς Κανάρη, Βλιάμη, Ελευθερίας, Αγ. Νικολάου και σε ορισμένα οικοδομικά τετράγωνα δεν ορίζεται πρασιά. Ως άρτια θεωρούνται τα οικοπέδα με ελάχιστο πρόσωπο 10μ., ελάχιστο βάθος 15μ. και ελάχιστο εμβαδό 200μ. Κατά παρέκλιση τα οικοπέδα που υφίστανται πριν τις 15/06/1968 είναι άρτια αν έχουν ελάχιστες διαστάσεις πλάτους, βάθους και εμβαδού 6μ., 8μ. και 100τ.μ. αντίστοιχα.

Το ποσοστό κάλυψης ορίζεται σε 70% και ο Σ.Δ. είναι 0,8. Για πλάτος οδού μεταξύ ρυμοτομικών γραμμών έως 7,5μ. ο προβλεπόμενος αριθμός ορόφων είναι 2 και το μέγιστο ύψος 8μ. Αν το πλάτος οδού υπερβαίνει τα 7,5μ. ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ορόφων είναι 3 και το μέγιστο ύψος 11μ. Δεν επιτρέπονται όροφοι σε εσοχή πάνω από τους αναφερθέντες. Στους δρόμους που βρίσκονται στα όρια του σχεδίου πόλεως και απέναντι από τα τελευταία Ο.Τ., ισχύουν οι όροι δόμησης των απέναντι εγκεκριμένων Ο.Τ. μέχρι βάθους 15μ. με πρασιά 2,5μ. εάν προβλέπεται και απέναντι.¹⁰

1.5 Ιστορικό ιδιοκτησίας – χρήσης κτηρίου

Όπως αναφέρθηκε με ιδρυτική πράξη του οθωμανικού κράτους η Σάμος ανακηρύχθηκε Ηγεμονία στις 10.12.1832. Το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα τα μεγάλα δημόσια έργα (δρόμοι, ναοί, ηγεμονικό μέγαρο, εκπαιδευτικά ιδρύματα, λιμάνι κ.λπ.) και ταυτόχρονα η ανάπτυξη του εμπορίου, της ναυτιλίας και της βιομηχανίας (βυρσοδεψεία, καπνεργοστάσια, οινοποιία) μεταμόρφωσαν σταδιακά την περιοχή των Καρλοβασιών σε μεγάλο αστικό και βιομηχανικό κέντρο. Ήδη από τη δεκαετία 1880-1890 λειτουργούσαν τα πρώτα μεγάλα βυρσοδεψεία στο Καρλόβασι.

Ο ρωσοτουρκικός πόλεμος του 1877 και οι αυξημένες απαι-

⁹ Καμάρα Αφροδίτη, Λάνδρος Χρήστος, Ντόουσον Μαρία-Δήμητρα, Σπυροπούλου Βάσω, «Σάμος», 2005, Πολιτιστική Πύλη του Αρχιεπισκόπου του Αιγαίου

<http://www2.egeonet.gr/forms/fLemma.aspx?lemmalid=6892>

¹⁰ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 120/Τεύχος Δ'/26-04-1983, σελ.1149-1150,

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 124/Τεύχος Α'/09-06-1973, σελ.1094,1104

τήσεις σε δερμάτινα είδη μεταφράστηκαν σε μεγάλες παραγωγελίες για τα Καρλοβασιτικά βυρσοδεψεία συντελώντας στην αλματώδη ανάπτυξή τους.

Αυτή η ανάπτυξη σε συνδυασμό με την ευνοϊκή φορολογική αντιμετώπιση από την Ηγεμονική κυβέρνηση (κυρίως μετά το 1890) προσέλκυσε σημαντικούς οικονομικούς παράγοντες της πόλης στον τομέα των βυρσοδεψείων. Σε αυτή την οικονομικά ακμάζουσα περίοδο (που διήρκεσε περίπου ως τις αρχές της δεκαετίας του 1930) το Καρλόβασι αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα βυρσοδεψικά κέντρα της Ανατολικής μεσογείου. Παράλληλα, οι μεγάλοι επιχειρηματίες των βυρσοδεψείων έκαναν αρκετές δωρεές στο Καρλόβασι. Το 1906 για παράδειγμα χτίστηκε ο ναός του Αγ.Νικολάου (στην οδό όπου βρίσκεται το υπό μελέτη κτήριο) με δωρεές από εύπορους συνδρομητές της περιοχής.¹¹

Η οικονομία που αναπτύχθηκε στην περιοχή λόγω των βυρσοδεψείων είχε ως επακόλουθο τη δημιουργία τραπεζών για ρύθμιση των συναλλαγών, μεταφορά, αποθήκευση κεφαλαίων κ.α. Οι πρώτες γνωστές τράπεζες που ίδρυσαν υποκαταστήματά τους στο Καρλόβασι ήταν η Τράπεζα Αθηνών, η Εμπορική και η Εθνική τράπεζα. Το πρώτο υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας ιδρύθηκε με απόφαση του Γενικού συμβουλίου της στις 21/07/1924 στην οδό Αγ. Νικολάου στον Όρμο Καρλοβάσου.¹² Ωστόσο, οι συνθήκες που επικρατούσαν στο κτήριο κατέστησαν σε βάθος χρόνου αναγκαία τη μετεγκατάσταση του υποκαταστήματος (Εικ. 1.3, Εικ 1.4). Στις 12/06/1936 ο διευθυντής του υποκαταστήματος Καρλοβάσου αιτήθηκε στην κεντρική διοίκηση της Τράπεζας τη μεταφορά της υπηρεσίας στο ακριβώς δίπλα οικοπέδο. Το οικοπέδο και το υφιστάμενο σε αυτό κτήριο ανήκαν στο Βυρσοδέψη Εμ. Βλιάμο που το μίσθωνε στους αδελφούς Καλατζή και λειτουργούσε ως οινοποιείο και οιναποθήκη. Μάλιστα ο διευθυντής πρότεινε τη δημιουργία επιπλέον ορόφου ώστε να χρησιμοποιηθεί ως οικία του ιδίου. Ακόμη έκρινε σκόπιμη την κατασκευή αποθήκης στα ανατολικά του οικοπέδου ώστε να συναλλάσσεται η τράπεζα και με ενέχυρα εμπορευμάτων. Το ακίνητο πωλούνταν έναντι 80000δρ. Το αίτημα για μετεγκατάσταση γινόταν αφενός λόγω των ανθυγιεινών συνθηκών εργασίας των υπαλλήλων και αφετέρου για να δοθεί μια επιβλητικότερη εμφάνιση στο κτήριο λόγω της χρήσης του. Παράλληλα ζητήθηκε να σταλεί μηχανικός της τράπεζας για να εξετάσει ως ειδικός τα παραπάνω αιτήματα.¹³

Ως το 1939 δε βρέθηκαν στοιχεία για το ζήτημα της μετεγκατάστασης παρά μόνο μια επιστολή του διευθυντή στις 21/09/1938 με μια πρόταση για αγορά ενός άλλου οικοπέδου ιδιοκτησίας Ν. Νικολάου.¹⁴ Στις 05/07/1939 ο διευθυντής του τμήματος εργασιών υποκαταστημάτων αναφέρει σε επιστο-

Εικ.1.3 Το πρώτο υποκατάστημα της Εθνικής τράπεζας που ιδρύθηκε στις 21/07/1924_ Πηγή: Προσωπικό αρχείο Κων/νου Κόγια

Εικ.1.4 Το πρώτο υποκατάστημα της Εθνικής τράπεζας σήμερα και το υπό μελέτη κτήριο όπου μετεγκαταστάθηκε η υπηρεσία στο βάθος αριστερά_ Πηγή: Προσωπικό αρχείο

11 Τροχιόδρομος Καρλοβασιών Σάμου (1905-1939), Ντίνος Θ. Κόγιας, Αθήνα 2000

12 Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, κατάλογος ιδρύσεως υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας

13 Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Επιστολή διευθυντή υπ/στήματος Καρλοβάσου προς τη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας -Τμήμα εργασιών υποκαταστημάτων, Αθήνα, 12/06/1936

14 Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Επιστολή διευθυντή τμήματος εργασιών υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας προς το τμήμα του, Αθήνα, 21/09/1938

λή του πως έγινε η αγορά του ακινήτου (του αναφερόμενου στην επιστολή του 1938) και ζητά την άμεση έναρξη των εργασιών ανέγερσης του καταστήματος την οποία κρίνει αναγκαία εξαιτίας των ανθυγιεινών συνθηκών και της στενότητας χώρου στο υφιστάμενο υποκατάστημα. Στις 10/07/1939 ο διευθυντής ενημέρωσε σχετικά με το σχέδιο του νέου κτηρίου που θα ήταν όμοιο με κάποιων υποκαταστημάτων της τράπεζας σε άλλες περιοχές και ζήτησε έγκριση από τη διοίκηση του τμήματός του.¹⁵ Ως το 1947 δεν υπάρχουν περαιτέρω ιστορικές πηγές πιθανά εξαιτίας του πολέμου.

Η επόμενη αναφορά γίνεται στις 15/10/1947 όταν ο μηχανικός της Τράπεζας Γ. Βλάχος επισκέφτηκε το Καρλόβασι και συνέταξε τεχνική έκθεση περί της μεταφοράς του υποκαταστήματος της Εθνικής Τράπεζας στο νέο οικοπέδο που βρισκόταν σχεδόν απέναντι από το υφιστάμενο. Συγκεκριμένα ανέφερε πως ο κακός προσανατολισμός και η έλλειψη εξαερισμού καθιστούσαν ανθυγιεινό το περιβάλλον εργασίας των υπαλλήλων και προκαλούνταν σε αυτούς προβλήματα υγείας. Αντιθέτως στο νέο οικοπέδο επικρατούσαν κατάλληλες συνθήκες ηλιασμού καθ'όλη τη διάρκεια της μέρας. Μάλιστα έκανε έκκληση για άμεση αποδοχή της πρότασής του ώστε να υπολογισθούν κατόπιν, να αγοραστούν και να αποθηκευτούν τα απαιτούμενα οικοδομικά υλικά καθώς προβλεπόταν άνοδος των τιμών στο προσεχές διάστημα.¹⁶

Εν τέλη η ιδέα κατασκευής ενός νέου κτηρίου εγκαταλήφθηκε καθώς στις 06/06/1953 το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας μεταστεγάστηκε στο κτήριο της πρώην Τράπεζας Αθηνών¹⁷ (η Τράπεζα Αθηνών συγχωνεύθηκε με την Εθνική Τράπεζα) που βρισκόταν δίπλα ακριβώς από το οικοπέδο που είχε αγοραστεί και προοριζόταν για την ίδρυση του νέου υποκαταστήματος (Εικ. 1.5-1.8).

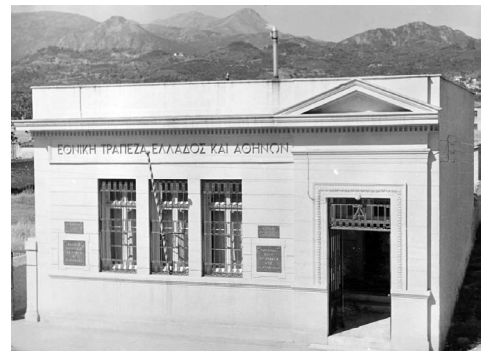
Συνολικά δηλαδή οι διαπραγματεύσεις για τη μετεγκατάσταση της υπηρεσίας διήρκεσαν σχεδόν 20 ολόκληρα χρόνια λόγω των διαρκών αλλαγών των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της εποχής.

Δεν είναι σαφές ως πότε διήρκεσε η λειτουργία του υποκαταστήματος της Εθνικής σε εκείνη τη θέση αλλά από προφορικές μαρτυρίες πιθανολογείται ως τα τέλη του 20ου αι.

Έπειτα το 1999 το οικοπέδο της Εθνικής Τράπεζας όπως και το εγκαταλελειμμένο συγκρότημα των βυρσοδεψίων της ευρύτερης περιοχής απαλλοτριώθηκαν και πέρασαν στην ιδιοκτησία του Πανεπιστημίου Αιγαίου (ΦΕΚ 931/Δ/30-12-1999). Σκοπός ήταν να αξιοποιηθεί το υφιστάμενο κτηριακό απόθεμα για τη στέγαση χώρων εκπαίδευσης, διοίκησης ή άλλων αναγκών των πανεπιστημιακών σχολών που εδρεύουν στο Καρλόβασι.¹⁸

Εικ.1.5 Αναγράφεται στο πίσω μέρος της φωτογραφίας: “κατάστασις προ συγχωνεύσεως”

Εικ.1.6 Αναγράφεται στο πίσω μέρος της φωτογραφίας: “Γ. Παυλής, ΦΩΤΟ – ΑΘΗΝΑΙ, Καρλόβασι Σάμος”

Εικ.1.7 Αναγράφεται στο πίσω μέρος της φωτογραφίας: “26/5/1972”.

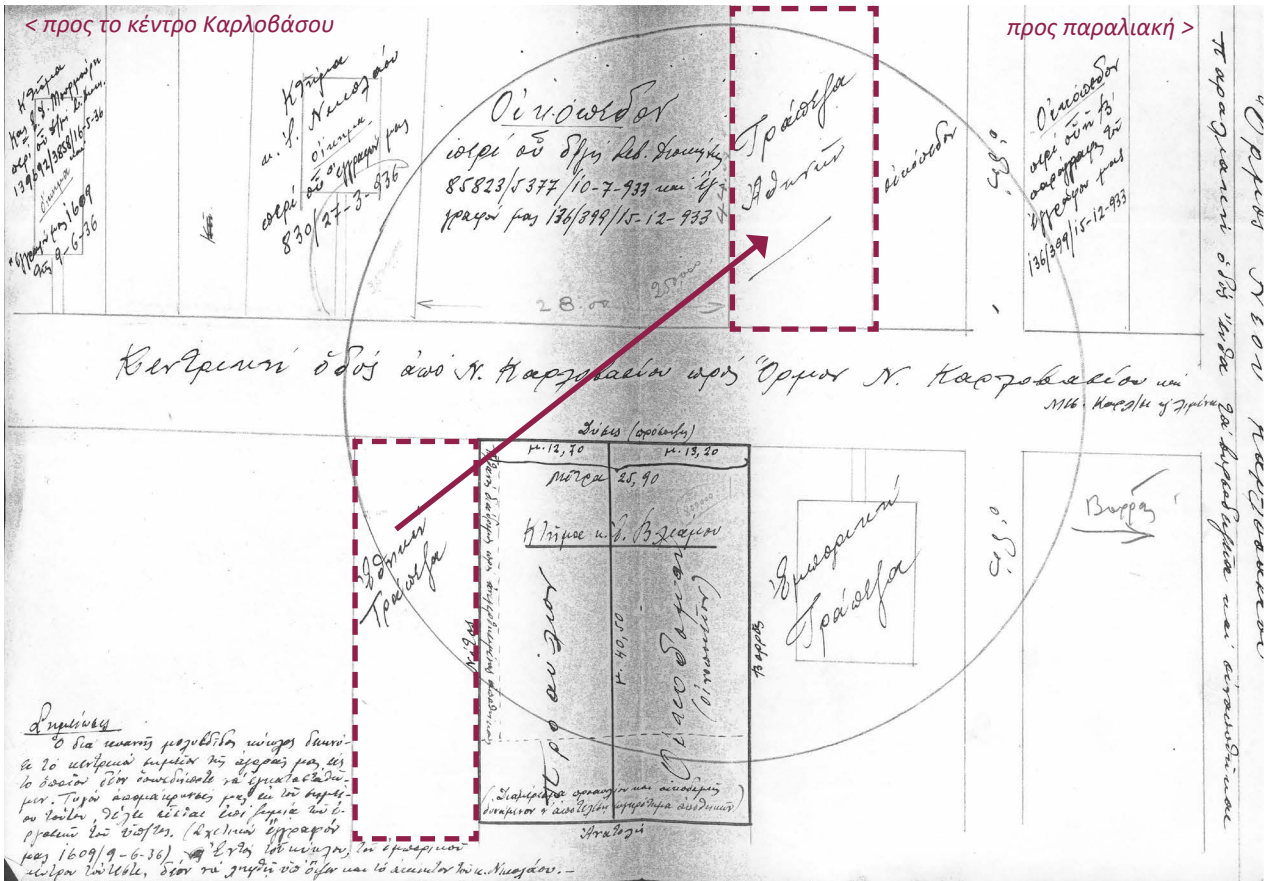
Η πρόσοψη του κτηρίου καθώς άλλαξε το ιδιοκτησιακό καθεστώς της από Τράπεζα Αθηνών σε κτήριο της Εθνικής Τράπεζας_ Πηγή φωτογραφιών: Ιστορικό αρχείο Εθνικής

15 Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Επιστολές διευθυντή τμήματος εργασιών υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας προς το τμήμα του, Αθήνα, 05/07/1939 και 10/07/1939

16 Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Τεχνική έκθεση Γ. Βλάχου προς το γραφείο Τεχνικών Υπηρεσιών-Τμήμα εργασιών υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας, Αθήνα, 15/10/1947

17 Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, κατάλογος ιδρύσεως υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας

18 https://islandofsamos.gr/wp-content/uploads/k2attachments/apofasi_dimotikou_simvouliou.pdf, σελ.4

Εικ.1.8 Μεταφορά του καταστήματος της Εθνικής Τράπεζας στο κτήριο της Τράπεζας Αθηνών σε γειτονικό οικόπεδο επί της οδού Αγ. Νικολάου _ Πηγή: Ιστορικό αρχείο Εθνικής Τράπεζας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 _ τεκμηρίωση κτηρίου

2.1 Περιγραφή κτηρίου

Το υποκατάστημα της πρώην Εθνικής Τράπεζας βρίσκεται σε οικοπέδο σχεδόν ορθογώνιου σχήματος έκτασης 608,5τ.μ. και μέγιστων διαστάσεων 43,6μ. μήκους και 14μ. πλάτους το οποίο εμφανίζει ανεπαίσθητη κλίση της τάξης του 1% στις μεγάλες πλευρές (βορειοδυτική και νοτιοανατολική). Η τράπεζα τοποθετείται στα βορειοανατολικά του οικοπέδου, έχει διαστάσεις (20,3*11,8)μ., μέγιστο ύψος 6,7μ., κάλυψη 237,38τ.μ. και δεν πραγματοποιήθηκαν σε αυτή παρά ελάχιστες επεμβάσεις σε βάθος χρόνου. Η τυπολογία του κτηρίου ακολουθεί τα πρότυπα της νεοκλασικής αρχιτεκτονικής. Αποτελείται από έναν μόνο κτηριακό όγκο σχήματος ορθογωνίου παραλληλογράμμου και χαρακτηρίζεται από απλή δομή στο σύνολό της. Οι όψεις σχεδιάζονται σύμφωνα με την τριμερή διάρθρωση των νεοκλασικών με ευδιάκριτες τις οριζόντιες ζώνες της βάσης, του κορμού και της στέψης ενώ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο σχεδιασμό της πρόσοψης επί της κεντρικής οδού Αγ. Νικολάου (Εικ. 2.1-2.3). Ο ακάλυπτος χώρος του οικοπέδου αποτελείται από μία αυλή νοτιοδυτικά του κτηρίου και έναν διάδρομο μέσου πλάτους 1,75μ. που διατρέχει την νοτιοανατολική όψη και αποτελεί την πρόσβαση για την αυλή. Στο βορειοδυτικό τμήμα του οικοπέδου υπάρχουν τα ερείπια ενός μικρού ισόγειου κτίσματος-παρακολουθήματος της τράπεζας η αρχική μορφή του οποίου βρέθηκε σε παλιά φωτογραφία (Εικ. 2.4).

Στο εσωτερικό η κατασκευή αποτελείται από τρεις στάθμες. Το ισόγειο που καταλαμβάνει όλη την έκταση του κτηρίου, τον όροφο και το υπόγειο που εκτείνονται σε τμήματα νοτιοδυτικά αυτού.

Η πρόσβαση στο κτήριο πραγματοποιείται από την οδό Αγ. Νικολάου όπως επίσης και η πρόσβαση στην αυλή στο νοτιοδυτικό τμήμα του οικοπέδου. Ο εξωτερικός χώρος του ακινήτου περιβάλλεται από περίφραξη ύψους περίπου 2μ. Τα οικοπέδα περιμετρικά του υπό μελέτη κτηρίου είναι αδόμητα ενώ ακριβώς απέναντι διασώζεται το κτήριο της πρώην Εμπορικής Τράπεζας.

Εικ.2.1 Βορειοανατολική όψη

Εικ.2.2 Νοτιοανατολική όψη

Εικ.2.3 Όψεις προς τη δύση

Εικ.2.4 Μικρό κτίσμα στην αυλή του οικοπέδου

Φωτογράφος: "Γ. Παυλής, ΦΩΤΟ-
ΑΘΗΝΑΙ, Καρλόβασι Σάμος"
Ημερομηνία δημιουργίας φωτογραφιών:
8/10/1955_Πηγή: Ιστορικό αρχείο Εθνικής
Τράπεζας

Εικ.2.5 Κύρια όψη κτηρίου_Πηγή: Προσωπικό αρχείο

2.2 Μορφολογία κτηρίου

Το κτήριο της πρώην τράπεζας στεγάζεται με δώμα. Οι τοιχοποιίες του είναι λιθοδομές, με χρήση τοπικού λευκού λίθου και επιχρίονται και στις δύο παρειές τους. Αντίθετα οι πλάκες οροφής του υπογείου, του ισογείου και του δώματος είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα ενώ το πάτωμα του ορόφου είναι ξύλινο.

Η κύρια όψη είναι η βορειοανατολική που φέρει και τον πιο επιμελημένο διάκοσμο. Το μέγιστο συνολικό ύψος της τοιχοποιίας μαζί με το στηθαίο του δώματος είναι 6,7μ. σε αυτή την όψη και 7,3μ. στην αντιδιαμετρική της νοτιοδυτική όψη. Στις άλλες δύο όψεις το ύψος των τοιχοποιιών κυμαίνεται μεταξύ αυτών των υψών λόγω της κλίσης του εδάφους (Εικ. 2.5).

Οι όψεις όπως αναφέρθηκε διαρθρώνονται ακολουθώντας τα στοιχεία του νεοκλασικού λεξιλογίου σε τρεις οριζόντιες ζώνες. Η βάση ορίζεται διαφορετικά σε κάθε όψη. Συγκεκριμένα στη βορειοανατολική όψη-πρόσοψη δημιουργείται από δύο ταινίες μια στο κατώτερο τμήμα της τοιχοποιίας και μια σε ύψος 1,3μ. Στη νοτιοανατολική όψη η βάση υποδηλώνεται μέσω μιας πολύ μικρής προεξοχής της τοιχοποιίας (1-2)εκ. και ύψους 0,55μ. από την επιφάνεια του εδάφους. Στη νοτιοδυτική όψη ως βάση γίνεται αντιληπτός ο χώρος που βρίσκονται οι φεγγίτες του υπογείου δίχως να υπάρχει κάποια διακοσμητική διάθεση στην τοιχοποιία. Τον κορμό του κτηρίου διαμορφώνει η περιοχή που περιλαμβάνει τα παράθυρα και στις τρεις προαναφερθείσες όψεις. Η βορειοδυτική όψη δε φέρει ανοίγματα ή διάκοσμο διότι εφάπτεται στο σύνορο του οικοπέδου. Η επιλογή να μην έχει η συγκεκριμένη όψη ανοίγματα πιθανά κρίθηκε προτιμητέα καθώς είναι εκτεθειμένη προς το βορρά και απέχει μικρή σχετικά απόσταση από τη θάλασσα (120μ.). Η στέψη του κτηρίου σχεδιάζεται στη βάση του δώματος και έχει τη μορφή γείσου που προεξέχει 0,45μ. από την τοιχοποιία με οδοντωτή ταινία στο κάτω μέρος.

Ένα ενδιαφέρον χαρακτηριστικό στην αρχιτεκτονική του νεοκλασικού αυτού κτηρίου είναι η έκκεντρη τοποθέτηση της εισόδου της πρόσοψης. Συγκεκριμένα δημιουργείται μια προεξοχή στον όγκο της τοιχοποιία με τριγωνική απόληξη (αέτωμα) και σε αυτή κυριαρχεί η μεταλλική θύρα της εισόδου με τα περίτεχνα γεωμετρικά της μοτίβο και την εντυπωσιακή διακοσμητική κορνίζα περιμετρικά της. Στο υπόλοιπο τμήμα της πρόσοψης έχουν σχεδιαστεί τρία μεγάλα παράθυρα με περίτεχνα προστατευτικά κιγκλιδώματα όμοια με της θύρας ενώ εκατέρωθεν των ανοιγμάτων αυτών υπάρχουν σκοτίες στην τοιχοποιία που τονίζουν την οριζοντιότητα της όψης καιθώς και δύο γεωμετρικοί σχηματισμοί-θέσεις για τις άλλοτε πινακίδες της τράπεζας. Σε αντίθεση με άλλα νεοκλασικά της περιοχής το συγκεκριμένο κτήριο δε φέρει κορνίζες ή άλλα διακοσμητικά στοιχεία γύρω από τα παράθυρά του. Μοιάζει να δόθηκε έμφαση στη δημιουργία πολλών ανοιγμάτων για πρακτικούς λόγους (επαρκής ηλιασμός, φωτισμός). Κυριαρχεί η αίσθηση ότι οι θέσεις των ανοιγμά-

των διέπονται από τις ανάγκες των εσωτερικών χώρων που καθίστανται ιδιαίτερα φωτεινοί και ευχάριστοι ενώ, ο βαθμός διακόσμησης των όψεων είναι περιορισμένος.¹⁹ Ο συνολικός σχεδιασμός του κτηρίου αντανακλά την ευμάρεια που επικρατούσε την εποχή κατασκευής του στο Καρλόβασι. Ασφαλώς δε θα μπορούσε να συγκριθεί με το σχεδιασμό μεγαλύτερων υποκαταστημάτων της Εθνικής τράπεζας που ιδρύονταν σε πολυπληθέστερα αστικά κέντρα (όπως στην πρωτεύουσα του νησιού). Όμως, σε τοπικό επίπεδο αποτελεί πολύ αξιόλογο δείγμα ιστορικού κτηρίου εμπορικής χρήσης.

2.3 Οικοδομική ανάλυση

Οι επιμέρους στάθμες του κτηρίου προσφέρουν λειτουργικές και άνετες κατόψεις και σχεδιάζονται ως εξής. Αρχικά το **ισόγειο** έχει έκταση 236,2τ.μ. και αποτελείται από τέσσερις χώρους. Η πρόσβαση σε αυτό πραγματοποιείται από τη θύρα στη βορειοανατολική όψη. Οι επιμέρους χώροι έχουν ορθογώνια σχήματα που καταλαμβάνουν ουσιαστικά τμήματα του ευρύτερου ορθογωνίου της κάτοψης του ισόγειου. Υπάρχει ένας μεγάλος χώρος στο νοτιοανατολικό τμήμα της κάτοψης που περιλάμβανε τα γραφεία της άλλοτε τράπεζας ενώ στο βορειοδυτικό τμήμα αναπτύσσονται σε σειρά η είσοδος-προθάλαμος του ισόγειου, ο χώρος της υποδοχής και του ταμείου καθώς και το λουτρό. Στα νοτιοδυτικά έχει σχεδιαστεί σε κεντροβαρική θέση ο χώρος των κλιμακοστασίων. Μέσω του χώρου των κλιμακοστασίων συνδέεται το ισόγειο με τον ημιόροφο που αποτελείται από ένα ορθογωνικής κάτοψης δωμάτιο με εμβαδό 37,4τ.μ. το οποίο φιλοξενούσε το γραφείο του διευθυντή. Από εδώ γινόταν κι η μετάβαση στο δώμα μέσω καταπακτής που πλέον έχει σφραγιστεί. Ακόμη μέσω μιας βοηθητικής σκάλας συνδέεται το ισόγειο με το υπόγειο ένα χώρο σχήματος Γ και εμβαδού 70τ.μ. κατά προσέγγιση όπου βρισκόταν ο λέβητας και οι αποθηκευτικοί χώροι. Από τον κεντρικό χώρο των κλιμακοστασίων γίνεται και η πρόσβαση στο λουτρό. Αυτή η οργάνωση και οι επιμέρους χρήσεις γίνονται φανερά λόγω του εναπομείναντος εξοπλισμού και κάποιων παλιών φωτογραφιών.

Σε όλους τους χώρους εξασφαλίζονται καλές συνθήκες φυσικού φωτισμού και αερισμού παρά το γεγονός ότι η μία όψη δε φέρει καθόλου ανοίγματα. Συγκεκριμένα στον όροφο έχει προβλεφθεί ένα εξωτερικό παράθυρο εις βάρος της συμμετρίας της αντίστοιχης όψης καθώς κι ένα μικρό εσωτερικό παράθυρο για εξασφάλιση φυσικού φωτισμού. Στο υπόγειο υπάρχουν φεγγίτες σε όλο το μήκος της νοτιοδυτικής όψης σε μια προσπάθεια φυσικού φωτισμού αλλά και περιορισμού της διεισδύουσας υγρασίας.

19 http://morfologia.arch.duth.gr/3o_etos/3o_exam_VI/neoklassika.pdf

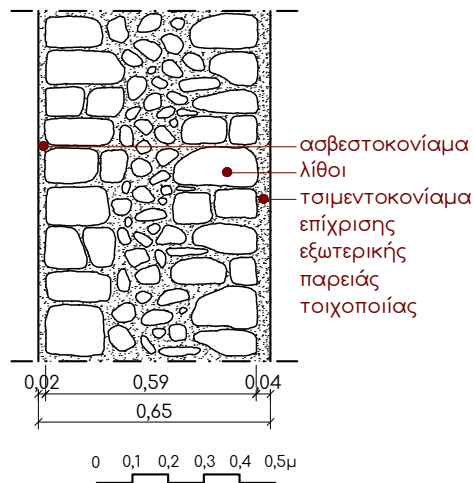
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 _ κατασκευαστική ανάλυση

3.1 Τοιχοποιίες

Οι εξωτερικοί τοίχοι περιμετρικά του κτηρίου είναι κατασκευασμένοι από αργολιθοδομή και οι δύο πλευρές του εφάπτονται στα όρια του οικοπέδου. Οι τοίχοι αυτοί που αποτελούν τον κατακόρυφο φέροντα οργανισμό της κατασκευής διαμορφώνονται από τρίστρωτη λιθοδομή (Εικ. 3.1) που έχει δύο παρειές (εσωτερική, εξωτερική) κατασκευασμένες από σχετικά μεγάλους λίθους με κενό ανάμεσά τους που πληρώνεται από μικρότερου μεγέθους λίθους και κονίαμα. Το μέσο πάχος της λιθοδομής είναι 0,65μ. στο ισόγειο και τον ημιόροφο ενώ στο υπόγειο το μέσο πάχος είναι 0,80μ. Βέβαια σε τρεις πλευρές του υπογείου υπάρχουν αναλημματικοί τοίχοι και επομένως δεν ήταν εφικτός ο υπολογισμός του πάχους τους χωρίς επεμβατικές μεθόδους. Οι τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες και στις δύο παρειές τους εσωτερικά και εξωτερικά σε όλη την έκταση και τις στάθμες του κτηρίου.

Οι λίθοι που χρησιμοποιούνται είναι διαφόρων μεγεθών κατά κύριο λόγο ημιλαξευμένοι ή αλάξευτοι ενώ μοιάζουν να έχουν αρκετά επιμελημένη λάξευση σε σημεία όπως γύρω από ανοίγματα, γωνίες ή σε πεσσούς στο εσωτερικό του ισόγειου, όπου δηλαδή ήταν επιθυμητή η δημιουργία πιο επίπεδων επιφανειών (Εικ. 3.2).

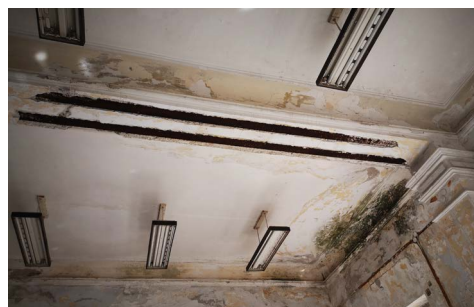
Επίσης διαπιστώνεται χρήση λίθων ποικίλων μεγεθών και χρωμάτων όπως λευκό, μπεζ ή ανοιχτό καφέ πράγμα λογικό εφόσον προβλεπόταν να επιχριστεί η τοιχοποιία και δεν ενδιέφερε το αισθητικό αποτέλεσμα του χτισίματος. Ακόμη παρατηρείται πως σε διάφορα σημεία των εξωτερικών όψεων και σε απόσταση περίπου 0,70μ. από τη βάση της τοιχοποιίας έχουν διανοιχτεί οπές διαμέτρου 0,08μ. για την αντιμετώπιση της ανερχόμενης υγρασίας. Οι εσωτερικοί διαχωριστικοί τοίχοι είναι από λιθοδομή επιχρισμένη πάχους (0,30-0,55)μ. είτε από οπτοπλινθοδομή και πιθανά συνδέονται ικανοποιητικά με τους περιμετρικούς εξωτερικούς τοίχους καθώς δεν εμφανίζονται ρηγματώσεις στα σημεία σύνδεσης μεταξύ τους. Οι λιθοδομές του κτηρίου πέρα από τη μακροσκοπική παρατήρηση απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση με πιο παρεμβατικό τρόπο για την κατανόηση της δομής τους. Ωστόσο, από μελέτες παρόμοιων τοιχοποιιών κτηρίων της περιόδου συνάγεται ότι πιθανώς φέρουν διπλές ξυλοδεσιές στο εσωτερικό τους, σε διάφορα σημεία καθ' ύψος συνδεδεμένες με κλάπες. Ασφαλώς με διερευνητικές τομές θα διεξαχθούν πιο ασφαλή συμπεράσματα. Σε δύο θέσεις της τοιχοποιίας όπου έχει αποκολληθεί τοπικά το επίχρισμα αποκαλύπτονται οριζόντια δομικά στοιχεία από σκυρόδεμα. Στη μία περίπτωση εμφανίζεται δοκός με σπλισμό από μεταλλικές ράβδους (Εικ. 3.3), ενώ στην άλλη συναντάται ένα πρέκι από σκυρόδεμα (Εικ. 3.4) πάνω από τη θύρα του διαχωριστικού τοίχου του χώρου των κλιμακοστασίων. Αξιοπρό-

Εικ. 3.1 Τρίστρωτη λιθοδομή_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.2 Οι λίθοι σε πεσσούς του ισόγειου _ Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.3 Πιθανά φέρον οριζόντιο δομικό στοιχείο από σκυρόδεμα_Πηγή: προσωπικό αρχείο

σεκτο είναι ένα μεταλλικό στοιχείο που μοιάζει με σχάρα και βρίσκεται στο άνω μέρος ενός ανοίγματος-περάσματος του ισογείου σε χαμηλότερο ύψος από τις δοκούς (Εικ. 3.5). Πιθανά ο ρόλος αυτού του στοιχείου είναι η συγκράτηση των υπερκείμενων λίθων ή οπτοπλίνθων της τοιχοποιίας.

Τις εξωτερικές όψεις της τοιχοποιίας διατρέχει περιμετρικά σε ύψος 5,80μ. γείσο διακοσμημένο με τραβηχτή λεία ταινία στο άνω μέρος και οδοντωτή στο κάτω ενώ δύο ακόμη τραβηχτές λείες ταινίες κοσμούν την βάση της τοιχοποιίας στην πρόσοψη.

Η τοιχοποιία της περίφραξης του οικοπέδου είναι επίσης από αργολιθοδομή ύψους περίπου 2,00μ. με τριγωνική απόληξη. Έχει διαφόρων μεγεθών λίθους χρώματος κυρίως λευκού ή μπεζ που συνδέονται με τσιμεντοειδές κονίαμα. Κάποιοι μικροί λίθοι χωρίζουν τον τοίχο της περίφραξης σε ζώνες. Αυτή η πρακτική αυξάνει την αντοχή του αφού οι λίθοι τοποθετούνται σταθερά μεταξύ τους, εξυπηρετεί την ισοκατανομή των φορτίων διότι, το βάρος των ανώτερων στρώσεων κατανέμεται ομοιόμορφα στις κατώτερες και διευκολύνει ακόμη τη διαδικασία κατασκευής του τοίχου. Επιπλέον, η ζωνοποίηση των λίθων προσφέρει οπτικά μια αίσθηση τάξης και ένα καλύτερο αισθητικό αποτέλεσμα.

Εικ. 3.4 Πρέκι από σκυρόδεμα σε εσωτερική θύρα του ισογείου _ Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.5 Μεταλλικό στοιχείο σε άνοιγμα-πέραςμα εσωτερικής τοιχοποιίας του ισογείου _ Πηγή: προσωπικό αρχείο

3.2 Θεμελίωση

Η θεμελίωση των λιθοδομών γίνεται με διαπλάτυνσή τους στη βάση, η οποία ξεκινάει περίπου 15εκ. κάτω από τη στάθμη του δαπέδου και γίνεται προς τις δύο κατευθύνσεις του τοίχου. Το ακριβές βάθος έδρασης δεν είναι γνωστό αλλά μάλλον είναι το ίδιο σε όλο το μήκος του κτηρίου γιατί το οικόπεδο έχει πολύ μικρή κλίση. Η έδραση γίνεται συνήθως στο βάθος που απαιτείται ανάλογα με την ποιότητα του εδάφους. Εδώ δεν είναι γνωστό το είδος του εδάφους αλλά μάλλον πρόκειται για μαλακό έδαφος λόγω τοποθέτησης του κτηρίου κοντά στη στάθμη της θάλασσας.

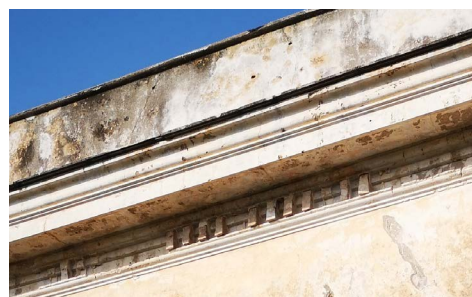
Σε κανένα σημείο δεν είναι ορατά τα θεμέλια της κατασκευής. Γενικά όμως από την παρατήρηση των περιορισμένων ρηγματώσεων στις λιθοδομές και παρά την ισχυρή δόνηση που υπέστη το κτήριο κατά το σεισμό του 2020, συμπεραίνουμε ότι η θεμελίωσή του έχει γίνει σε επαρκές βάθος μέχρι την εύρεση σταθερού ή και βραχώδους εδάφους.

3.3 Υλικά δόμησης, κονιάματα και επιχρίσματα

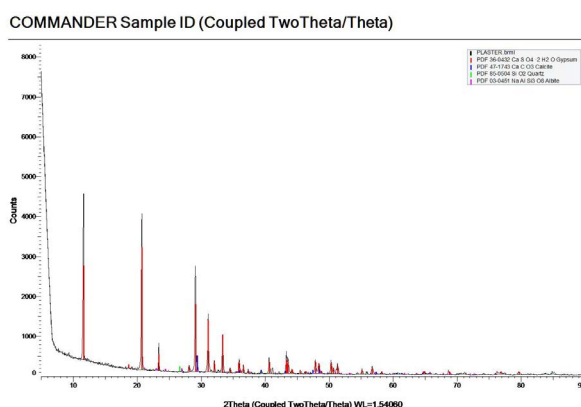
Οι αργολιθοδομές έχουν σχετικά μεγάλους αρμούς παχους (1,0-2,0)εκ. και το κονιάμά τους φτάνει μέχρι την εξωτερική επιφάνεια των λίθων Σε ότι αφορά το συνδετικό κονιάμα εκ πρώτης όψεως μοιάζει να έχει καλή ποιότητα και συνάφεια με τους λίθους (Εικ. 3.6). Το ίδιο ισχύει και για το κονιάμα του επιχρίσματος στην εσωτερική παρειά της τοιχοποιίας το οποίο είναι απλό μικρού πάχους 0,02μ. και κατασκευάζεται σε μία ή δύο στρώσεις. Τόσο το κονιάμα δόμησης και αρμολόγησης όσο και αυτό του επιχρίσματος είναι κατασκευασμένα με αργιλοκονίαμα με προσθήκη ασβέστη και αδρανών κατάλληλα διαβαθμισμένης κοκκομετρίας. Η εξωτερική παρειά της λιθοδομής έχει επικαλυφθεί σε όλες τις όψεις με μία στρώση τιμμεντοειδούς κονιάματος (0,04-0,05) μ. με αποτέλεσμα να έχει αλλοιωθεί η καθαρότητα της σχέσης-ς λίθου και κονιάματος αρμού. Τα λεία τραβηχτά επιχρίσματα των ταινιών στις εξωτερικές όψεις κατασκευάζονται με ξύλινο εργαλείο το οποίο έφερε σιδερένιο έλασμα που διαμορφωνόταν σε προφίλ σύμφωνα με τις διακοσμητικές γλυφές που επιθυμούνταν να αποτυπωθούν στο κονιάμα. Με κατάλληλες λαβές αυτό το εργαλείο συρόταν αργά με σταθερή κατεύθυνση στο νωπό ακόμη κονιάμα και παρήγαγε τις τραβηχτές ταινίες. Έπειτα γίνονταν τυχόν βελτιώσεις με το χέρι και το μυστρί. Η οδοντωτή ταινία στη βάση του γείσου κατασκευαζόταν κατά παρόμοιο τρόπο σε ορθογωνικής διατομής ταινία από την οποία αφαιρούνταν με κοπίδι ανά ίσες αποστάσεις τμήματα του υγρού επιχρίσματος για την απόδοση των κενών μεταξύ των οδόντων.²⁰ Σε δείγμα της οδοντωτής ταινίας (Εικ.3.7α,β) έγινε ενδεικτικά μέτρηση στο εργαστήριο με Περίθλαση Ακτίνων Χ (Εικ. 3.7γ) . Από τη μέτρηση προέκυψε ότι κύρια ορυκτολογική φάση (κύριο συστατικό) είναι ο γύψος που προσφέρει καλή πρόσφυση και δημιουργεί κατάλληλη επιφάνεια για βαφή και δευτερεύουσες ορυκτολογικές φάσεις του τραβηχτού επιχρίσματος είναι ο ασβεστίτης, ο χαλαζίας και ο αλβίτης που του προσφέρουν σταθερότητα και αντοχή στο χρόνο.²¹

Εικ. 3.6 Εσωτερική όψη τοιχοποιίας στη βορειο-δυτική πλευρά του κτηρίου _Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.7α,β Δείγμα οδοντωτής ταινίας που δόθηκε στο εργαστήριο _Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.7γ Μέτρηση της Περίθλασης Ακτίνων Χ, (XRD – X-ray Diffraction)_Πηγή: εργαστήριο Χημικών Μηχανικών Ε.Μ.Π.

20 https://www.ellet.gr/wp-content/uploads/Epixrismata-A4-16p_web.pdf, σελ.6

21 δημοσίευση «Moropoulou A., Bakolas A., Delegou E.T., (2001). Characterization of external decorative stucco at neoclassic buildings in Athens. *Scienza e Beni Culturali XVII*, ed. G. Biscontin, G. Driussi, Arcadia Ricerche, 791-799.»

3.4 Πατώματα

Τα πατώματα του κτηρίου διαφέρουν σε κάθε στάθμη του. Στο ισόγειο το πάτωμα αποτελείται από πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος πάχους 0,20μ. η οποία επιστρώνεται με τσιμέντινα πλακάκια διαστάσεων (0,20*0,20)μ. Εξαιρεση αποτελεί ο χώρος της εισόδου στο ισόγειο ο οποίος επιστρώνεται, με λευκές μαρμαρόπλακες. Σε τμήμα του ισογείου έχει κατασκευαστεί μικρό υπερυψωμένο ξύλινο δάπεδο πάνω από το υπάρχον που επιστρώνεται με σανίδες τύπου φαρκοκόκαλο (Εικ. 3.8). Στον ημι-όροφο το πάτωμα είναι ξύλινο και επικαλύπτεται σε ένα τμήμα από σανίδες διαστάσεων (0,25*4,00)μ. και στο υπόλοιπο από σανίδες διαστάσεων (0,10*4,50)μ. ενώ βάφεται σε ανοιχτό καφέ χρώμα (Εικ. 3.9). Σε όλη την έκταση των δαπέδων του ισογείου και του ορόφου υπάρχει περιμετρικά ξύλινο σοβατεπί ύψους 0,10μ. και πάχους 0,01μ. Στο υπόγειο η πλάκα από οπλισμένο σκυρόδεμα επικαλύπτεται από μια στρώση τσιμεντοκονίας (Εικ. 3.10) καθώς λειτουργούσε ως δευτερεύον χώρος με βοηθητική χρήση και δεν είχε τοποθετηθεί κάποιο άλλο δάπεδο.

3.5 Δώμα

Το κτήριο στεγάζεται με επίπεδη οροφή-δώμα που είναι βατό. Η πλάκα του δώματος αποτελείται από σκυρόδεμα ελαφρά οπλισμένο, κάποια επίστρωση μονωτικού υλικού (η μορφή και οι ιδιότητες της οποίας δεν καθίσταται δυνατό να μελετηθούν χωρίς διερευνητικές μεθόδους) καθώς και μία επίστρωση από μαλτεζόπλακες διαστάσεων (0,50*0,50)μ. Πιθανά κάτω από τις μαλτεζόπλακες υπάρχει στρώση από κισσηρόδεμα η οποία εξυπηρετεί τη δημιουργία ρύσεων για την απορροή των ομβρίων υδάτων (Εικ. 3.11). Τα όμβρια ύδατα καταλήγουν στο έδαφος μέσω υδρορροών διατομής (0,12*0,06)μ. που διατρέχουν τη νοτιοανατολική (τρεις υδρορροές) και νοτιοδυτική όψη (μία υδρορροή) του κτηρίου, ενώ τοπικά ενσωματώνονται στο γείσο που διατρέχει εξωτερικά τη βάση του δώματος.

Το δώμα είναι βατό με διαστάσεις (10,80*19,00)μ. και υπάρχει περιμετρικά αυτού στηθαίο ύψους περίπου 0,70μ. και πλάτους 0,50μ. που είναι επιχρισμένο εσωτερικά και εξωτερικά με τσιμεντοκονίαμα. Το στηθαίο όπως και το γείσο που το περιβάλλει επικαλύπτονται με μαλτεζόπλακες για προστασία από τις καιρικές συνθήκες.

Εικ. 3.8 Δάπεδο ισογείου με τσιμέντινα πλακάκια και υπερυψωμένο ξύλινο δάπεδο_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.9 Δάπεδο ορόφου με διαφορετικά πλάτη σανίδων_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.10 Δάπεδο υπογείου με επίστρωση τσιμεντοκονίας_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.11 Δώμα με επίστρωση μαλτεζόπλακών_Πηγή: προσωπικό αρχείο

3.6 Οροφές

Στο ισόγειο του κτηρίου την οροφή συνθέτουν επιμέρους επάλληλα ορθογωνικά φατνώματα που διαμορφώνονται ανάμεσα στις δοκούς (Εικ. 3.12). Κάθε ένα από τα επιμέρους φατνώματα περιβάλλεται από ένα διακοσμητικό πλαίσιο ανοιχτού κίτρινου χρώματος που κυρτώνει στο σημείο ένωσής του με το άνω μέρος της λιθοδομής και φέρει λιτή τραβηχτή μπορντούρα με γλυφές. Ιδιαίτερα επιμελημένη είναι η ψευδοροφή της εισόδου του ισογείου στην οποία διαμορφώνονται μικρά επάλληλα ορθογώνια φατνώματα από ξύλινες σανίδες λευκού χρώματος που κυρτώνει στο σημείο ένωσής του με το άνω μέρος της λιθοδομής και φέρει λιτή τραβηχτή μπορντούρα με γλυφές. Ιδιαίτερα επιμελημένη είναι η ψευδοροφή της εισόδου του ισογείου στην οποία διαμορφώνονται μικρά επάλληλα ορθογώνια φατνώματα από ξύλινες σανίδες λευκού χρώματος (Εικ. 3.13). Η ψευδοροφή της εισόδου βρίσκεται χαμηλότερα από την οροφή του ισογείου και εφάπτεται στο άνω μέρος της δεύτερης θύρας κατά την είσοδο στο κτήριο. Συνολικά δίνεται μια αίσθηση συνθετικής ομοιογένειας γιατί η ψευδοροφή ακολουθεί σε υλικότητα, χρώμα και γεωμετρία αυτής της θύρας. Η οροφή του λουτρού στο ισόγειο κατασκευάζεται από μπαγδατί και βρίσκεται στο ύψος του πρεκιού των παραθύρων. Συγκεκριμένα οριζόντιες σανίδες (μπαγδατόπηχες) πλάτους (0,05-0,07) μ. αναρτώνται σε μικρές αποστάσεις μεταξύ τους από ξύλινα δοκάρια που εδράζονται στους περιμετρικούς τοίχους και κατόπιν στην αδρή επιφάνεια που διαμορφώνουν εφαρμόζεται επίχρισμα. Η οροφή στο χώρο του κλιμακοστασίου δε φέρει καμία διακόσμηση πιθανά επειδή αποτελούσε μόνο χώρο κίνησης για το προσωπικό της τράπεζας.

Η οροφή στο δωμάτιο του ημιορόφου (πρώην γραφείο) βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με τα φατνώματα της οροφής του ισογείου κι έχει κι αυτή καμπύλη απόληξη στα σημεία ένωσής της με την περιμετρική τοιχοποιία. Ουσιαστικά πρόκειται για μια στρώση κονιάματος 0,02μ. που επικαλύπτει την κάτω παρειά της πλάκας σκυροδέματος του δώματος και κατόπιν σοβατίζεται χωρίς κάποιο περαιτέρω διακοσμητικό στοιχείο (Εικ. 3.14). Την οροφή του υπογείου αποτελεί η κάτω παρειά της πλάκας του ισογείου που έχει αντιμετωπιστεί με τον ίδιο τρόπο. Εδώ δεν υπάρχουν καμπύλες απολήξεις στην οροφή (Εικ. 3.15).

Εικ. 3.12 Τμήμα φατνώματος οροφής ισογείου_ Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.13 Ψευδοροφή εισόδου στο ισόγειο_ Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.14 Οροφή πρώην γραφείου στον όροφο-δεξιά βρίσκεται η καταπακτή που οδηγεί στο δώμα_ Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.15 Οροφή υπογείου_ Πηγή: προσωπικό αρχείο

3.7 Κουφώματα

Τα κουφώματα είναι το κυρίαρχο αρχιτεκτονικό στοιχείο του κτηρίου ιδίως τα παράθυρα του ισογείου και η μεταλλική θύρα εισόδου. Από την κατασκευή αυτή αλλά και από άλλα κτήρια των αρχών του 20ου αι. φαίνεται πως είχε αρχίσει να επιτυγχάνεται σε σημαντικό βαθμό η τυποποίηση των κουφωμάτων. Η κατάλληλη επιλογή ξυλείας και η εξαιρετικά επιμελημένη επεξεργασία της είχε ως αποτέλεσμα την παραγωγή πολύ σταθερών και ταυτόχρονα ελαφριών κουφωμάτων υψηλής αντοχής, που διατηρούνται ως σήμερα σε καλή κατάσταση παρά την εγκατάλειψη του κτηρίου. Στο κτήριο διατηρούνται όλα τα εξωτερικά και εσωτερικά κουφώματα παρά τις φθορές που μπορεί να φέρουν.

Διακρίνουμε τρεις βασικές τυπολογίες **παραθύρων**. Αρχικά στο ισόγειο έχουμε σε όλες τις όψεις ορθογωνικού σχήματος ξύλινα δίφυλλα παράθυρα με φεγγίτη αποτελούμενο επίσης από δύο ανοιγόμενα μέρη. Εξάριση αποτελεί ένα παράθυρο της νοτιοδυτικής όψης που είναι τρίφυλλο ώστε να εξυπηρετεί τους χώρους των λουτρών, ενώ ο φεγγίτης του διαμορφώνεται λίγο ψηλότερα από τους αντίστοιχους των άλλων ανοιγμάτων για να αξιοποιείται από το δωμάτιο του ημιορόφου. Ακόμη υπάρχουν τα παράθυρα του ημιορόφου και του υπογείου τα οποία έχουν επίμηκες ορθογώνιο σχήμα, διαιρούνται σε δύο ή τρία ανοιγόμενα φύλλα και λειτουργούν ως φεγγίτες των υποκείμενων χώρων.

Όλα τα παράθυρα ενισχύονται εξωτερικά με μεταλλικές σιδεριές για λόγους ασφαλείας. Στους γεωμετρικούς σχηματισμούς-μοτίβα των σιδεριών παρατηρούνται τρεις παραλλαγές ανάλογα με την όψη που βρίσκονται. Μεταξύ των παραθύρων και των κιγκλιδωμάτων του ισογείου έχουν εγκατασταθεί μεταλλικά ρολά για σκίαση. Τα τετράξυλα σταθερά πλαίσια περιμετρικά των ανοιγμάτων κατασκευάζονται από ξύλινα τεμάχια σχεδόν ορθογωνικής διατομής διαστάσεων της τάξης των (0,06*0,15)μ. ενώ το πλαίσιο των φύλλων των παραθύρων έχει προσεγγιστικά διαστάσεις διατομής (0,07*0,09)μ. Τα επιμέρους ξύλινα τμήματα των ανοιγμάτων είναι ανάγλυφα κάτι που εξυπηρετεί την καλή συναρμογή μεταξύ τους και προσδίδει ένα ενδιαφέρον αισθητικό αποτέλεσμα. Η ποδιά και το πρέκι των παραθύρων δεν είναι εμφανή. Πιθανά υπάρχουν πρέκια από σκυρόδεμα σε όλα τα ανοίγματα βάσει σχετικής ένδειξης που διαπιστώθηκε σε πρέκι εσωτερικής θύρας. Οι πλάκες-περβάζια όπου εδράζονται τα παράθυρα είναι από σκυρόδεμα στην εξωτερική πλευρά του ανοίγματος και από μάρμαρο στην εσωτερική.

Τα παράθυρα κατασκευάζονται σε δύο φάσεις όπως συνηθιζόταν την εποχή εκείνη. Κατά την ανέγερση της τοιχοποιίας τοποθετούνταν τα τετράξυλα σταθερά πλαίσια και στερεώνονταν μεταξύ των διαζωμάτων ενώ τα φύλλα τοποθετούνταν στο τέλος των εργασιών. Ασφαλώς υπάρχουν μικρές αποκλίσεις στα μεγέθη των παραθύρων. Κατά προσέγγιση ένα μέσο πλάτος παραθύρων στη νοτιοανατολική και νοτιοδυτική όψη είναι 1,27μ. και στη βορειοανατολική 1,00μ.

ενώ το καθαρό ύψος τους διατηρείται σταθερά 1,70μ. σε όλες τις όψεις.

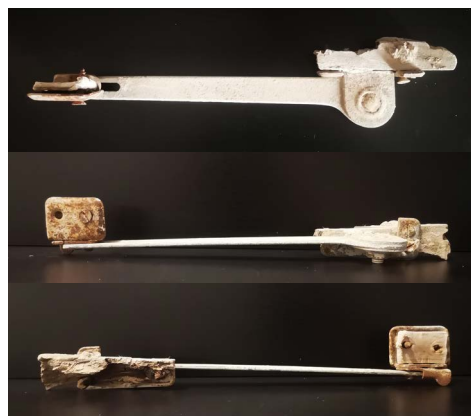
Σχετικά με τα μεταλλικά εξαρτήματα των παραθύρων υπάρχουν οι μεντεσέδες σύνδεσης σταθερού-ανοιγόμενου τμήματος, τα λεπτοδουλεμένα πόμολα καθώς και οι αποστάτες που συγκρατούσαν σε σταθερή θέση το φύλλο του παραθύρου όταν άνοιγε (Εικ. 3.16).

Στις **θύρες** συναντούμε οχτώ τυπολογίες. Αρχικά η επιβλητική εξώθυρα είναι μεταλλική με ορθογωνικού σχήματος γεωμετρικούς σχηματισμούς χωρίς τζάμι (1,75*3,70)μ. και εκτός της υψηλής αισθητικής της προσφέρει προστασία. Έπειτα ακολουθούν στο χώρο της εισόδου δύο διαδοχικές θύρες η μία τετράφυλλη κι η άλλη δίφυλλη που είναι ξύλινες με ταμπλά στο κάτω μέρος, τζάμι στο επάνω και κομψές ορυχάλκινες χειρολαβές. Και οι δύο έχουν σταθερούς φεγγίτες. Τα ψηλά και στενά φύλλα αυτών των θυρών σε συνδυασμό με τα ανάγλυφα ξύλινα πλαίσια των ταμπλάδων και των τζαμιών προσδίδουν μια καλαίσθητη και ανάλαφρη εικόνα στο χώρο της εισόδου (Εικ. 3.17, Εικ. 3.18).

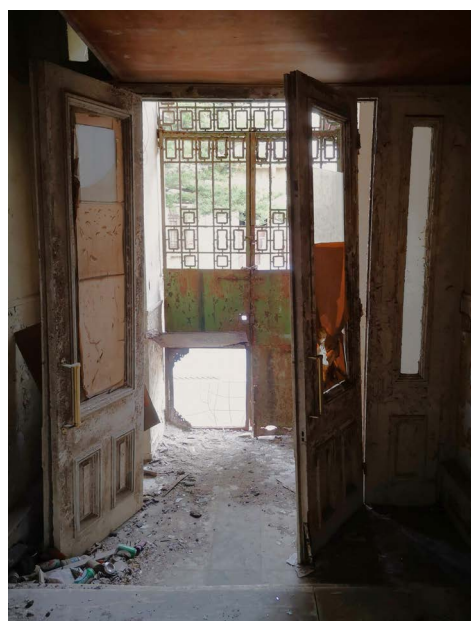
Υπάρχουν άλλες δύο ταμπλαδωτές θύρες στο ισόγειο με ανάγλυφα περιγράμματα στους ταμπλάδες και τις κάσες στο χώρο των κλιμακοστασίων. Οι θύρες εντός του λουτρού χαρακτηρίζονται από πιο απλό αλλά προσεγμένο σχεδιασμό με φεγγίτες που έχουν τζάμια με περίτεχνο μοτίβο. Η ταμπλαδωτή θύρα στο γραφείο του ορόφου έχει κι αυτή απλό σχεδιασμό με έμφαση στην τοποθέτηση μεγάλου υαλοπίνακα για εξασφάλιση έμμεσου φωτισμού κάτι που έχει ανάγκη το συγκεκριμένο δωμάτιο. Οι θύρες του υπογείου είναι κι αυτές ταμπλαδωτές χωρίς καμία έμφαση στην αισθητική τους αφού είχαν αποκλειστικά λειτουργικό ρόλο.

Τέλος ιδιαίτερα αξιόλογη μορφή έχει η μεταλλική αυλόθυρα που στηρίζεται σε δύο κολώνες από οπτόπλινθους αριστερά της πρόσοψης. Ο σχεδιασμός της παραπέμπει σε μια απλουστευμένη μορφή της εξώθυρας εισόδου σε σμίκρυνση.

Όλα τα κουφώματα των παραθύρων και των θυρών βάφονται λευκά με εξαίρεση τις θύρες του λουτρού και του υπογείου όπου επιλέχτηκε χρώμα ανοιχτού πράσινου. Στο ίδιο πράσινο χρώμα είναι και όλα τα προστατευτικά κιγκλιδώματα αν και τώρα λόγω οξειδωσης μοιάζουν καφέ. Όσο για τα ρολά σκίασης εξαιτίας του βαθμού οξειδωσής τους δε διακρίνεται το αρχικό χρώμα.

Εικ. 3.16 Αποστάτης συγκράτησης φύλλου παραθύρου_Πηγή: προσωπικό αρχείο

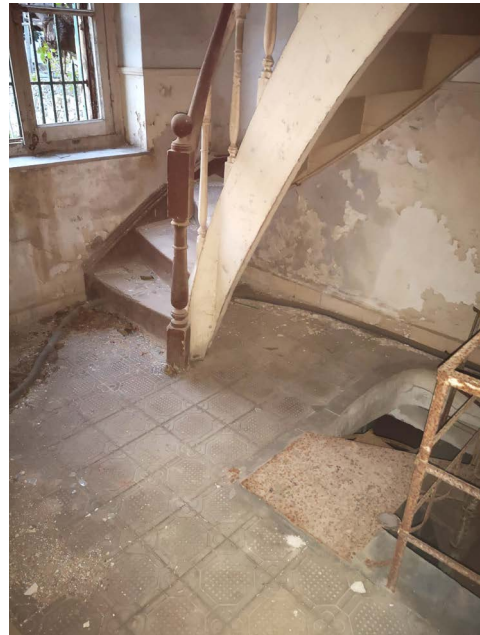
Εικ. 3. 17, 3.18 Οι θύρες στην είσοδο του κτηρίου_Πηγή: προσωπικό αρχείο

3.8 Κλίμακες

Στον κοινόχρηστο χώρο των κλιμακοστασίων νοτιοδυτικά του κτηρίου υπάρχουν δύο κλίμακες. Η μία από αυτές οδηγεί στον ημιόροφο. Είναι γραμμική, αυτοφερόμενη και στηρίζεται στην τοιχοποιία που την περιβάλλει με την πάκτωση του εσωτερικού βαθμιδοφόρου της σε αυτή. Κατασκευάζεται σε δύο τμήματα λόγω της στροφής του χειρολισθήρα της μετά τις δύο πρώτες βαθμίδες. Ο χειρολισθήρας καταλήγει σε δύο περίτεχνους ορθοστάτες στη βάση και στο ανώτερο τμήμα της. Η κλίμακα αυτή είναι εξ ολοκλήρου από συμπαγές ξύλο και βάφεται σε χρώμα καφέ σκούρο. Η κουπαστή της και οι ορθοστάτες βάφονται στο ίδιο καφέ χρώμα ενώ τα προστατευτικά κιγκλιδώματα, ο εξωτερικός βαθμιδοφόρος της και το κάτω μέρος της βάφονται λευκά (Εικ. 3.19).

Η δεύτερη κλίμακα εξυπηρετεί τη μετάβαση από το ισόγειο στο υπόγειο. Αυτή η μεταλλική ελικοειδής κλίμακα είναι μια ελαφριά κατασκευή που τη συνθέτουν λεπτές επιφάνειες πάχους (2-3)χιλ. Έχει ευανάγνωστη γεωμετρία και βάφεται σε χρώμα ανοιχτό πράσινο. Μεταλλική είναι και η λεπτεπίλεπτη κουπαστή της με βαφή ίδιου χρώματος.

Ο χώρος των κλιμακοστασίων όπως και το σημείο που καταλήγει η κλίμακα του υπογείου έχουν προβλεφθεί ώστε να παρέχεται άμεσος φυσικός φωτισμός μέσω ικανοποιητικού μεγέθους ανοιγμάτων (Εικ. 3.20).

Εικ. 3.19 Σχέση κλιμάκων στο χώρο- ξύλινη κλίμακα ορόφου (δεξιά), μεταλλική κλίμακα υπογείου (δεξιά) _ Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 3.20 Ελικοειδής κλίμακα υπογείου_ Πηγή: προσωπικό αρχείο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 _ μεταγενέστερες επεμβάσεις

Το πρώην υποκατάστημα της Εθνικής τράπεζας με βάση τα ιστορικά στοιχεία και τα σημερινά τεκμήρια που διασώζονται στο κτήριο πέρασε ουσιαστικά από αλλαγή ιδιοκτησίας από Τράπεζα Αθηνών σε Εθνική τράπεζα όμως δεν άλλαξε ουσιαστικά χρήση. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην υφίστανται μετατροπές στη δομή και τη μορφή των χώρων του από μεταγενέστερες επεμβάσεις λόγω αλλαγής χρήσης. Οι μεταγενέστερες επεμβάσεις έχουν να κάνουν αφενός με μια προσπάθεια βελτίωσης της λειτουργίας των δομικών στοιχείων (τοιχοποιία, δώμα) και αφετέρου με εκσυγχρονισμό των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων που χρειάστηκε να γίνει όταν εγκαταστάθηκε η Εθνική Τράπεζα στο κτήριο.

Η πρώτη μεταγενέστερη επέμβαση που παρατηρείται είναι η πλήρης επικάλυψη της εξωτερικής όψης της τοιχοποιίας και μέρους της τοιχοποιίας περίφραξης μετσιμεντοκονίαμα καθώς και η δημιουργία ποδιών από σκυρόδεμα στην εξωτερική παρειά των παραθύρων. Πιθανά αυτή η επέμβαση έγινε για προστασία από το υγρό κλίμα της περιοχής. Ακόμη διαπιστώθηκε στο στηθαίο του δώματος μια προσπάθεια μόνωσης των αρμών των μαλτεζοπλακών επικάλυψής του από μονωτικά υλικά της εποχής ενώ προστέθηκαν υδρορροές στη νοτιοανατολική όψη για την απορροή των όμβριων υδάτων.

Ως κτήριο επαγγελματικής χρήσης το οποίο μάλιστα διαχειριζόταν η τεχνική υπηρεσία της Εθνικής τράπεζας έλαβε ιδιαίτερη επιμέλεια ως προς το λειτουργικό εξοπλισμό του κατά τη μετεγκατάσταση του υποκαταστήματος το 1953.

Αυτό γίνεται αντιληπτό από επεμβάσεις όπως αυτή του λουτρού όπου τοποθετήθηκαν είδη όπως νιπτήρες, ηλεκτρικός θερμοσίφοντας, τούρκικες τουαλέτες, ουρητήριο τοίχου και ντουζιέρα. Αξίζει να σημειωθεί η προσοχή που δόθηκε στην επιστρωση των τοίχων με πλακάκια πορσελάνης γύρω από τα σημεία που εκτίθονταν στο υγρό στοιχείο, η εξασφάλιση επαρκούς φυσικού αερισμού ακόμη και οι εσοχές που κατασκευάστηκαν στην τοιχοποιία για την τοποθέτηση ειδών υγιεινής.

Άλλη προσθήκη ήταν αυτή του συστήματος θέρμανσης. Την περίοδο που το κτήριο ανήκε στην τράπεζα Αθηνών φαίνεται πως υπήρχαν σόμπες για θέρμανση ενώ κατά την αλλαγή ιδιοκτησίας τοποθετήθηκαν θερμαντικά σώματα σε όλους τους χώρους του ισόγειου και του ορόφου καθώς και λέβητας στο υπόγειο. Τότε κατασκευάστηκε και η καπνοδόχος στη νοτιοδυτική όψη.

Μια ακόμη μεταγενέστερη επέμβαση είναι αυτή της ηλεκτρολογικής εγκατάστασης η οποία μοιάζει να ανταποκρινόταν πλήρως στη χρήση του κτηρίου ως τράπεζα. Ωστόσο, το Καρλόβασι ηλεκτροδοτούνταν ήδη από το 1930 από την «Ηλεκτρική εταιρεία Σάμου Α.Ε.» η οποία εξαγοράστηκε το 1963 από τη ΔΕΗ.²² Έτσι, δεν είναι σαφές αν η ηλεκτρολογική εγκατάσταση πραγματοποιήθηκε κατά τη λειτουργία του κτηρίου ως τράπεζα Αθηνών ή ως Εθνική τράπεζα αλλά σίγουρα δεν ταυτίζεται χρονολογικά με το έτος αρχικής κατασκευής του κτηρίου.

22 <https://www.samostimes.gr/portal2/afieromata/4459-samos-anthropinotero-fos-i-istoria-tou-ilektrismoy-sto-nisi>

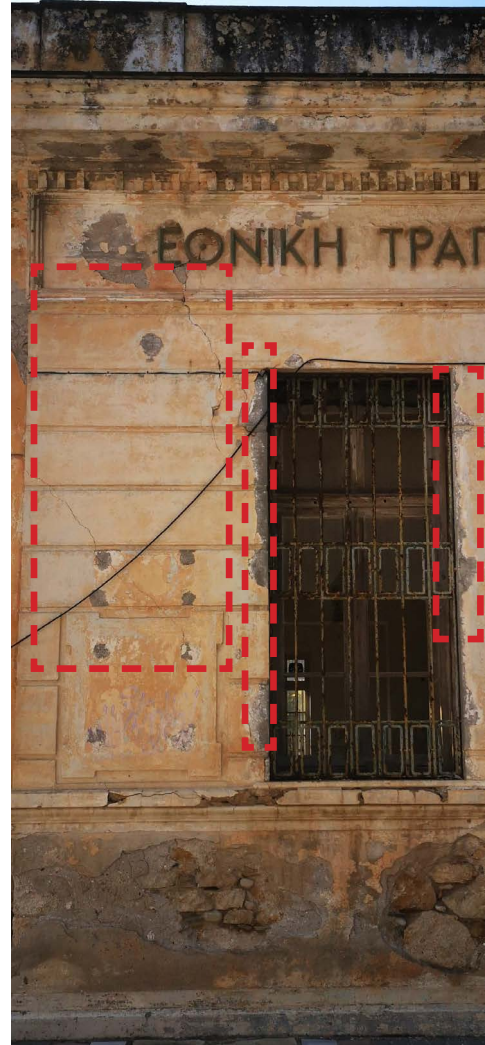
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 _ διερεύνηση παθολογίας

5.1 Τοιχοποιίες (φέρουσες - μη φέρουσες)-Θεμελίωση

Εξαιτίας του σεισμού στις 30/10/2020 το κτήριο υπέστη βλάβες οι οποίες εκ πρώτης όψεως δεν ήταν μεγάλης σπουδαιότητας. Ωστόσο, επειδή οι τοιχοποιίες του κτηρίου είναι επιχρισμένες εσωτερικά και εξωτερικά κρίθηκε απαραίτητη η διενέργεια διερευνητικών τομών σε τυχαίες θέσεις για την ορθότερη αποτίμηση και τεκμηρίωση των βλαβών. Οι απαραίτητοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν από τη Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας πιθανά λίγο καιρό μετά το σεισμό (οι διερευνητικές τομές υπήρχαν ήδη όταν ξεκίνησε η παρούσα μελέτη του κτηρίου). Στους εξωτερικούς τοίχους παρατηρούνται μικρής σχετικά έκτασης βλάβες λόγω του σεισμού με τη μορφή ρηγματώσεων μέγιστου εύρους 1,5εκ. Όλες οι εξωτερικές όψεις έχουν καλυφθεί από τσιμεντοκονίαμα μια μεταγενέστερη επέμβαση με πρόθεση την ενίσχυση της τοιχοποιίας που απαγορεύει όμως τη διαπνοή των τοίχων, με αποτέλεσμα η υγρασία να εκτονώνεται μέσω των ευπαθών ιστορικών κονιαμάτων και των λίθων. Έτσι, προκλήθηκε σε βάθος χρόνου αποσάθρωση του συνδετικού κονιάματος της αρχικής φάσης.

Η υγρασία εμφανίζεται στην τοιχοποιία με τη μορφή μαύρων κηλίδων, απολέπισης χρώματος ή αποκόλληση επιχρίσματος. Μπορεί να είναι ανερχόμενη από το έδαφος, ή διεισδύουσα αφενός σε ευπαθή σημεία της τοιχοποιίας όπως η καπνοδόχος αφετέρου εκεί που εμφανίζονται ρηγματώσεις και αδυναμία συγκράτησης αυτής από το κονίαμα.

Οι ρηγματώσεις που παρατηρούνται είναι κυρίως μικρού εύρους τριχοειδείς ή της τάξεως των 2,0-3,0 χιλιοστών και εντοπίζονται κυρίως στις γωνίες των ανοιγμάτων καθώς σε αυτά τα σημεία διακόπτεται η συνέχεια της τοιχοποιίας και καθίσταται πιο ευάλωτη στη δράση των διατμητικών δυνάμεων και της ροπής κάμψης εντός επιπέδου, που αναπτύσσονται λόγω του σεισμού. Ρηγματώσεις παρουσιάζονται επίσης στη συναρμογή της τοιχοποιίας με τα στοιχεία από οπλισμένο σκυρόδεμα. Γενικά οι εξωτερικές όψεις της τοιχοποιίας είναι αυτές που εκτίθενται άμεσα στις περιβαλλοντικές συνθήκες και φέρουν τις περισσότερες δομικές βλάβες. Σε όλες τις όψεις είναι χαρακτηριστική η εμφάνιση επιφανειών σκυροδέματος ως επίχρισμα περιμετρικά των ανοιγμάτων, μια μεταγενέστερη επέμβαση που κάνει άμεσα αντιληπτή την ασυμβατότητά της με τα υπόλοιπα υλικά της τοιχοποιίας. Ακόμη κοινό χαρακτηριστικό των όψεων είναι η υγρασία που συναντάται σε όλο το μήκος εξωτερικά του στηθαίου του δώματος. Συγκεκριμένα στη **βορειοανατολική** όψη εμφανίζονται δύο εντός επιπέδου διατμητικές ρωγμές μεσαίου εύρους 2,0-3,0 χιλιοστών. στον πεσσό αριστερά της όψης (Εικ. 5.1). Κύριο στοιχείο της παθολογίας της όψης αυτής είναι η πλήρης αποκόλληση επιχρίσματος σε εκτεταμένες περιοχές χαμηλά στην τοιχοποιία καθώς και στις κολώνες

Εικ. 5.1 Επικαλύψεις σκυροδέματος στην τοιχοποιία περιμετρικά των ανοιγμάτων και διατμητικές ρωγμές στη βορειοανατολική όψη_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 5.2 Αποκολλήσεις επιχρίσματος και μετατόπιση άνω μέρους κολόνας της αυλόθυρας_Πηγή: προσωπικό αρχείο

στήριξης της αυλόθυρας. Στη μία εμφανίζεται και μετατόπιση του άνω τμήματός της (Εικ 5.2). Επίσης διαπιστώνονται αποκολλήσεις και αποχρωματισμός των κορνιζών που διατρέχουν την όψη κάτω από τα παράθυρα. Στη **νοτιοανατολική** όψη παρατηρούνται επίσης εντός επιπέδου διατμητικές τριχοειδείς ρωγμές στους πεσσούς της τοιχοποιίας και στην περιοχή κάτω από τα ανοίγματα καθώς και οριζόντιες ρηγματώσεις στο άνω μέρος των παραθύρων όπου υφίστανται πρέκια από σκυρόδεμα και διαχωρίζεται το σκυρόδεμα από τον τοίχο και εκείνα τα σημεία. Κατά τ'άλλα παρατηρείται αποχρωματισμός σε μεγάλο μέρος της όψης και σε λίγα σημεία πλήρης αποκόλληση επιχρίσματος (Εικ. 5.3).

Στη **νοτιοδυτική** όψη εμφανίζονται καμπτικές ρωγμές οφειλόμενες σε εκτός επιπέδου σεισμική καταπόνηση. Οι κυριότερες από αυτές είναι τρεις μεγάλοι εύρους ρωγμές. Η μία είναι κατακόρυφη μήκους περίπου 5,00μ. και εύρους 15,0 χιλιοστών και εντοπίζεται στο σημείο επαφής της καπνοδόχου που αποτελεί μεταγενέστερη επέμβαση με την τοιχοποιία (Εικ. 5.4). Οι άλλες δύο είναι μία οριζόντια με μήκος 2,00μ. και εύρος 2,0 χιλιοστών και μία κατακόρυφη με μήκος 0,5μ. και εύρος 10,0 χιλιοστών και βρίσκονται μεταξύ των φεγγιτών υπογείου (Εικ. 5.5). Ακόμη παρατηρούνται αποκολλήσεις στην τραβηχτή κορνίζα του γείσου στην περιοχή γύρω από την καπνοδόχο και στην οδοντωτή ταινία. Η νοτιοδυτική όψη που επικοινωνεί άμεσα με την πίσω αυλή εμφανίζει τα πιο έντονα προβλήματα υγρασίας ενώ συναντάται τοπικά σε αυτή και αυτοφυής βλάστηση λόγω της ανάπτυξης κισσού (Εικ. 5.6). Η **βορειοδυτική** όψη παρουσιάζει έντονη υγρασία ιδιαίτερα στα ανώτερα τμήματα της τοιχοποιίας της ενώ έχει επιχρωματιστεί από τη μέση του ύψους της και κάτω. Σημαντικού μήκους 1,70μ. και εύρους 10,0 χιλιοστών είναι η κατακόρυφη ρωγμή που δημιουργείται στο σημείο επαφής της όψης με τον τοίχο της περιφραξης η οποία μοιάζει να έχει ελαφρώς μετατοπιστεί σε εκείνη τη θέση.

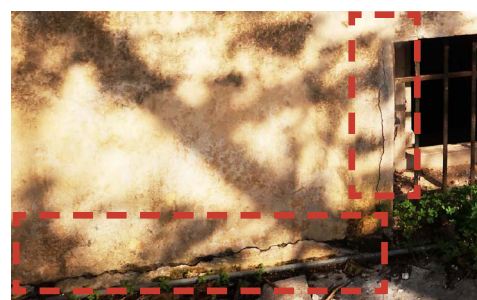
Στο εσωτερικό του ισογείου έχουν πραγματοποιηθεί διερευνητικές τομές σε πολλά σημεία της τοιχοποιίας και διαπιστώνεται ότι, η απουσία επικάλυψης με τσιμεντιτικό κονίαμα επέτρεψε στο αρχικό συνδετικό κονίαμα να συντηρηθεί σε πολύ καλή κατάσταση σε αντίθεση με αυτό της εξωτερικής παρειάς της τοιχοποιίας. Εντός του κτηρίου η παθολογία των τοιχοποιιών περιορίζεται σε ρωγμές μικρού ή μεσαίου εύρους (έως 3,0 χιλιοστών) καθώς και μικρής έκτασης αποχρωματισμούς, αποκολλήσεις επιχρίσματος και υγρασία. Η υγρασία διακρίνεται εντονότερα στις τοιχοποιίες των χώρων υγιεινής, σε ορισμένα σημεία των οροφών και στο υπόγειο που βρίσκεται σε κάποια σημεία σε κοντινή επικοινωνία με το έδαφος. Όσο για την παθολογία της τοιχοποιίας της περιφραξης προσβάλλεται από την αυτοφυή βλάστηση σε σημαντικό βαθμό (ανάπτυξη κισσών) ενώ τοπικά παρουσιάζονται μικρού εύρους και έκτασης ρηγματώσεις. Και εδώ η αρμολόγηση με τσιμεντοκονίαμα στην τριγωνική της απόληξη και σε ορισμένες εξωτερικές της επιφάνειες έχει επιφέρει την εκτόνωση της υγρασίας στο εσωτερικό του τοίχου και επιβαρύνει το κονίαμα δόμησης και τους λίθους που βρίσκονται σε επαφή με το τσιμεντοκονίαμα.

Εικ. 5.3 Τριχοειδείς διαγώνιες ρωγμές στις περιοχές ανάμεσα και κάτω από τα παράθυρα και οριζόντιες ρηγματώσεις πάνω από αυτά_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 5.4 Κατακόρυφη ρηγματώση στο σημείο σύνδεσης της καπνοδόχου με την περιμετρική τοιχοποιία_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 5.5 Ρηγματώσεις μεταξύ των φεγγιτών της νοτιοδυτικής όψης_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 5.6 Παθολογία του γείσου της νοτιοδυτικής όψης_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Σχετικά με τα θεμέλια ο κίνδυνος βλαβών μπορεί να αποκλειστεί καθώς δεν παρατηρείται κάποια κλίση τοιχοποιίας, παραμόρφωση ή μετατόπιση μέρους ή όλου του κτηρίου ως αποτέλεσμα καθίζησης ή ολίσθησης. Επιπλέον δε διαπιστώθηκαν ρηγματώσεις στη βάση κάποιου τοίχου που να προμηνύουν τυχόν υποχώρηση του εδάφους κάτω από τη θεμελίωση. Συνολικά λοιπόν συμπεραίνουμε ότι η θεμελίωση βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση.

5.2 Πατώματα

Η παθολογία του **πατώματος** του ισογείου περιορίζεται σε μικρές τοπικές ανισοσταθμίες-βυθίσεις της τάξης των (0,02-0,05)μ. και αποκολλήσεις των τσιμεντινών πλακιδίων σε ορισμένες θέσεις. Είναι χαρακτηριστικό πως αυτές οι ανισοσταθμίες σημειώνονται στα σημεία όπου το πάτωμα έρχεται σε άμεση επαφή με το έδαφος δηλαδή στο τμήμα που δεν υπάρχει υπόγειο. Το πάτωμα του ημιορόφου δεν έχει κάποια ορατή βλάβη στο σκελετό του. Ωστόσο, εμφανίζεται σημειακά σήψη του ξύλινου δαπέδου λόγω υγρασίας προερχόμενης από κάποιο ευάλωτο σημείο της πλάκας του δώματος από όπου εισέρχονται όμβρια ύδατα που απορροφώνται ακολούθως από το ξύλινο πάτωμα. Επιπλέον, το δάπεδο του ημιορόφου έχει υποστεί αποχρωματισμό εξαιτίας της έλλειψης συντήρησης και της εγκατάλειψης του κτηρίου. Μάλιστα τα θρυμματισμένα υαλοστάσια των παραθύρων επιδεινώνουν την κατάσταση λόγω της άμεσης έκθεσης των εσωτερικών χώρων στις εξωτερικές περιβαλλοντικές συνθήκες (σκόνη, υγρασία κ.α.). Το δάπεδο του λουτρού από κεραμικά πλακίδια δε φέρει φθορές. Το δάπεδο του υπογείου εμφανίζει κάποιες διαφοροποιήσεις χρώματος στο σκυρόδεμα λόγω ανιούσας υγρασίας από το έδαφος.

Οι **κλίμακες** του κτηρίου δε φέρουν δομικές βλάβες. Η ξύλινη κλίμακα του ορόφου εμφανίζει μόνο επιφανειακούς αποχρωματισμούς και η μεταλλική κλίμακα του υπογείου παρουσιάζει σε μικρό βαθμό οξείδωση του υλικού της.

5.3 Δώμα-Οροφές

Η παθολογία του **δώματος** έχει κυρίως βιολογική προέλευση λαμβάνοντας τη μορφή διεισδύουσας υγρασίας που είναι άμεσα ορατή στην επιφάνεια των μαλτεζοπλακών. Επιπλέον παρατηρείται χρήση τσιμεντιτικού κονιάματος ως επικάλυψη της έσω και έξω όψης του στηθαίου ενώ τσιμεντοειδές κονίαμα παρατηρείται και στους αρμούς των μαλτεζοπλακών. Το πρόβλημα της υγρασίας εντείνεται εξαιτίας της αυτοφυούς βλάστησης και συγκεκριμένα της εξάπλωσης των κλαδιών μεγάλου δέντρου της πίσω αυλής που βρίσκεται σε κοντινή απόσταση με το κτήριο. Έτσι, εκτός της βιολογικής φθοράς ενδέχεται να προκληθεί μηχανική βλάβη καθώς τα κλαδιά ασκούν πίεση με το βάρος τους στο ανώτερο τμήμα της τοιχοποιίας.

Η παθολογία των οροφών ισογείου συνδέεται με υγρασία και αποχρωματισμό επιχρίσματος περιμετρικά των επιμέ-

ρους ορθογώνιων φατνωμάτων που δημιουργούνται και ιδίως στα σημεία ένωσης της οροφής με την περιμετρική φέρουσα τοιχοποιία της νοτιοανατολικής όψης. Στην αντίστοιχη περιοχή του υπερκείμενου δώματος καταλήγουν τα όμβρια ύδατα προτού μεταφερθούν μέσω των υδρορροών στο έδαφος. Επομένως αν οι υδρορροές δεν επαρκούν για την απορροή των υδάτων και ταυτόχρονα δεν υφίσταται μόνωση στο δώμα το νερό μένει στάσιμο και εκτονώνεται με τη μορφή υγρασίας στην οροφή του ισογείου. Όσο για την οροφή από μπαγδατί του λουτρού δεν εμφανίζει φθορές στην επιφάνεια του επιχρίσματος. Όμως, οι διερευνητικές τομές που έχουν πραγματοποιηθεί αποκαλύπτουν πως οι μπαγδατοπήχεις έχουν τοπικά διαβρωθεί πιθανότατα εξαιτίας υδάτων που έσταζαν από την καταπακτή του δώματος στο πάτωμα του ορόφου και το διέβρεχαν ως την κάτω παρειά του για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η οροφή του ορόφου που ουσιαστικά βρίσκεται στο ίδιο ύψος με την οροφή του ισογείου δεν παρουσιάζει βλάβες εκτός από την οξειδωση της καταπακτής της που οδηγεί στο δώμα. Περιμετρικά της καταπακτής σημειώνονται ρηγματώσεις στην πλάκα του δώματος όπου διαφαίνεται και οξειδωση του οπλισμού της. Η οροφή του υπογείου δεν εμφανίζει βλάβες εκτός από λίγα σημεία στο άνω μέρος των αναλημματικών τοίχων όπου εμφανίζονται περιοχές με αυξημένη υγρασία (φέρουν μαύρους λεκέδες).

5.4 Κουφώματα

Σε όλα τα ξύλινα κουφώματα παρατηρείται σήψη του ξύλου. Επίσης τα κιγκλιδώματα των παραθύρων, της θύρας εισόδου και της αυλόθυρας έχουν οξειδωθεί ενώ εμφανίζονται και αποκολλήσεις των μεταλλικών ταμπλάδων αυτών των θυρών. Ο βαθμός φθοράς του ξύλου ή του μετάλλου αντίστοιχα διαφέρει ανάλογα με τον προσανατολισμό των κουφωμάτων. Έτσι στη νοτιοδυτική πίσω όψη που δεν είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένη στους ανέμους τα κουφώματα και τα αντίστοιχα κιγκλιδώματα αυτών διατηρούνται σε καλύτερη κατάσταση από τις άλλες όψεις. Η μεταλλική θύρα της εισόδου εκτός της οξειδωσης φέρει βλάβες και στο σταθερό τμήμα του σκελετού στήριξης της καθώς αυτός έχει κυρτώσει στο άνω μέρος του και έχει αποκολληθεί από την τοιχοποιία στις δύο πλευρές εκατέρωθεν της θύρας. Στο εσωτερικό του κτηρίου μόνο μια θύρα έχει πέσει από το σεισμό αλλά διατηρείται ωστόσο σε καλή κατάσταση. Η αυλόθυρα αντιμετωπίζει πρόβλημα στήριξης γιατί έχει χάσει τη σύνδεσή της με το ένα από τα δύο σημεία ανάρτησης από τη μεταλλική δοκό στο άνω μέρος της. Τα εξωτερικά τμήματα από σκυρόδεμα των ποδιών των παραθύρων καθώς και η μαρμάρινη ποδιά της μεταλλικής θύρας εισόδου φέρουν ρηγματώσεις ή αποκολλήσεις μερών τους και χρήζουν αποκατάστασης. Όλα τα επιμέρους μεταλλικά στοιχεία στις θύρες και τα παράθυρα (μεντεσέδες, πόμολα, κλειδαριές κ.α.) έχουν οξειδωθεί. Μάλιστα τα στοιχεία των ανοιγμάτων της περιμετρικής τοιχοποιίας εμφανίζουν μεγαλύτερο βαθμό οξειδωσης σε σχέση με αυτά των εσωτερικών κουφωμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 _ εργασίες αποκατάστασης βλαβών

6.1 Τοιχοποιίες (αντιμετώπιση ρηγματώσεων, τμημάτων που αποκολλήθηκαν, μεταγενέστερων επεμβάσεων)

Στο εσωτερικό του κτηρίου έχει ήδη πραγματοποιηθεί διάνοιξη διερευνητικών τομών σε κρίσιμες θέσεις, με σκοπό την αποσαφήνιση του τύπου, των γεωμετρικών χαρακτηριστικών και εν γένει της κατάστασης της τοιχοποιίας. Οι τομές αυτές έγιναν από την υπηρεσία του Υπουργείου κλιματικής κρίσης και πολιτικής προστασίας (Δ.Α.Ε.Φ.Κ-Κ.Ε.) κατόπιν του σεισμού της 30/10/2020 για να ελεγχθεί η σπουδαιότητα κάποιων επιφανειακών ρηγματώσεων αλλά και άλλες τυχόν μη ορατές βλάβες καθώς η τοιχοποιία είναι όπως αναφέρθηκε και στις δύο πλευρές της επιχρισμένη. Συνολικά δεν παρατηρούνται μεγάλης σπουδαιότητας βλάβες στην τοιχοποιία.

Ωστόσο, θα πρέπει να γίνουν κάποιες επιπλέον διερευνητικές τομές σε κρίσιμα σημεία όπως στη σύνδεση μεταξύ εξωτερικών και εσωτερικών τοίχων όπου στο επίχρισμα δεν εμφανίζονται ρωγμές στις γωνίες. Αν όμως διαπιστωθεί πως υπάρχουν στην εσωτερική δομή κάτω από τις στρώσεις κονιαμάτων θα πρέπει να ενισχυθεί η σύνδεση μεταξύ εσωτερικών-εξωτερικών τοίχων. Σε αυτή την περίπτωση προτείνεται η σύνδεση με βλήτρα- αγκύρια των εσωτερικών τοίχων με τους εξωτερικούς ενώ, τα σημεία διάτρησης της εξωτερικής τοιχοποιίας και της τοποθέτησης αν χρειαστεί πλακών αγκύρωσης, δε θα φαίνονται γιατί η τοιχοποιία θα επιχριστεί εκ νέου. Αντίστοιχα κρίσιμο είναι το σημείο στο ύψος του εξωτερικού γείσου στη βάση του δώματος. Πρέπει εκεί να διερευνηθεί (με μη καταστροφική ή με ημικαταστροφική μέθοδο) ο τρόπος σύνδεσης της πλάκας σκυροδέματος με την περιμετρική τοιχοποιίας και τη μορφή της πλάκας διότι δεν εμφανίζονται εξωτερικά ή εσωτερικά σημαντικές ρηγματώσεις στα επίχρισματα σε αυτές τις θέσεις (ενδέχεται να υπάρχουν και να κρύβονται από το διάκοσμο). Μια πιθανή εξήγηση είναι να υπάρχει περιμετρικά κάτω από την πλάκα οριζόντιο διάζωμα σκυροδέματος που καλύπτει πιθανόν και όλο το πάχος της τοιχοποιίας και συνδέεται με αυτήν με βλήτρα, δένοντας με τον τρόπο αυτό την τοιχοποιία, και συμβάλλοντας στην σχετικά καλή συμπεριφορά της κατασκευής κατά το σεισμό. Οριζόντια διαζώματα από σκυρόδεμα υπάρχουν πιθανότατα και σε ακόμη δύο σημεία πάνω από τους λίθινους πεσσούς του ισογείου (στη μία περίπτωση είναι εν μέρει εμφανές), και μοιάζει να συνέβαλαν επίσης στη σύνδεση μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών τοίχων στο σεισμό. Σχετικά με τις τοιχοποιίες θα πρέπει να γίνει μελέτη της φέ-ρουσας ικανότητας αυτών από ειδικευμένο Πολιτικό Μηχανικό για να εκτιμηθεί η κατάσταση στην οποία βρίσκονται και να προσδιορισθούν οι ελάχιστα αναγκαίες δομικές επεμβάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να προσδιοριστεί το είδος των νέων κονιαμάτων και των ενεμάτων, που θα παρασκευαστούν, η σύνθεση των

οποίων θα λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των διερευνήσεων και αναλύσεων προσδιορισμού των φυσικοχημικών και μηχανικών χαρακτηριστικών των υφιστάμενων υλικών και του τρόπου δομήσεως της τοιχοποιίας (κονιάματων δομήσεως και αρμολόγησης, λιθοσωμάτων, τρόπου διάταξής τους κατά την όψη και το πάχος, κλπ), ώστε να επιτευχθούν συμβατά, αντίστοιχα ή βελτιωμένα όπου απαιτείται φυσικομηχανικά χαρακτηριστικά (ως προς την αντοχή, παραμορφωσιμότητα, σκληρότητα, διαπερατότητα, διαπνοή, κ.λπ.) και χαρακτηριστικά συνάφειας παλαιών-νέων υλικών.

Η εξέταση του εσωτερικού της τοιχοποιίας, όπως ορίζεται και στον ΚΑΔΕΤ θα γίνει κατ' αρχήν, μετά από καθαίρεση των επιχρισμάτων σε επιφάνειες περίπου ενός τετραγωνικού μέτρου σε διάφορες θέσεις, με αξιοποίηση κατά προτεραιότητα των θέσεων των διερευνήσεων της ΔΑΕΦΚ και με οπτική παρατήρηση και καταγραφή και με λήψη πυρήνων και εφαρμογή ενδοσκοπικής παρατήρησης του τρόπου δομήσεως κατά το πάχος ή με αφαίρεση λίγων λιθοσωμάτων και από τις δυο πλευρές της τοιχοποιίας. Αν αυτές οι μέθοδοι δεν μπορούν να εφαρμοστούν λόγω εύρεσης π.χ διακόσμου θα γίνει χρήση μη καταστρεπτικών μεθόδων όπως υπέρυθρη θερμογραφία, γεωραντάρ ή ηχητικές μέθοδοι.

Σε κάθε περίπτωση θα γίνει συσχέτιση εσωτερικών και εξωτερικών ρωγμών κάτι που θα ληφθεί υπόψη για την επιλογή των θέσεων αφαίρεσης των επιχρισμάτων, και θα διερευνηθεί η γεωμετρία των λίθων και των αρμών, η εμπλοκή και η ποιότητα των λίθων και η διεύθυνση και άνοιγμα των ρωγμών και στις δύο παρειές. Ακολούθως για τη λήψη δειγμάτων θα ακολουθηθούν οι προαναφερθείσες επιλογές, είτε αφαίρεσης λιθοσωμάτων και απόσπασης κονιαμάτων, είτε λήψη πυρήνων, ώστε από τα βασικά υλικά δομήσεως για κάθε τύπο τοιχοποιίας να ληφθούν τουλάχιστον τρία δείγματα, τα οποία ακολούθως θα εξεταστούν με δοκιμές στο εργαστήριο, όπως θα ορίσει η στατική μελέτη.

Με βάση τα αποτελέσματα των διερευνήσεων θα προταθούν οι ακριβείς συνθέσεις των επισκευαστικών κονιαμάτων αρμολόγησης και επίχρισης, που θα είναι βάσεως ασβεστοποζολανικής, εφόσον καταστεί εφικτή η εύρεση καλής ποιότητας ποζολάνης ή φυσικής υδραυλικής ασβέστου. Το ίδιο ισχύει και για τα ενέματα, τα οποία μπορεί να είναι είτε τριμερή με μικρό ποσοστό λευκού τσιμέντου ειδικών προδιαγραφών περίπου 30% σε συνδυασμό με 25% υδράσβεστο σε σκόνη και 45% λεπτόκοκκη ποζολάνη (με διάμετρο κόκκων μικρότερη κατά 90% από 45 μικρά) είτε βάσεως φυσικής υδραυλικής ασβέστου NHL5. Τα υδραυλικά ενέματα θα σχεδιαστούν έτσι ώστε να έχουν σε ρεστή μορφή υψηλή ενεσιμότητα (διεισδυτικότητα, ρευστότητα και σταθερότητα), που να εξασφαλίζει τη διείσδυση και πλήρωση ρωγμών και ασυνεχειών με ελάχιστο ονομαστικό εύρος (που κυμαίνεται από 0,1-0,5 χιλ) αυτό που θα προσδιοριστεί από τη στατική μελέτη με βάση τις ερευνητικές εργασίες, όπως ορίζεται και από τον ΚΑΔΕΤ, ώστε να εξασφαλιστεί το γέμισμα των κενών στο εσωτερικό της δομής που χρειάζεται ομογενοποίηση. Ο σχεδιασμός θα γίνει επίσης έτσι ώστε ταυτόχρονα με την υψηλή ενεσιμότητα το στερεοποιημένο ένεμα να έχει κατάλληλα μηχανικά χαρακτηριστικά και ανθεκτικότητα στο χρόνο, για βελτίωση.

Αναλυτικότερα οι προτεινόμενες εργασίες έχουν ως εξής:

Θα πραγματοποιηθεί καθαίρεση του τσιμεντοκονιάματος από όλες τις εξωτερικές όψεις και θα γίνει προσεκτικός καθαρισμός της τοιχοποιίας χειρωνακτικά με αποφυγή χρήσης έντονων μηχανικών μέσω που μπορεί να βλαψουν τα υποκείμενα λιθοσώματα και κονιάματα. Με τον ίδιο προσεκτικό τρόπο θα αφαιρεθεί το εσωτερικό επίχρισμα γιατί εκτός των επιφανειακών φθορών του και την καθαίρεσή του στις θέσεις των διερευνητικών τομών (από το Υπ. Πολίτη), φέρει την παλιά ηλεκτρολογική εγκατάσταση η οποία έχει καταστραφεί και δεν εξυπηρετεί τη νέα χρήση. Θα ακολουθήσει καθαρισμός των αρμών που φέρουν χαλαρά αρμολογήματα σε βάθος 3,0-5,0 εκ. (ανάλογα με την κατάσταση του κονιάματος) μέχρι να εμφανιστεί πιο συνεκτικό κονίαμα, συνήθως δομήσεως. Με τον τρόπο αυτό θα εκτιμηθεί και αξιολογηθεί η ποιότητα των αρμολογημάτων και θα ληφθεί η απόφαση αν απαιτείται να αφαιρεθούν στο σύνολο της τοιχοποιίας και να γίνει παντού αρμολόγημα παράλληλα με την τοποθέτηση σωληνίσκων για την εφαρμογή ενεμάτων. Αν το κονίαμα είναι καλής ποιότητας, τότε θα αφαιρεθεί μόνο τοπικά το αρμολόγημα και θα μπουν σωληνίσκοι ενέματος με διάνοιξη οπών στα παλιά καλής ποιότητας αρμολογήματα, όπως ορίζει και ο ΚΑΔΕΤ.

Για την εφαρμογή των ενεμάτων και την επίτευξη πλήρωσης των εσωτερικών ασυνεχειών, ρωγμών και κενών μικρού και μεγάλου εύρους, πρέπει να επιτευχθεί ικανοποιητικό επίπεδο επικοινωνίας τους ώστε υπό χαμηλή πίεση, να μπορεί το ένεμα να ρέει στις ποικίλες διαδρομές επικοινωνίας τους στο εσωτερικό της τοιχοποιίας.

Για αυτό μετά τον καθαρισμό των σαθρών υλικών στις επιφάνειες της τοιχοποιίας και την αποκάλυψη τυχόν κρυμμένων μικρού εύρους ρωγμών ή αποκολλήσεων, θα αφαιρεθεί το σαθρό υλικό σε όλες τις θέσεις των ρωγμών (επιμελής καθαρισμός και στις δύο πλευρές των χειλέων των ρωγμών) και κενών, και αφού τοποθετηθούν σωληνίσκοι εισπίεσης ενέματος σε κατάλληλο βάθος και ανα 0,2-0,3 εκ. απόσταση μεταξύ τους, θα σφραγιστούν με το επιλεγέν επισκευαστικό κονίαμα αρμολόγησης. Θα πραγματοποιηθεί ακόμη σφράγιση των εσωτερικών ανοιγμάτων κατά το πάχος της τοιχοποιίας (θύρες, παράθυρα) και μιας κοιλότητας που υπάρχει σε εσωτερικό τείχος του ισογείου για να μην υπάρξει διαρροή σε αυτά τα σημεία. Θα γίνει και πλήρωση τυχόν εσωτερικών υδρορροών με πολύ λεπτόκοκκη άμμο. Γενικά δηλαδή θα πρέπει να μην υπάρχουν σημεία με κενά ή σαθρό υλικό στις δύο παρειές της τοιχοποιίας γιατί ειδάλλως θα διαφύγει από εκεί το ένεμα καθώς θα γίνεται η έγχυσή του υπό πίεση. Έπειτα θα διανοιχθούν οι οπές τοποθέτησης των σωληνίσκων εισροής του ενέματος και εκροής του αέρα και του ενέματος και στις δύο όψεις της τοιχοποιίας σε επαρκείς αποστάσεις ώστε να σχηματιστεί ένα κানাβος, που θα επιτρέπει αφενός την εισπίεση του ενέματος αφετέρου τη διαφυγή του αέρα και την εκροή του ενέματος, όπως ορίζεται στην πρόσφατη βιβλιογραφία (Miltiadiou-Fezans, Tassios, 2022), στην οποία στηρίχτηκαν και οι περιγραφές που ακολουθούν.

Επίσης, οι οπές αυτές επιτρέπουν τον έλεγχο μιας πιθανής υπερχειλίσης του ενέματος. Η διάτρηση των οπών θα γίνει με κατάλληλα περιστροφικά και όχι κρουστικά τρυπάνια και θα ακολουθήσει επιμελής καθαρισμός για την απομάκρυνση σκόνης και υπολειμμάτων χρησιμοποιώντας αέρα υπό πίεση. Παρατηρώντας την έξοδο του αέρα από τις οπές θα καταγράφονται οι ενδοεπικοινωνίες μεταξύ τους κάτι που θα βοηθήσει στην πρόβλεψη του τρόπου κίνησης του ενέματος στο εσωτερικό της τοιχοποιίας (ενδέχεται για παράδειγμα να χρειαστούν περισσότερες οπές από την αρχική υπόθεση).

Για την επιλογή των θέσεων των οπών θα αξιολογηθούν τα εξής:

- Η απόσταση των διαδοχικών αρμών, δηλαδή το μέγεθος των λίθων
- Το πάχος του τοίχου
- Η ενεσιμότητα του τελικού ενέματος σε σχέση με τοβαθμό διαπερατότητας της τοιχοποιίας ή καλύτερα με το ελάχιστο ονοματικό εύρος των ρωγμών και ασυναχειών.
- Η συσχέτιση μεταξύ πιθανών ρωγμών στην εσωτερική και εξωτερική παρειά του τοίχου.
- Η ανάγκη τοποθέτηση πολλών σωλήνων και το μήκος του εσωτερικού τμήματος κάθε σωλήνα. Βέβαια θα γίνει πιλοτική εφαρμογή των αρχικών επιλογών διότι μπορεί να χρειαστούν τροποποιήσεις. Ίσως τμηματικά να χρειαστεί ένας πυκνότερος κάναβος ή να δημιουργηθεί η ανάγκη για πρόσθετες οπές σε κάποια σημεία.

Η διάνοιξη των οπών θα πραγματοποιηθεί σε τέτοιες θέσεις ώστε να διαμορφώνεται ένα πλέγμα όμοιων ρόμβων (συνδυασμός δυο ισοσκελών τριγώνων) σε κάθε μία από τις δύο παρειές της τοιχοποιίας. Οι θέσεις των οπών στη μία παρειά της τοιχοποιίας δεν πρέπει να συμπίπτουν με τις θέσεις στην άλλη παρειά. Συγκεκριμένα πρέπει οι κόμβοι της μίας πλευράς να διατάσσονται σε μεσαίες αποστάσεις των κόμβων της άλλης πλευράς οριζοντίως και καθέτως (Εικ. 6.1). Ανάλογα με τη γεωμετρία της τοιχοποιίας μπορεί το πλέγμα να τοποθετηθεί έχοντας τη μακρύτερη διαγώνιο σε κατακόρυφη ή σε οριζόντια κατεύθυνση. Στα σημεία που η τοιχοποιία έχει ρηγματώσεις με μικρό εύρος θα διανοιχθούν οπές κατά μήκος των ρωγμών για να εξασφαλιστεί η πλήρωσή τους με ένεμα. Στις ρωγμές με μεγάλο εύρος θα τοποθετούνται απευθείας οι σωληνίσκοι, αφού εκτελεστούν αν απαιτηθεί και εργασίες συρραφής τους. Οι οπές θα ανοίγονται στους αρμούς κονιάματος και θα έχουν κλίση προς τα κάτω. Η απόσταση των διαδοχικών οπών προκύπτει από τον τύπο κατασκευής, το πάχος της τοιχοποιίας και την παθολογία της. Στα σημεία εντοπισμού αρκετών ρωγμών σε μικρή απόσταση μεταξύ τους η απόσταση των οπών θα είναι μεγαλύτερη. Η απόσταση των σωλήνων θα είναι περίπου (30,0-40,0)εκ. Δηλαδή 8-10 σωλήνες/τ.μ. Στους εσωτερικούς τοίχους η απόσταση θα ελαττώνεται στα 0,25μ. ώστε να μην είναι μικρότερη από το πάχος αυτών των τοίχων. Ασφαλώς τα μεγέθη των λίθων, η γεωμετρία τους, η παθολογία της τοιχοποιίας σε διάφορα σημεία και η ύπαρξη επιτοιχίων διακοσμήσεων μπορεί να οδηγήσουν σε μεγαλύτερες ή μικρότερες αποστάσεις μεταξύ των οπών.

Αφού γίνουν οι οπές στα κατάλληλα σημεία θα τοποθετούνται σε αυτές οι διάφανοι πλαστικοί σωληνίσκοι (εσωτερικής διαμέτρου 10,0 χιλιοστά ώστε διευκολύνεται η εισαγωγή τους στους αρμούς χωρίς διατάραξη της τοιχοποιίας) και θα στερεώνονται με κονίαμα. Οι μισοί θα διεισδύουν σε βάθος ίσο με το 1/3 του πάχους της τοιχοποιίας. Οι άλλοι μισοί θα εισέρχονται ως το 1/2 του πάχους της τοιχοποιίας. Θα υπάρξει χρωματικός διαχωρισμός πάνω στο άκρο των σωληνίσκων με ταινία που θα σηματοδοτεί τις δύο αυτές κατηγορίες και αρίθμηση των σωλήνων.

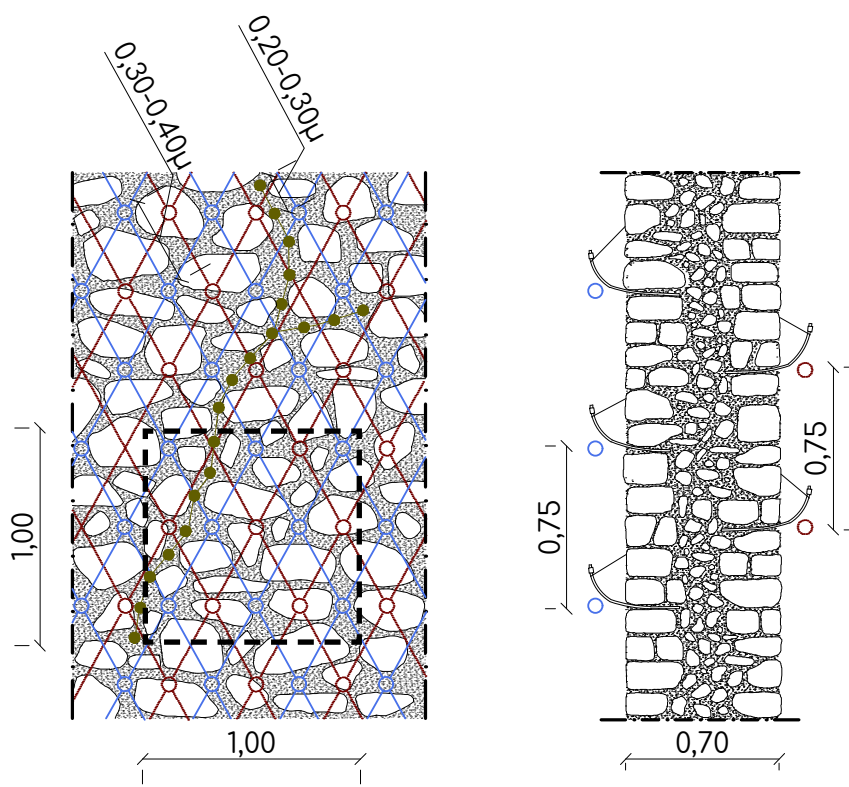
Για τη διευκόλυνση της ροής του ενέματος θα προβλεφθεί το άκρο των σωλήνων που εισέρχεται στην τοιχοποιία να είναι υπό κλίση 45° και το τελευταίο τμήμα του σωλήνα εντός της τοιχοποιίας να είναι διάτρητο (2 ζευγάρια οπών /5 χιλιοστά). Το προεξέχον τμήμα των σωλήνων θα έχει μήκος (0,4-0,5)μ. ώστε να ελέγχεται η συνεχής ροή του ενέματος και η υπερχειλίση του. Τα προεξέχοντα τμήματα θα είναι καμπυλωμένα προς τα πάνω και για να ακινητοποιούνται μετά την έγχυση του ενέματος προς τα πάνω, ώστε να διατηρείται η υδροστατική πίεση εντός της τοιχοποιίας. Για το σκοπό αυτό είναι βοηθητικό να δένονται σε οριζόντια σύρματα που θα έχουν τοποθετηθεί κατά το αρχικό στάδιο προετοιμασίας της τοιχοποιίας. Στις άκρες των σωληνίσκων μπορούν να τοποθετούνται διαφανή σακουλάκια με οπές για να διατηρείται όσο το δυνατό καθαρότερη η τοιχοποιία (Εικ.6.1).

Μετά την ενεμάτωση και την πήξη του ενέματος θα αφαιρούνται οι σωληνίσκοι, θα γεμίζονται οι οπές με κονίαμα αρμολόγησης, θα γίνονται τα επιφανειακά αρμολογήματα όπου αυτά αφαιρέθηκαν και τέλος οι τοίχοι θα επιχρίονται. Προτείνεται η χρήση υδραυλικών κονιαμάτων επίχρισης με βάση το φελλό που προσφέρει διαπνοή θερμομόνωση και αντοχή στη φωτιά. Ο λόγος αυτής της επιλογής σχετίζεται με την επιθυμία αποφυγής προσθήκης επιπλέον επιφάνειας θερμομόνωσης ώστε να μη διαταραχθεί ο διάκοσμός της. Επίσης, προτείνεται για το εξωτερικό επίχρισμα η προσθήκη ανόργανων χρωστικών σε σκόνη ώστε να αποκτήσει απόχρωση ώχρας που ήταν το αρχικό χρώμα της τοιχοποιίας.

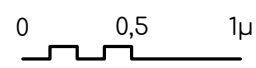
Η κορνίζα της πρόσοψης που βρίσκεται στην ποδιά των παραθύρων θα αφαιρεθεί διότι βρίσκεται σε αρκετά κακή κατάσταση και παρατηρείται σήψη του ξύλινου σκελετού της και αφού δημιουργηθεί καλούπι της αυθεντικής θα αντικατασταθεί με νέα η οποία θα στερεώνεται με ανοξειδωτά ή γαλβανιζέ βλήτρα (αντικατάσταση προϋπάρχοντων ξύλινων) ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες. Οι υπόλοιπες τραβηχτές λείες ταινίες του γείσου και της βάσης της τοιχοποιίας φέρουν επιφανειακές φθορές. Επομένως αρκεί να συμπληρωθούν οι περιοχές που εμφανίζουν απώλεια υλικού με συμβατό τσιμεντοκονίαμα, να καθαριστούν από τους λεκέδες υγρασίας, να τριφτούν και να βαφτούν με βαφή για σκυρόδεμα που ανθίσταται στην υγρασία. Να σημειωθεί πως η κορνίζα που προορίζεται για αντικατάσταση θα αφαιρεθεί προτού γίνουν τα ενέματα καθώς θα καταστεί ανέφικτη η μετέπειτα αφαίρεσή της. Ακόμη προτού γίνουν τα ενέματα θα καθαριστεί η καπνοδόχος η οποία αποτελεί μεταγενέστερη επέμβαση και δεν εξυπηρετεί κάποιο αισθητικό, συνθετικό ή πρακτικό σκοπό.

Σχετικά με την τοιχοποιία της περίφραξης θα απομακρυνθεί από αυτή η επίστρωση τσιμεντοκονιάματος, θα ελεγχθεί διερευνηθεί η ύπαρξη ρηγματώσεων και κενών που δεν είναι εμφανή και θα ακολουθηθεί η διαδικασία της ενεμάτωσης όπως περιγράφηκε παραπάνω. Η λιθοδομή της περίφραξης δε θα επιχρισθεί ώστε να επανέλθει στη μορφή που είχε κατά την αρχική φάση κατασκευής του κτηρίου.²³

23 Androniki Miltiadou-Fezans, Theodosios P. Tassios, *Mix-Design and Application of Hydraulic Grouts for Masonry Strengthening*, Springer, Athens Greece, 2022, σελ.223-234

- διάταξη οπών στο μπροστινό τμήμα τοιχοποιίας
- διάταξη οπών στο πίσω τμήμα τοιχοποιίας
- διάταξη οπών κατά μήκος ρωγμής

Εικ. 6.1 Θέσεις οπών για την ενεμάτωση τοιχοποιίας_Πηγή: Androniki Miltiadou-Fezans, Theodosios P. Tassios, *Mix-Design and Application of Hydraulic Grouts for Masonry Strengthening*, Springer, Athens Greece, 2022, σελ.227

6.2 Αντιμετώπιση βιολογικής φθοράς

Η νοτιοδυτική όψη καθώς και η περίφραξη του οικοπέδου υπόκεινται σε βιολογική φθορά λόγω της ανάπτυξης αυτοφυούς βλάστησης (κισσού). Προτείνεται λοιπόν η αφαίρεση του κισσού όπου αναπτύσσεται με χρήση οικολογικών ζιζανιοκτόνων. Ακόμη εντοπίζεται βιολογική φθορά (βρύα, λειχήνες) σε λίθους στο ανώτερο τμήμα της τοιχοποιίας περίφραξης εξαιτίας του υγρού περιβάλλοντος που επικρατεί στην αυλή καθώς και ασβεστομένες επιφάνειες (Εικ. 6.2, Εικ. 6.3). Προτείνεται να καθαριστούν με υδροβολή χαμηλής-ελεγχόμενης πίεσης. Παρότι υπάρχει επικάλυψη με τσιμεντοκονίαμα στην τοιχοποιία της περίφραξης επειδή υφίστανται κάποιες ρωγμές και αποκολλήσεις σε αυτό ενδέχεται η αναφερθείσα αυτοφυής βλάστηση να έχει διεισδύσει στη λιθοδομή και γ'αυτό προτείνεται η απομάκρυνση της αυτοφυούς βλάστησης πριν την καθαίρεση του τσιμεντοκονιάματος.

6.3 Αντιμετώπιση υγρασίας

Το κτήριο αντιμετωπίζει πρόβλημα υγρασίας στο υπόγειο που έχει τρεις αναλημματικούς τοίχους σε διαρκή επαφή με το έδαφος, στις τοιχοποιίες του λουτρού στο ισόγειο και στις οροφές του ισογείου και του ορόφου.

Αρχικά για την αντιμετώπιση της υγρασίας στο υπόγειο θα δωθούν κατάλληλες ρύσεις στην αυλή (νοτιοδυτικά του κτηρίου) που θα απομακρύνουν τα όμβρια ύδατα από το κτήριο. Συνίσταται ακόμη η κατασκευή αποστραγγιστικών καναλιών (drainage) στο εσωτερικό του υπογείου διότι εξωτερικά οι αναλημματικοί τοίχοι δεν είναι σε προσβάσιμα σημεία και ο βορειοδυτικός τοίχος βρίσκεται πάνω στο σύνορο του οικοπέδου. Επομένως, δεν είναι εφικτή η κατασκευή εξωτερικών, περιμετρικών, αποστραγγιστικών καναλιών και οδηγούμαστε στην αντιμετώπιση της υγρασίας εντός του κτηρίου.

Η εμφάνιση υγρασίας στους τοίχους του λουτρού προκλήθηκε πιθανότατα από βλάβες των υδραυλικών εγκαταστάσεων σε βάθος χρόνου λόγω εγκατάλειψης του κτηρίου. Στις περιμετρικές τοιχοποιίες του θα γίνει απόξεση-καθάρισμα του επιφανειακού επιχρίσματος και όπου απαιτηθεί των αρμολογημάτων και του κονιάματος δόμησης εφόσον έχουν αποσαθρωθεί από την υγρασία και θα ακολουθήσει η ανακατασκευή τους με νέα υδραυλικά κονιάματα βάσεως υδραυλικής ασβέστου. Οι τοιχοποιίες πλήρωσης εντός του λουτρού θα καθαιρεθούν για την εξυπηρέτηση της νέας χρήσης και η υδραυλική εγκατάσταση θα γίνει εκ νέου σύμφωνα με τις ανάγκες των νέων λουτρών.

Η υγρασία στην επιφάνεια των οροφών όπως και η εμφανής οξείδωση των μεταλλικών μερών του δοκαριού προέρχονται από το δώμα και την ενδεχόμενη στασιμότητα όμβριων υδάτων λόγω ανεπαρκώς διαμορφωμένων ρύσεων οπότε για να αντιμετωπιστεί κρίνεται αναγκαία η τοποθέτηση θερμομόωσης σε αυτό και ο επανασχεδιασμός των ρύσεων.

Εικ. 6.2., Εικ. 6.3 Βιολογική φθορά στην περίφραξη του οικοπέδου _Πηγή: προσωπικό αρχείο

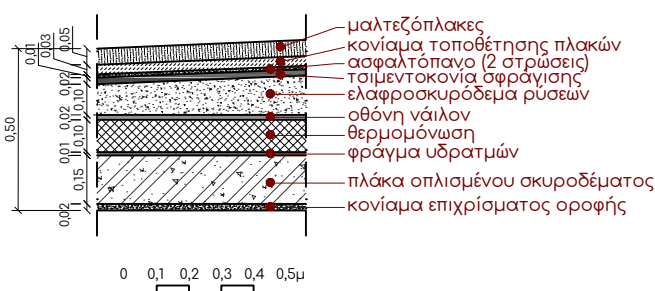
6.4 Δώμα-Πατώματα-Κλίμακες

Αρχικά στο **δώμα** όπως και στο περιμετρικό του στηθαίο θα αφαιρεθούν προσεκτικά οι μαλτεζόπλακες, θα καθαριστούν και θα φυλαχθούν διότι θα επανατοποθετηθούν μετά το πέρας των ακόλουθων εργασιών (Εικ. 6.4). Έπειτα θα γίνει αφαίρεση των υλικών που βρίσκονται πάνω από την πλάκα σκυροδέματος ώστε να εξεταστεί η κατάσταση στην οποία βρίσκεται αυτή και κυρίως ο οπλισμός της. Ο καθαρισμός κρίνεται αναγκαίος και εξωτερικά αλλά και εσωτερικά διότι έχει διαπιστωθεί ότι σε κτήρια αντίστοιχης περιόδου η χρήση υλικών όπως το κισσηρόδεμα προκαλούν οξείδωση του υποκείμενου οπλισμού εξαιτίας των αλάτων που φέρουν τα αδρανή. Κατόπιν θα χρησιμοποιηθεί αναστολέας διάβρωσης για την προστασία του οπλισμού από περαιτέρω οξείδωση και οι διερευνητικές τομές της πλάκας θα κλειστούν με επισκευαστική μη συρρικνούμενη τσιμεντοκονία. Έπειτα, η πλάκα θα επικαλυφθεί με τα κατάλληλα υλικά για την προστασία της (φράγμα υδρατμών, θερμομόνωση κ.α. Εικ. 6.5) και θα δοθούν κατάλληλες ρύσεις για την αποτελεσματική απορροή των όμβριων υδάτων. Οι υφιστάμενες τέσσερις οπές απορροής θα διατηρηθούν καθώς το δώμα έχει έκταση 205 τ.μ. και κρίνεται πως επαρκούν. Βέβαια θα αντικατασταθούν οι υδρορροές (οι υφιστάμενες δεν αξιοποιούνται) από νέες στις ίδιες θέσεις και θα έχουν όμοιο χρώμα με την τοιχοποιία. Επίσης, συνίσταται καθαρισμός των τσιμεντοκονιαμάτων επικάλυψης των δύο παρειών της τοιχοποιίας του στηθαίου ενεμάτωση και επίχριση εκ νέου με υδραυλικά κονιάματα βάσεως υδραυλικής ασβέστου (δηλαδή αντιμετώπιση όμοια με την υπόλοιπη τοιχοποιία). Τέλος πρέπει να γίνει κλάδεμα των επικίνδυνων κλαδιών καθώς εξαπλώνονται όλο και περισσότερο απειλώντας με βιολογική και μηχανική φθορά το κτήριο.

Σχετικά με τα **πατώματα** προτείνεται στο **ισόγειο**, η αφαίρεση της επίστρωσης από πλακάκια ώστε να εξεταστεί ο βαθμός αλλοίωσης της υποκείμενης πλάκας σκυροδέματος. Αν παρατηρηθεί διάβρωση του οπλισμού θα πραγματοποιηθεί καθαρισμός για την απομάκρυνση της σκουριάς, θα ληφθούν μέτρα για την αντιδιαβρωτική του προστασία (όπως στο δώμα) και θα τοποθετηθεί φράγμα υδρατμών για προστασία του εσωτερικού χώρου από την υγρασία του εδάφους. Τα πλακάκια θα αφαιρεθούν με προσοχή και θα φυλαχτούν για να επαναχρησιμοποιηθούν. Έπειτα, το ξύλινο πάτωμα του **ημιορόφου** κρίνεται σκόπιμο να διατηρηθεί διότι από ότι φάνηκε στο σεισμό είχε καλή συμπεριφορά. Παρόλα αυτά δεδομένης της κλίμακας των προτεινόμενων εργασιών προτείνεται η εξέταση από τη στατική μελέτη της αναγκαιότητας τοποθέτησης διπλού σανιδώματος ή και φύλλων κόντρα πλακέ για τη βελτίωση της εντός επιπέδου δυσκαμψίας του.

Εικ. 6.4 Υφιστάμενη κατάσταση δώματος με εμφανή την εκτεταμένη χρήση τσιμεντοκονιαμάτων_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικ. 6.5 Διαμόρφωση νέου δώματος_Πηγή: προσωπικό αρχείο

Εάν προκύψει ότι αυτό δεν απαιτείται τότε προτείνεται να τριφτούν, να καθαριστούν και να συντηρηθούν οι σανίδες επικάλυψης του πατώματος με φυσικό βερνίκι.

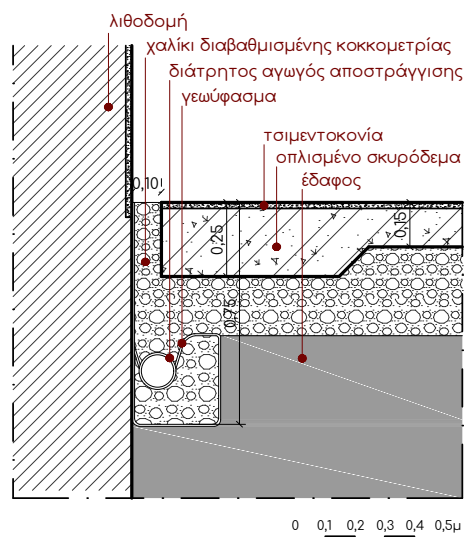
Η **ξύλινη κλίμακα** του ημιορόφου, επίσης θα τριφτεί, θα καθαριστεί και θα γίνει συντήρηση της ξυλείας της.

Στο **υπόγειο** για την αντιμετώπιση της υγρασίας του εδάφους θα κατασκευαστεί νέα πλάκα σκυροδέματος καθώς θα τοποθετηθεί εσωτερικά του υπογείου αποστραγγιστικό κανάλι (drainage) που θα διατρέχει όλους τους εξωτερικούς περιμετρικούς τοίχους στη βάση της μέσα παρειάς τους με σκοπό να μεταφέρει το συλλεγόμενο νερό στη νοτιοδυτική όψη. Η πλάκα δεν θα εφάπτεται στους περιμετρικούς τοίχους ώστε η υγρασία να μπορεί να διοχετεύεται στο περιβάλλον του υπογείου και να μην ανέρχεται μέσα στις τοιχοποιίες. Για την κατασκευή του θα υλοποιηθεί εκσκαφή σε στάθμη περίπου (0,6-0,8)μ. κάτω από την τελική στάθμη του δαπέδου του υπογείου. Θα δημιουργηθεί ένα στρώμα από σκύρα-χαλίκι διαβαθμισμένης κοκκομετρίας μέσα στο οποίο θα τοποθετηθεί με κολυμβητό τρόπο ημιδιάτριτη σωλήνα αποστράγγισης η οποία θα καλυφθεί με γεωύφασμα. Η τελική στρώση μέχρι τη στάθμη του δαπέδου του υπογείου θα αποτελείται από λευκό χαλίκι (Εικ. 6.6). Η παλιά πλάκα σκυροδέματος θα κοπεί στο σημείο επαφής της με την εσωτερική παρειά της τοιχοποιίας. Για την **κλίμακα του υπογείου** προβλέπεται αντικατάσταση με μία όμοια της ξύλινης κλίμακας που οδηγεί στον όροφο η οποία βέβαια θα γίνεται αντιληπτό ότι αποτελεί σύγχρονη παρέμβαση. Ο λόγος αυτής της αντικατάστασης είναι πως η υπάρχουσα κυκλική μεταλλική κλίμακα είναι αρκετά δύσχρηστη λόγω του μικρού της μεγέθους αλλά και επικίνδυνη σε ένα βαθμό.

6.5 Κουφώματα

Παράθυρα Ισογείου:

Αρχικά προτείνεται καθαρισμός των ποδιών (εσωτερικού τμήματος από μάρμαρο και εξωτερικού από σκυρόδεμα) και συμπλήρωση τμημάτων σκυροδέματος που έχουν αποκολληθεί. Στη συνέχεια θα γίνει καθαρισμός των επιφανειών τους για απομάκρυνση σκόνης και υπολειμμάτων μπογιάς και τρίψιμο όσων ξύλινων μερών των κουφωμάτων δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες φθορές ή τμηματική αποκατάσταση των έντονα φθαρμένων τμημάτων. Όλα τα ξύλινα κουφώματα θα επικαλυφθούν με βερνίκι εμποτισμού-προστασίας. Θα ακολουθήσει αποκατάσταση των συνδέσεων των κινητών φύλλων, όπου χρειάζεται εξαιτίας της οξείδωσης των επιμέρους μεταλλικών στοιχείων. Ακόμη θα γίνει προσαρμογή των υπαρχόντων κινητών φύλλων των κουφωμάτων ώστε να τοποθετηθούν σε αυτά νέα θερμοδιακοπτόμενα υαλοστάσια. Τα εξωτερικά κιγκλιδώματα-σιδεριές θα αφαιρεθούν, θα καθαριστούν από τη σκουριά, θα εφαρμοστεί αντισκωριακό αστάρι με βάση το νερό και θα χρωματιστούν. Κατόπιν θα επανατοποθετηθούν. Σε ότι αφορά τους χρωματισμούς των κουφωμάτων και των κιγκλιδωμάτων θα επιλεγούν οικολογι

Εικ. 6.6 Υφιστάμενη κατάσταση δώματος με εμφανή την εκτεταμένη χρήση τσιμεντοκονιαμάτων_Πηγή: προσωπικό αρχείο

κά χρώματα νερού όμοια των αρχικών (λευκό για τα ξύλινα μέρη των κουφωμάτων και ανοιχτό πράσινο για τα κιγκλιδώματα). Αντίστοιχα συντήρηση και επισκευή θα πραγματοποιηθεί και στα μεταλλικά ρολά σκίασης των παραθύρων.

Μεταλλική θύρα εισόδου:

Η θύρα της εισόδου θα αφαιρεθεί θα γίνει αντικατάσταση του άνω μέρους του σταθερού της πλαισίου που έχει κυρτώσει, συντήρηση όλων των οξειδωμένων της μερών και χρωματισμός σύμφωνα με το αρχικό της χρώμα με ακρυλική βαφή βάσεως νερού. Θα ακολουθήσει καλή στερέωση του σκελετού της στην περιμετρική τοιχοποιία.

Εσωτερικές θύρες:

Για τις εσωτερικές θύρες του ισογείου που δε φέρουν ιδιαίτερες φθορές προβλέπεται εξυγίανση των επιφανειών τους (καθαρισμός, τρίψιμο, αστάρωμα και βαφή με οικολογικές βαφές νερού). Η θύρα του χώρου κλιμακοστασίων κατόπιν συντήρησης θα επανατοποθετηθεί στην αρχική της θέση. Σε ότι αφορά τους χρωματισμούς των θυρών επιλέγονται χρώματα ανάλογα των αρχικών.

Αυλόθυρα:

Προβλέπεται η αφαίρεσή της και η συντήρηση όλων των οξειδωμένων της μερών κινητών και σταθερών. Συγκεκριμένα θα γίνει απομάκρυνση της σκουριάς, επάλλειψη με αντισκωριακό αστάρι με βάση το νερό και χρωματισμός σύμφωνα με το αρχικό της χρώμα με ακρυλική βαφή βάσεως νερού. Θα ακολουθήσει επανατοποθέτηση και καλή στερέωση του σκελετού της στις κολώνες τις πρόσοψης που χρήζουν αποκατάστασης.

6.6 Περιβάλλον χώρος

Στον περιβάλλοντα χώρο θα γίνει καθαρισμός από την αυτοφυή βλάστηση και κλάδεμα των δέντρων στην αυλή και τον διάδρομο πρόσβασης σε αυτή. Έπειτα προτείνεται η επιχωμάτωση τρύπας που προοριζόταν για την αποθήκευση της ξυλείας του καυστήρα και η διάστρωση του εξωτερικού διαδρόμου και τμήματος της αυλής με φυσικά σταθεροποιημένο δάπεδο από κουρασάνι ώστε να καθίσταται άνετη η πρόσβαση σε αυτή. Στην αυλή θα τοποθετηθεί η αντλία θερμότητας επομένως θα πρέπει να είναι άμεσα επισκέψιμη και θα διαμορφωθούν ακόμη κάποια υπαίθρια σημεία στάσης. Ακόμη θα επισκευαστούν οι κολώνες στήριξης της αυλόθυρας που παρουσιάζουν αποκολλήσεις επιχρίσματος. Η μία από αυτές παρουσιάζει και απόκλιση από την κατακόρυφο στο άνω μέρος της οπότε θα επανατοποθετηθούν αρχικά τα δομικά της μέρη στην αρχική τους θέση και θα συμπληρωθούν οι οπτόπλινθοι που απουσιάζουν με νέους. Έπειτα θα γίνει ενεμάτωση όπως και στην πέτρινη τοιχοποιία της περίφραξης με τον τρόπο που αναφέρθηκε στην ενότητα 6.1. Οι κολόνες θα επιχριστούν σε αντίθεση με την τοιχοποιία της περίφραξης όπως όριζε η αρχική φάση κατασκευής του κτηρίου με το ίδιο εξωτερικό επίχρισμα χρώματος ώχρας που θα χρησιμοποιηθεί εξωτερικά του κτηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7_ πρόταση επανάχρησης

7.1 Κεντρική ιδέα & τεκμηρίωση χρήσης

Ο καθορισμός της νέας χρήσης σε ένα υφιστάμενο κέλυφος αποτελεί σημαντική μεταβλητή των επεμβάσεων αποκατάστασης και πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή γιατί, η επιτυχημένη επιλογή νέας χρήσης διασφαλίζει τη διατήρηση του μνημείου στο χρόνο. Στα πλαίσια επανάχρησης του υπό μελέτη κτηρίου επιδιώκεται ο συνδυασμός παλαιών-νέων στοιχείων έτσι ώστε, να μην αλλοιώνεται η αρχική μορφή της κατασκευής αλλά να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σύγχρονης καθημερινότητας. Οι νέες επεμβάσεις αφορούν το εσωτερικό του κτηρίου και στοχεύουν στη βέλτιστη αξιοποίηση των χώρων του διατηρώντας την αυθεντικότητά τους. Οι επεμβάσεις θα ακολουθούν τις αρχές της αποκατάστασης και θα προσαρμόζονται στο κτήριο, χωρίς να αλλοιώνουν τη μορφή, τη δομή και την ιστορία του.

Ως κριτήρια επιλογής της νέας χρήσης υπήρξαν τα εξής:

1. Το καθεστώς ιδιοκτησίας και τα χωροταξικά χαρακτηριστικά της περιοχής (εγγύτητα του υπό μελέτη κτηρίου σε συγκρότημα κτηρίων του ίδιου ιδιοκτησιακού καθεστώτος).
2. Η τοποθεσία του κτηρίου.
3. Η πρόσβαση, οι ροές κίνησης και η μορφή του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος.
4. Η ανάλυση των συνθηκών φωτισμού, ηλιασμού και αερισμού των χώρων.
5. Τα κοινωνικά και ιστορικά χαρακτηριστικά της περιοχής.

Προτείνεται η μετατροπή του κτηρίου σε ερευνητικό κέντρο για την εξυπηρέτηση των αναγκών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, μια χρήση που προβλέπεται από το σχέδιο διαχείρισης του κτηριακού αποθέματος του Πανεπιστημίου.

Πιο συγκεκριμένα θα περιλαμβάνονται:

- χώρος εκδηλώσεων-παρουσιάσεων
- εργαστηριακοί χώροι για ατομική και ομαδική εργασία
- βιβλιοθήκες
- γραφείο διεύθυνσης
- χώροι υγιεινής

Το κτήριο είναι άμεσα προσβάσιμο καθώς βρίσκεται σε κεντρική οδό της περιοχής ενώ τα χαρακτηριστικά που διαθέτει ως προς το μέγεθος, τη διάταξη και τη λειτουργικότητα των χώρων μπορούν να ανταποκριθούν με τις απαραίτητες επεμβάσεις στις ανάγκες της νέας χρήσης.

Για το κτηριολογικό πρόγραμμα λήφθηκαν υπόψη οι λειτουργικές δυνατότητες κάθε ορόφου και δόθηκε έμφαση στη σύνδεση των τριών επιπέδων του κτηρίου μεταξύ τους.

Σε ότι αφορά το πρόγραμμα στο επίπεδο του ισογείου αξιολογήθηκαν:

1. Η παρουσία του μεγάλου ενιαίου χώρου ορθογωνικής κάτοψης που τον χαρακτηρίζει το άπλετο φως που δέχεται από

τα περιμετρικά παράθυρα.

2. Η επιμελημένη κατασκευή και τα μορφολογικά στοιχεία που δημιουργούν ένα ευχάριστο περιβάλλον για συνάθροιση ατόμων.

3. Η άμεση επικοινωνία μεταξύ των επιμέρους δωματίων και οι ροές κίνησης που αναπτύσσονται.

Ο τρόπος αξιοποίησης του επιπέδου του ημιορόφου ορίστηκε:

1. Με βάση το μέγεθος, τη γεωμετρία και το βαθμό φωτισμού αυτού του χώρου.

2. Σύμφωνα με το ύψος που βρίσκεται το δάπεδο του ημιορόφου το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα επέκτασης αυτού του επιπέδου χωρίς να αλλοιώνονται μορφολογικά στοιχεία του κτηρίου.

Σχετικά με το πρόγραμμα στο επίπεδο του υπογείου, λήφθηκαν υπόψη τα εξής:

1. Η αντιμετώπιση της υγρασίας μέσω της χρήσης drainage και της ενίσχυσης της τοιχοποιίας με νέα κονιάματα ώστε καθίσταται πλέον ένας περισσότερο λειτουργικός χώρος.

2. Το μέγεθος των δωματίων και των συνθηκών αερισμού για τη δυνατότητα εγκατάστασης υγρών χώρων σε αυτό.

7.2 Διαμόρφωση νέων χώρων

Ο κύριος χώρος χρήσης του ερευνητικού κέντρου θα είναι το ισόγειο και η είσοδος στο κτήριο θα πραγματοποιείται από τη βορειοανατολική όψη όπως και την παρούσα χρονική στιγμή. Στο **ισόγειο** ο μεγάλος ορθογωνικός χώρος κεντρικά θα αξιοποιείται για τη διεξαγωγή διαλέξεων-βραβεύσεων. Όταν δε θα γίνονται εκδηλώσεις θα αξιοποιείται για ατομική εργασία σε κατάλληλα διαμορφωμένα σημεία περιμετρικά της μεγάλης αίθουσας. Στο υπερυψωμένο δάπεδο μπροστά στην είσοδο θα διαμορφωθεί ένα μικρό καθιστικό-χώρος συζητήσεων ενώ περιμετρικά του ισόγειου θα υπάρχουν και κάποια σημεία προοριζόμενα για ατομική εργασία. Ακόμη στο ισόγειο θα υπάρχει το γραφείο της διεύθυνσης δίπλα από το χώρο των κλιμακοστασίων στη θέση όπου βρίσκονταν τα λουτρά. Στο χώρο των κλιμακοστασίων θα διαμορφωθεί προς το υπόγειο μια νέα ξύλινη κλίμακα με χαρακτηριστικά που να συμφωνούν με την υφιστάμενη κλίμακα που οδηγεί στον όροφο. Ακόμη θα προστεθεί στον ίδιο αυτό χώρο κίνησης γυάλινος ανελκυστήρας που θα εξυπηρετεί και τις τρεις στάθμες του κτηρίου.

Ο **ημιόροφος** προβλέπεται να επεκταθεί σε σχήμα Γ ώστε να προστεθεί σε αυτόν ωφέλιμος χώρος και θα προορίζεται για ομαδική εργασία. Για την επέκταση του ημιορόφου θα δημιουργηθούν ουσιαστικά δύο νέα πατώματα σε συνέχεια του υπάρχοντος (στις δύο πλευρές του προς το εσωτερικό του κτηρίου) που θα αποτελούν μεταλλικές κατασκευές στηριζόμενες στην περιμετρική τοιχοποιία. Τα νέα πατώματα θα έχουν μεταλλικό σκελετό που θα στερεώνεται με βλήτρα στην τοιχοποιία και δε θα ενώνεται με του υφιστάμενου (για λόγους διαφορετικής σεισμικής συμπεριφοράς). Πρόκειται

Εικ. 7.1 Λεπτομέρεια μεταλλικής δοκού Π νέου πατώματος ορόφου_Πηγή: προσωπικό αρχείο

για μεταλλικά πλαίσια με δοκούς ανοξειδωτού χάλυβα (ή γαλβανισμένου αν υπάρχουν οικονομικοί περιορισμοί) διατομής Π διαστάσεων (0,24*0,085)μ. που θα επικαλύπτονται με μία στρώση κόντρα πλακέ θαλάσσης για καλύτερη διαφραγματοποίηση και ταυτόχρονα θα προσφέρεται ελευθερία επιλογής στη διεύθυνση των σανίδων που θα επιστρωθούν πάνω από τα φύλλα κόντρα πλακέ (Εικ. 7.1).

Το **υπόγειο** θα φιλοξενεί τους υγρούς χώρους της νέας χρήσης που θα περιλαμβάνουν δύο wc κοινού (ανδρών-γυναικών) και ένα wc αναπήρων.

Ακόμη θα υπάρχει ένας χώρος αποθήκης στο υπόγειο για τις ανάγκες της νέας χρήσης.

Σε όλα τα σημεία του κτηρίου θα υπάρχουν προδιαγραφές για κίνηση ΑΜΕΑ. Συγκεκριμένα στην είσοδο θα υπάρχει εξωτερικά ράμπα για την κάλυψη της μικρής υψομετρικής διαφοράς από το πεζοδρόμιο 0,08μ. και στα σκαλιά του χώρου εισόδου θα υπάρχει αναβατήριο ΑΜΕΑ. Ο ανελκυστήρας θα πληρεί καθαρές διαστάσεις θαλάμου (1,10* 1,40)μ. μπροστά από τον ανελκυστήρα θα υπάρχει καθαρός χώρος περιστροφής αμαξιδίου (1,5*1,5)μ., κανένα πέρασμα δε θα είναι μικρότερο από 0,9μ. και το wc των ΑΜΕΑ αντίστοιχα θα έχει κατάλληλο σχεδιασμό.²⁴

7.3 Η/Μ εγκαταστάσεις

Αναφορικά με τις νέες **υδραυλικές** εγκαταστάσεις ο σχεδιασμός των χώρων υγιεινής θα γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε οι οδεύσεις των εγκαταστάσεων να διαμορφωθούν στο χώρο της αυλής.

Το κτήριο είχε ηλεκτροδοτηθεί από τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του. Σχετικά με την **ηλεκτρολογική του εγκατάσταση**, διαφαίνεται σε κακή κατάσταση ένα εκτεταμένο επιτοίχιο δίκτυο καλωδίων και διακοπών. Διασώζονται επιπλέον τα φωτιστικά στην οροφή του ισογείου η μορφή των οποίων τα χρονολογεί κατά προσέγγιση μεταξύ 1970-1980. Ακόμη είχαν εγκατασταθεί θερμαντικά σώματα (καλοριφέρ) τα οποία συνδέονταν με το λέβητα που διασώζεται στο υπόγειο.

Η παλιά ηλεκτρική εγκατάσταση θα αποξηλωθεί και θα αντικατασταθεί από νέο ηλεκτρολογικό δίκτυο ικανό να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις λειτουργίας του ερευνητικού κέντρου. Για την κάλυψη των αναγκών **θέρμανσης-ψύξης** θα χρησιμοποιηθούν εσωτερικές μονάδες κρυφού τύπου fan-coil οι οποίες θα ενσωματώνονται περιμετρικά των χώρων σε κατάλληλα διαμορφωμένες κατασκευές που θα εναρμονίζονται με τη μορφολογία του κτηρίου. Κάποιες από αυτές τις κατασκευές θα περιλαμβάνουν παράλληλα και μικρά γραφεία ή αποθηκευτικούς χώρους. Οι εσωτερικές μονάδες θα επικοινωνούν με αερόψυκτη αντλία θερμότητας που θα τοποθετηθεί στο πίσω μέρος του κτηρίου (νοτιοδυτική όψη).

Σε ότι αφορά τη **θερμομόνωση** του κτηρίου θα επιλεγούν στις τοιχοποιίες υδραυλικά κονιάματα με βελτιωμένες θερ-

24 Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 2998/Τεύχος Β'/20-07-2020

μομονωτικές ιδιότητες καθώς και κατάλληλα θερμομονωτικά υλικά στις πλάκες του δώματος, του ισογείου και του υπογείου. Παράλληλα προβλέπεται στα παράθυρα η αντικατάσταση των παλαιών υαλοστασίων από νέα με αυξημένες θερμομονωτικές ιδιότητες.

Σε ότι αφορά την πυρασφάλεια του κτηρίου λόγω του χαρακτηρισμού του ως μνημείο και του μικρού σχετικά μεγέθους του δεν απαιτείται η διάνοιξη δεύτερης εξόδου κινδύνου. ακόμη δεν υπάρχει η απαίτηση λειτουργίας του χώρου των κλιμακοστασίων ως πυροδιαμέρισμα. Ωστόσο, για την αντιστάθμιση των απαιτήσεων παθητικής πυροπροστασίας που θα είχε ένα ανάλογο μέγεθος και χρήσης σύγχρονο κτήριο θα πρέπει να ληφθούν επιπλέον μέτρα ενεργητικής πυροπροστασίας (όπως σύστημα πυρανίχνευσης).²⁵

7.4 Κινητή επίπλωση-εξοπλισμός

Τα έπιπλα θα κατασκευαστούν και θα προσαρμοστούν σύμφωνα με τα προτεινόμενα σχέδια και σε διαστάσεις που θα ορίζονται από το χώρο που θα εξυπηρετούν. Πρόκειται για έπιπλα με απλή γεωμετρία που θα αναπτύσσουν ένα μορφολογικό λεξιλόγιο εμπνευσμένο από τις εσωτερικές όψεις του κτηρίου αλλά θα εκφράζουν τη σημερινή εποχή κατασκευής τους. Ακόμη προβλέπεται η εγκατάσταση συστήματος πυρόσβεσης, η τοποθέτηση φωτεινών ενδείξεων για λόγους ασφαλείας καθώς και ο σχεδιασμός πινακίδων σήμανσης σχετικών με τον προσανατολισμό των επισκεπτών.

25 Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 80/Τεύχος Α'/07-05-2018 Αρθ.2.3 σελ.7826

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 _ μεθοδολογία αποτύπωσης

Για την αποτύπωση και τη γεωμετρική τεκμηρίωση του κτηρίου το πρώτο βήμα ήταν η συλλογή των απαραίτητων προς επεξεργασία δεδομένων. Η γεωμετρική τεκμηρίωση αφορά τη διαδικασία συλλογής, επεξεργασίας, απόδοσης και καταχώρησης στοιχείων για τον προσδιορισμό της θέσης και της πραγματικής μορφής ενός μνημείου στον χώρο των τριών διαστάσεων σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η γεωμετρική τεκμηρίωση καταγράφει την υφιστάμενη κατάσταση ενός μνημείου και αποτελεί απαραίτητο υπόβαθρο για τις μελέτες εκείνων που ασχολούνται με την ιστορία του καθώς και για τις μελέτες όσων φροντίζουν για τη διατήρησή του στο μέλλον. Πριν ξεκινήσει η διαδικασία της γεωμετρικής τεκμηρίωσης ενός μνημείου, είναι αναγκαίο να καθίστανται σαφή ο λόγος και οι απαιτήσεις της αποτύπωσής του, προκειμένου να επιλεγεί η κατάλληλη κλίμακα και κατ' επέκταση η ακρίβεια του τελικού αποτελέσματος, η οποία υποδηλώνει και το επίπεδο λεπτομέρειας της αποτύπωσης.²⁵

Οι εργασίες πεδίου στο υπό μελέτη μνημείο πραγματοποιήθηκαν με αναλογικές μεθόδους (τοπομετρική μέθοδος) καθώς επαρκούσαν σύμφωνα το μέγεθος και τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του κτηρίου. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν μετροταινία 30,00μ., μεταλλικό μέτρο 8,00μ., αποστασιόμετρο εμβέλειας 15μ. και προφιλόμετρα.

Η τοπομετρική μέθοδος που εφαρμόστηκε βασίζεται σε μηκομετρήσεις πλευρών και τριγώνων. Με τη μέθοδο αυτή πραγματοποιήθηκε η αποτύπωση του εξωτερικού και εσωτερικού του κτηρίου καθώς και του οικοπέδου.

Πιο συγκεκριμένα εφαρμόστηκε η μέθοδος των τριγώνων βάσει της οποίας έχοντας γνωστό το μήκος ενός ευθύγραμμου τμήματος, πραγματοποιούνται από τα άκρα του δύο μετρήσεις προς ένα τρίτο σημείο. Το σημείο αυτό ορίζεται από την τομή των δύο κύκλων (αρχή της αλληλοτομίας) που φέρουμε με κέντρα τα ακριανά σημεία του ευθύγραμμου τμήματος. Η διαδικασία αυτή επαναλήφθηκε διαδοχικά τόσο για κάθε χώρο (κλειστό σχήμα) μεμονωμένα όσο και μεταξύ των διαδοχικών χώρων για εξασφάλιση μεγαλύτερης ακρίβειας αποτελεσμάτων.

25 Γεωργόπουλος Α., Σημειώσεις μαθήματος: Αποτυπώσεις μνημείων ΣΑΤΜ, ΕΜΠ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα νεοκλασικά κτήρια του 19ου και 20ου αιώνα έχουν ιδιαίτερη σημασία για την ιστορία, την παράδοση και γενικά την ελληνική κοινωνία, καθώς η ύπαρξή τους είναι συνιφασμένη με την ίδρυση του σύγχρονου Ελληνικού κράτους και την προσπάθεια αναγέννησης του Ελληνικού πολιτισμού. Επομένως, η αποκατάσταση και διατήρηση σε βάθος χρόνου των νεοκλασικών κτηρίων και όλων των αρχιτεκτονικών και κατασκευαστικών τους χαρακτηριστικών έχει ιδιαίζουσα σημασία. Ουσιαστικά τα μνημεία λειτουργούν ως μία εκδήλωση της ταυτότητας της κοινωνίας μιας άλλης εποχής. Μάλιστα η μελέτη κτηρίων της ίδιας χρονικής περιόδου που είχαν όμως διαφορετικές χρήσεις, χαρακτήρα ή καθεστώς ιδιοκτησίας καθώς προσφέρει τη δυνατότητα απόκτησης μιας ολοκληρωμένης εικόνας για την ιστορία ενός τόπου.

Στο υπό μελέτη κτήριο έχει μεγάλο ενδιαφέρον αφενός η χρήση νέων υλικών κυρίως σκυροδέματος σε συνδυασμό με τις παραδοσιακές μεθόδους και υλικά κατασκευής αφεντέρου, το ότι “δοκιμάστηκε” αυτός ο συνδυασμός σε έναν ισχυρό σεισμό που συνέβη περίπου εκατό χρόνια μετά τη δημιουργία του. Φαίνεται πως η χρήση του σκυροδέματος σε επίπεδο εσωτερικής δομής (πλάκες, δοκοί) προστάτευσαν το κτήριο από τη δημιουργία σοβαρών βλαβών. Ωστόσο, η έλλειψη επαρκούς τεχνογνωσίας είχε ως αποτέλεσμα να παρατηρηθεί οξείδωση σε οπλισμό δοκού από σκυρόδεμα του φέροντος οργανισμού και υγρασία στις τοιχοποιίες λόγω απουσίας μόνωσης στο δώμα και τις τοιχοποιίες. Ακόμη η χρήση τσιμεντοκονιάματος ως εξωτερικό κονίαμα επιχρίσματος είχε ως συνέπεια την κακή διαπνοή της τοιχοποιίας και την ελλιπή συνεργασία μεταξύ των επιμέρους μερών της (τσιμεντοκονιάματος - λίθων - κονιάματος δόμησης).

Στις μέρες μας έχει γίνει μεγάλη πρόοδος στη μελέτη εφαρμοσμένων υλικών αποκατάστασης και στην εύρεση νέων μεθόδων και υλικών επέμβασης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ιστορικών κατασκευών και μπορούν να επεκτείνουν τη διάρκεια ζωής τους. Επιπλέον, τα ιστορικά κτήρια προσφέρουν ένα υγιές περιβάλλον για τον άνθρωπο λόγω των υλικών κατασκευής τους και συχνά της καλής εργονομίας των χώρων τους, κάτι που καθιστά ακόμη μεγαλύτερη την αξία επανάχρησής τους. Παράλληλα η νομοθεσία που διέπει τα ιστορικά κτήρια λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου και μεριμνά ώστε να γίνονται οι επεμβάσεις σε αυτά με τρόπο που να προστατεύεται ο ιστορικός και αισθητικός τους χαρακτήρας. Τέλος είναι βέβαιο πως ο καλύτερος τρόπος προστασίας των μνημείων είναι η επανάχρησή τους και υπάρχει πλέον η τεχνογνωσία ώστε να καθίστανται αυτά τα κτήρια ενεργά στο σήμερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

_ Ελληνική Δημοκρατία, Τεύχος Β' - Αρ. Φύλλου 2090 (7 Απριλίου 2024). «Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών έτους 2021» Εφημερίδα Κυβερνήσεως

_ https://el.wikipedia.org/wiki/Καρλόβασι_Σάμου#cite_note-ICSDegean-6

_ http://www.emy.gr/emv/el/climatology/climatology_city?perifereia=North%20Aegean&poli=Samos

_ Σταυριανού Καλλιόπη, Διατριβή ειδίκευσης, αλλαγές στις χρήσεις γης και στο φυσικό περιβάλλον στη Σαμο κατά τον 20ο αιώνα, Θεσσαλονικη 2009

_ <https://karlovasi.wordpress.com/histor/>

_ Καμάρα Αφροδίτη, Λάνδρος Χρήστος, Ντόουσον Μαρία-Δήμητρα, Σπυροπούλου Βάσω, «Σάμος», 2005, Πολιτιστική Πύλη του Αρχιπελάγους του Αιγαίου

_ <http://www2.egeonet.gr/forms/fLemma.spx?lemmalid=6892>

_ <https://oasp.gr/node/7585>

_ http://www2.egeonet.gr/forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmalid=6980#chapter_0

_ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 120/Τεύχος Δ'/26-04-1983, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 124/Τεύχος Α'/09-06-1973

_ Τροχιόδρομος Καρλοβασιών Σάμου (1905-1939), Ντίνος Θ. Κόγιας, Αθήνα 2000

_ Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, κατάλογος ιδρύσεως υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας

_ Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Επιστολή διευθυντή υπ/στήματος Καρλοβάσου προς τη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας -Τμήμα εργασιών υποκαταστημάτων, Αθήνα, 12/06/1936

_ Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Επιστολή διευθυντή τμήματος εργασιών υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας προς το τμήμα του, Αθήνα, 21/09/1938

_ Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Επιστολές διευθυντή τμήματος εργασιών υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας προς το τμήμα του, Αθήνα, 05/07/1939 και 10/07/1939

_ Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Τεχνική έκθεση Γ. Βλάχου προς το γραφείο Τεχνικών Υπηρεσιών-Τμήμα εργασιών υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας, Αθήνα, 15/10/1947

_ Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, κατάλογος ιδρύσεως υποκαταστημάτων Εθνικής Τράπεζας

[_https://islandofsamos.gr/wp-content/uploads/k2attachments/apofasi_dimotikou_simvoulou.pdf](https://islandofsamos.gr/wp-content/uploads/k2attachments/apofasi_dimotikou_simvoulou.pdf)

[_http://morfologia.arch.duth.gr/3o_etos/3o_exam_VI/neoklassika.pdf](http://morfologia.arch.duth.gr/3o_etos/3o_exam_VI/neoklassika.pdf)

[_https://www.ellet.gr/wp-content/uploads/Epixrismata-A4-16p_web.pdf](https://www.ellet.gr/wp-content/uploads/Epixrismata-A4-16p_web.pdf)

_ δημοσίευση «Moropoulou A., Bakolas A., Delegou E.T., (2001). Characterization of external decorative stucco at neoclassic buildings in Athens. *Scienza e Beni Culturali XVII*, ed. G. Biscontin, G. Driussi, Arcadia Ricerche, 791-799.»

[_https://www.samostimes.gr/portal2/afieromata/4459-samos-anthropinotero-fos-i-istoria-tou-ilektrismoy-sto-nisi](https://www.samostimes.gr/portal2/afieromata/4459-samos-anthropinotero-fos-i-istoria-tou-ilektrismoy-sto-nisi)

_ Androniki Miltiadou-Fezans, Theodosios P. Tassios, *Mix-Design and Application of Hydraulic Grouts for Masonry Strengthening*, Springer, Athens Greece, 2022

_ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 2998/Τεύχος Β΄/20-07-2020

_ Γεωργόπουλος Α., Σημειώσεις μαθήματος: Αποτυπώσεις μνημείων ΣΑΤΜ, ΕΜΠ

_ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ. φύλλου 80/Τεύχος Α΄/07-05-2018

πηγές εικόνων

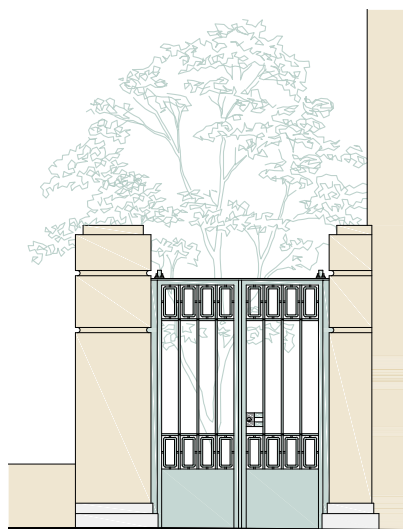
[_https://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx](https://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx)

_ Γενική Δ/νση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών

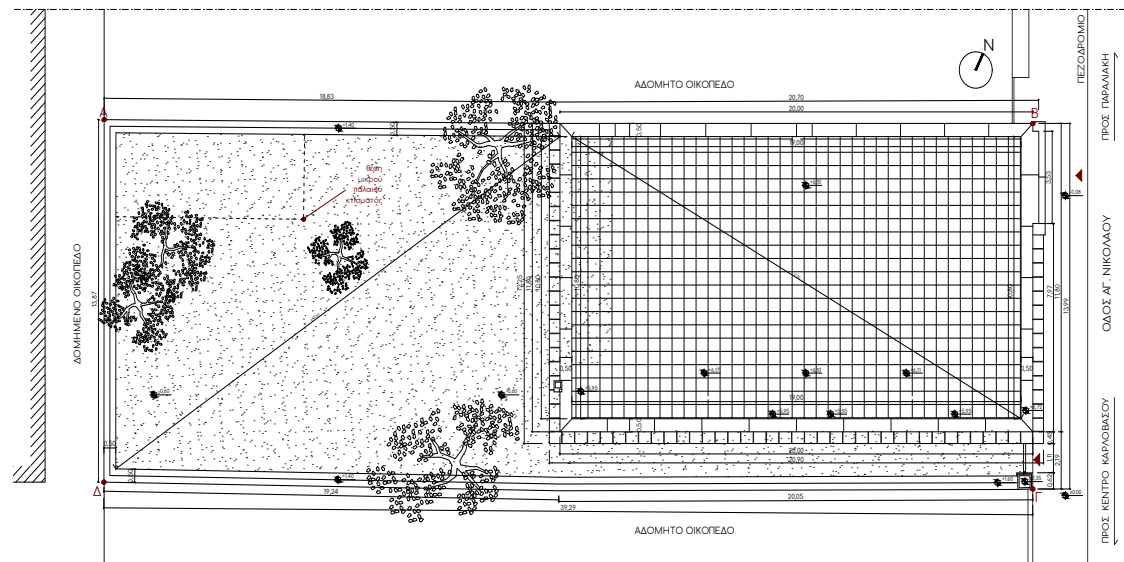
_ Ιστορικό αρχείο Εθνικής Τράπεζας

_ Εργαστήριο χημικών μηχανικών Ε.Μ.Π.

_ Προσωπικό αρχείο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΕΔΙΩΝ

ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝ ΚΟΡΝΕΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ (ΣΤ 3Α ΒΡ)		
κ	μ	ν
Α	72804815	438699242
Β	72802713	438677152
Γ	72802917	438699184
Δ	72805512	438698157

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας στο Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι
 Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας, Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

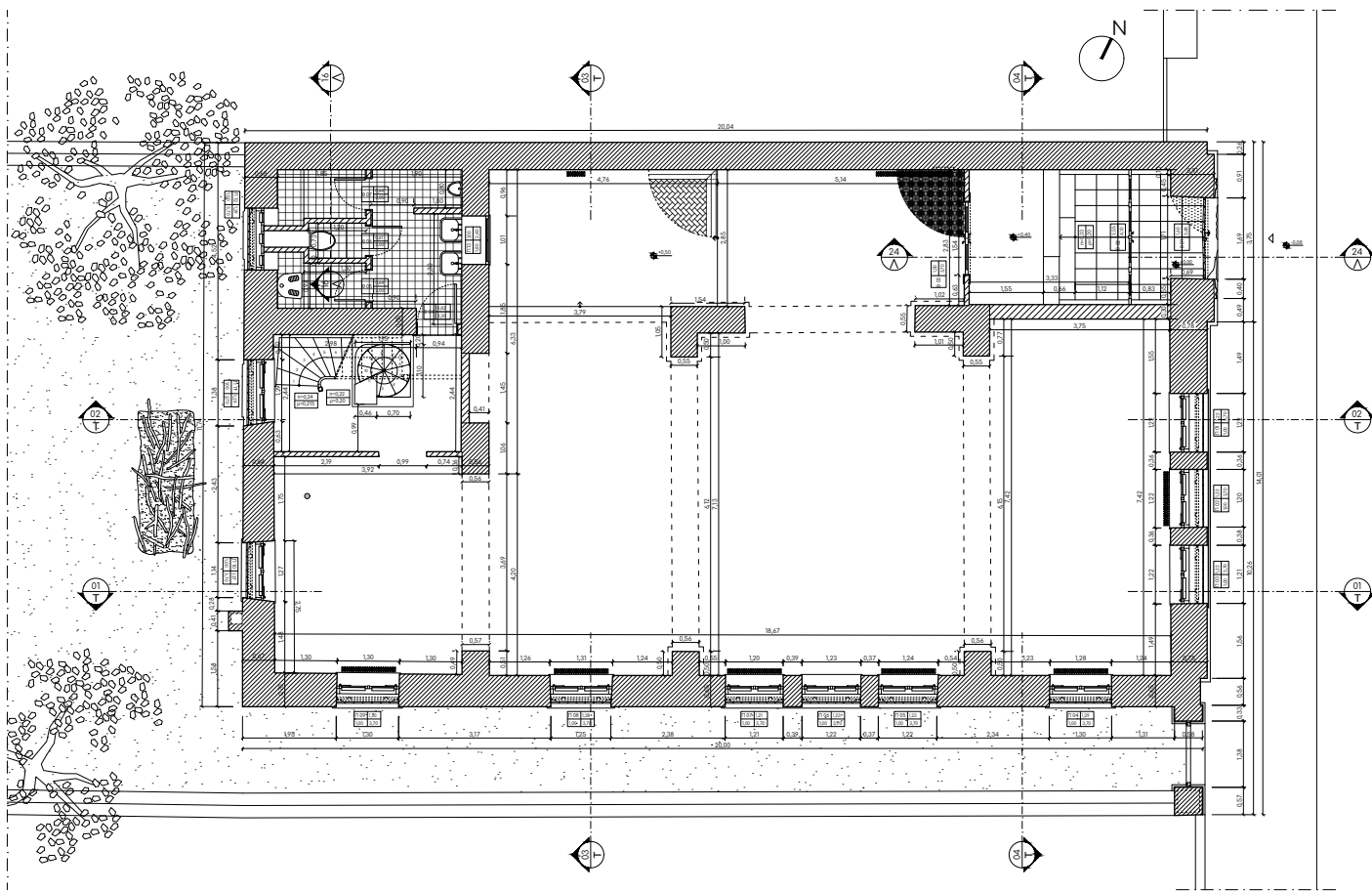
Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
ΚΑΤΟΥΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
 Εμβαδό δώματος: 205τ.μ.
 Εμβαδό οικοπέδου: 547,55τ.μ.

A01

Κλίμακα
1:100 0 1,0 2,0 5,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

	ξύλινο δάπεδο (τύπου παραρτίσκια)
	δάπεδο από μαρμαρολίθιας
	δάπεδο από ταμμέντινα πλακάκια
	λίθιασμη
	σπιτακλινοδοσμη
	είσασης

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προσασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

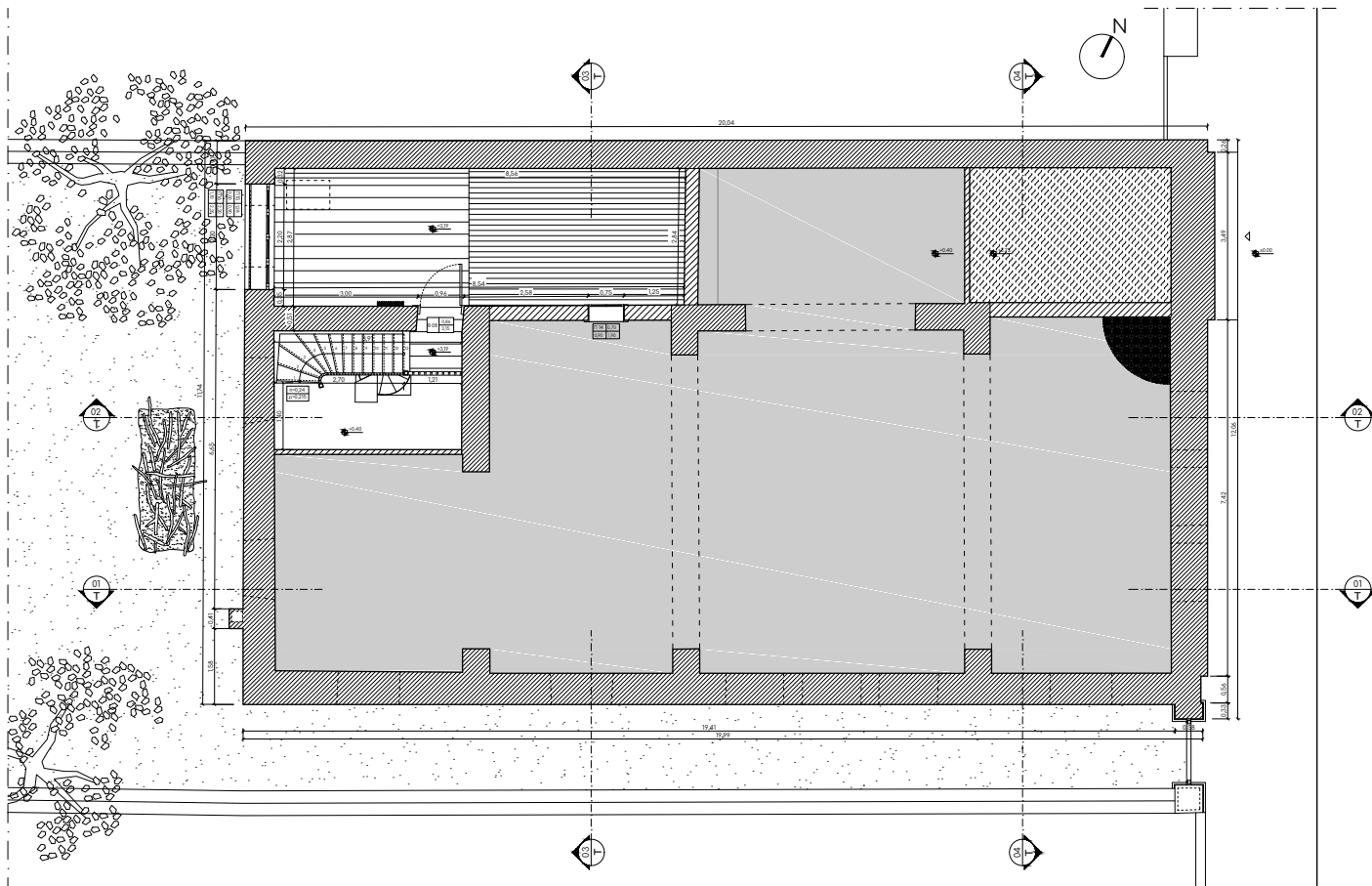
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
**ΚΑΤΩΝΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 Εμβαδό δαπέδου: 173,4τ.μ.**

A02

Κλίμακα
 1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	ψευδοραφή
	δάπεδο από τοιμάνινα πλακάκια
	ξύλινο σανίδωμα (πλάτος σανίδων 0,25μ)
	ξύλινο σανίδωμα (πλάτος σανίδων 0,10μ)
	λίθοδομή
	οπισθοπληθοδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

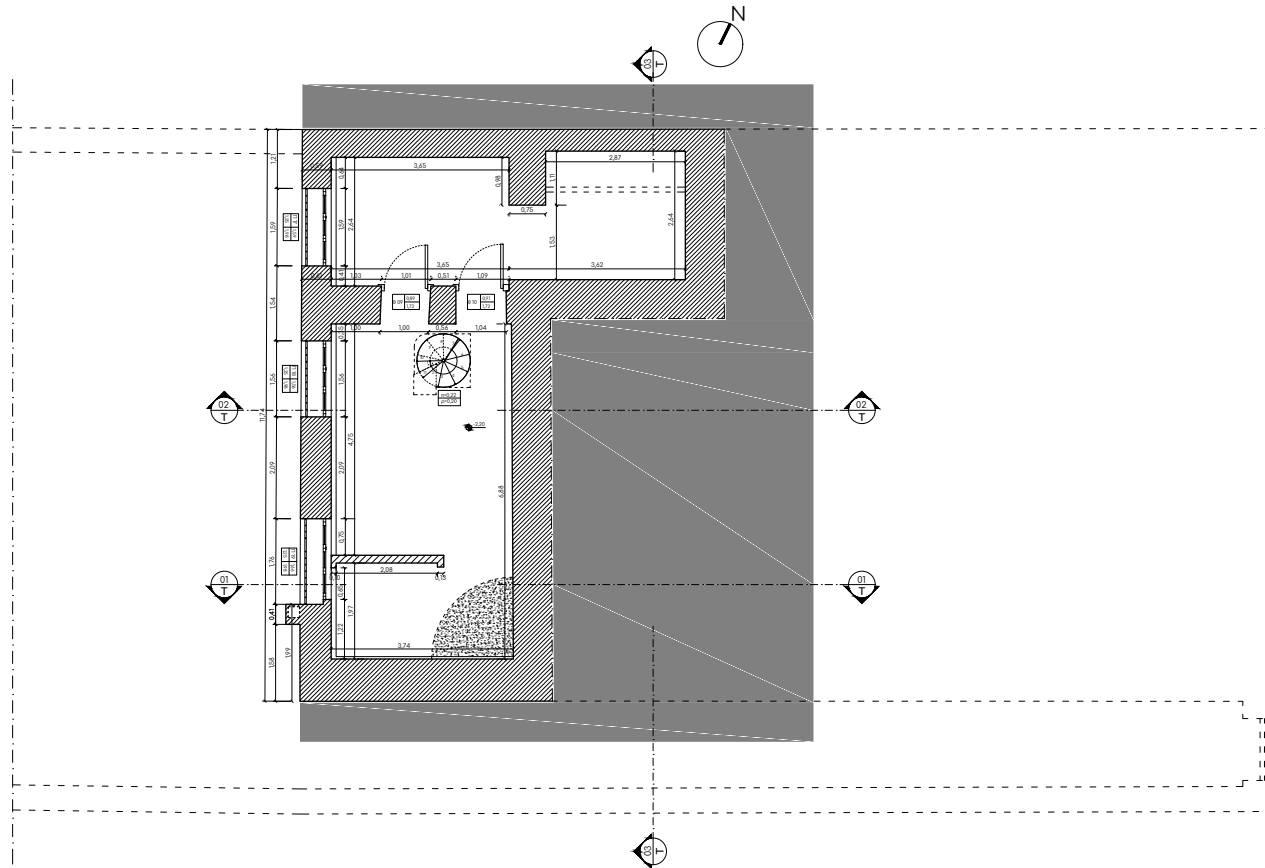
 Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου ΚΑΤΩΝΗ ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Εμβ. δαπέδου: 26τ.μ.	A03
--	------------

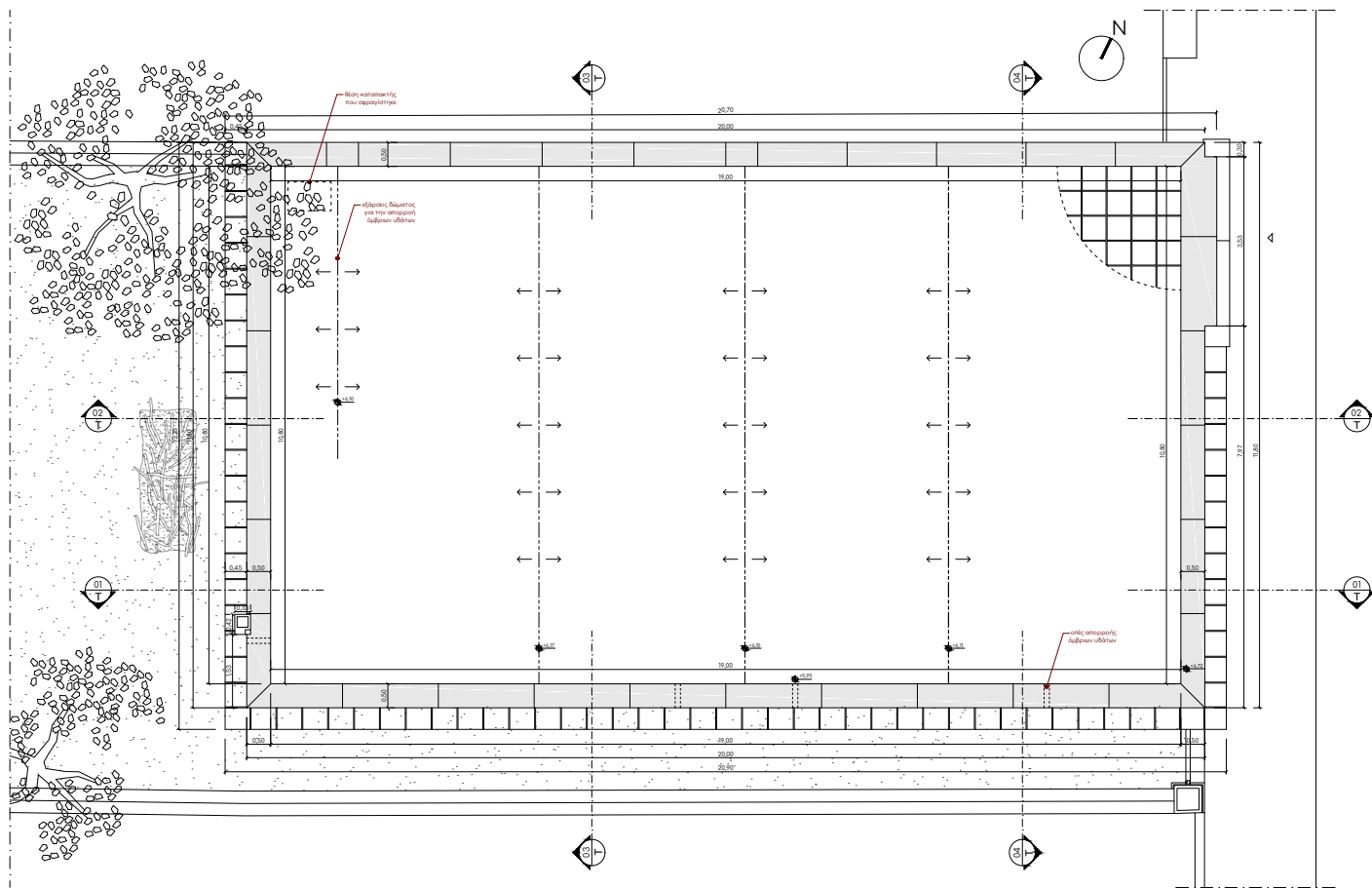
Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	δάπεδο από ακυρόδεμα
	λιβαφομή
	οπισθοκλινοδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων" Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση ιστορικών κτηρίων και συνόλων Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
Πρώην υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας στο Καρλόβασι, Σάμου	
Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας, Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου, τ.Δν. Καθ. Α. Μιλτιάδου	
Φοιτήτρια Ζωή Κονδύλη	
Τίτλος σχεδίου ΚΑΤΩΦΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Εμβ. δαπέδου: 44τ.μ.	A04
Κλίμακα 1:50	
Ημερομηνία Οκτώβριος 2024	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	μαλτεζόπλακες στηβαίου
	δάπεδο από μαλτεζόπλακες

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

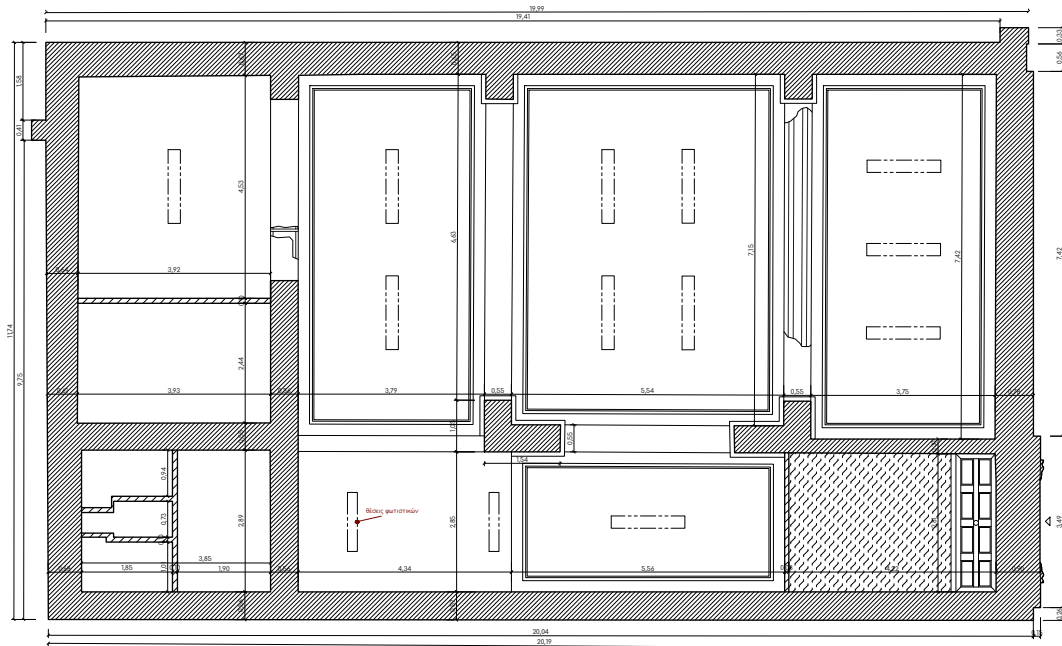
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
**ΚΑΤΩΦΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 Εμβαδό δώματος 205τ.μ.**

A05

Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	ξύλινη ταμπλαωτή ψευδοροφή
	ξύλινη ψευδοροφή (μεγαλύτερη επέμβαση)
	λιθοδομή
	σπιτολιθοδομή

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων*
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
 ΟΡΟΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

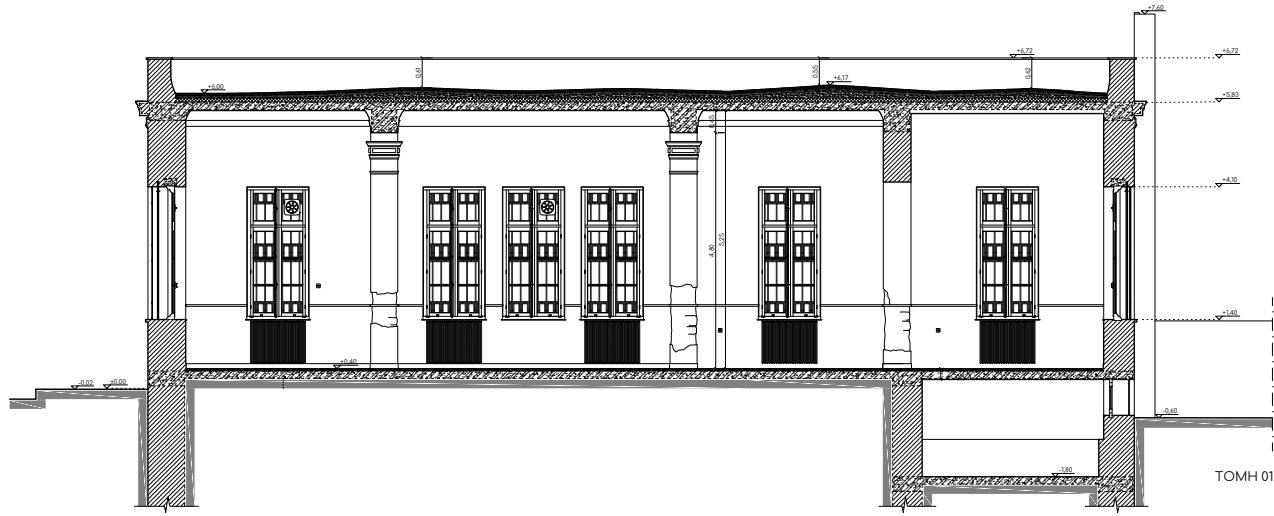
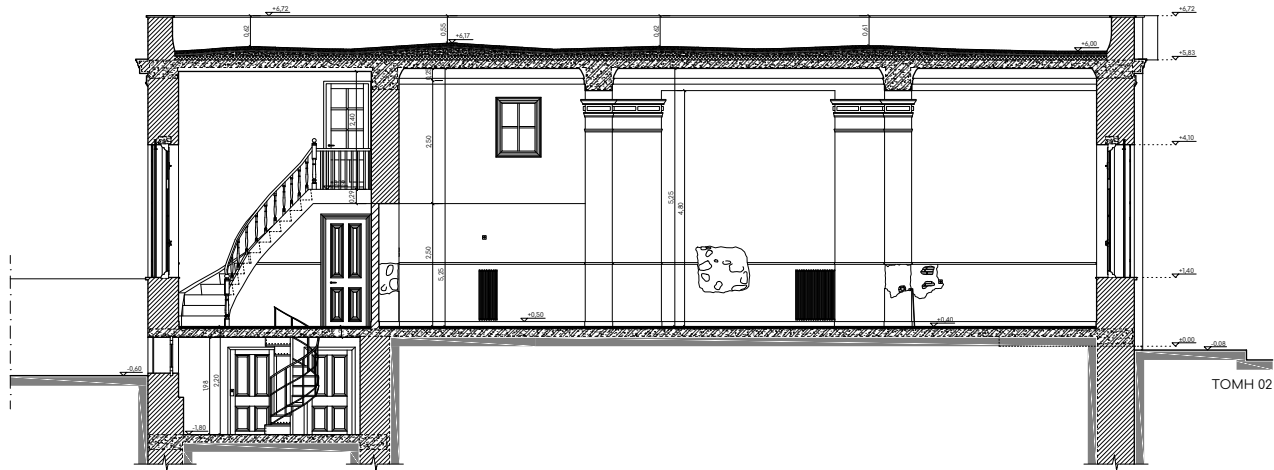
A06

Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία

Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- γύψο διακοσμητικό
- μαρμαριζόπλευρες
- δάπεδο από τσιμέντινα πλακάκια
- κονίαμα
- ελαφροσφυρόδεμα ρύσεων
- μονοτεκό υλικά δαπέδων
- κονίαμα επιχρίσματος (βελτιωμένο) (παραρτησιακή)
- πρέκαστο σκυρόδεμα
- λιθοδομή
- οπισθοδομή
- σπινθηροσφραγισμένο σκυρόδεμα
- έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ**

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

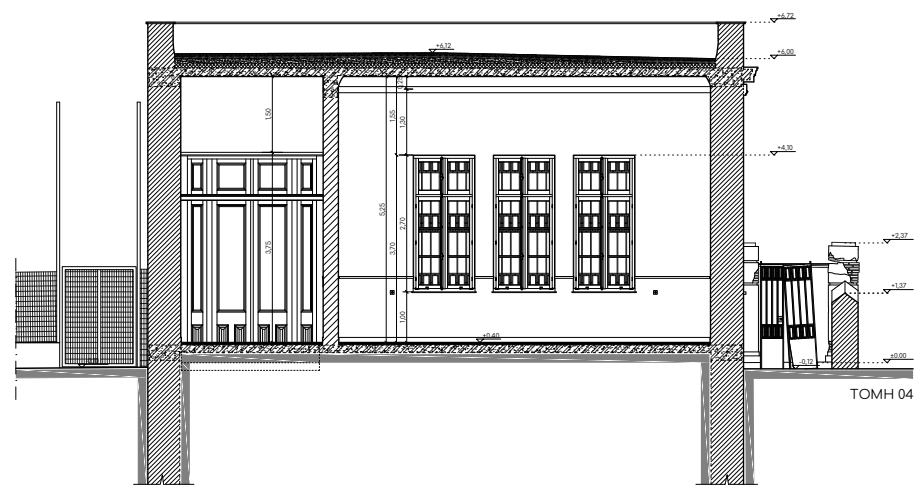
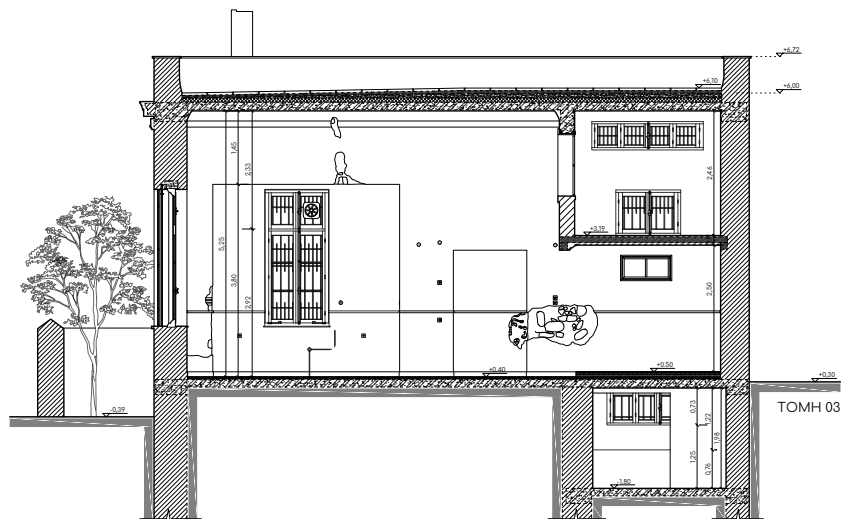
Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι
 Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμιος,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου ΤΟΜΕΣ: Τ01, Τ02 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	A08
---	-----

Κλίμακα
 1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	γύψινο διακοσμητικό
	μαλτέζοπλακές
	κόνιαμα
	ελαφροακυρόδεμα ρύστειν
	μονωτικό υλικό διαγράμματος
	δάπεδο από τσιμέντινα πλακάκια
	ξύλινο δάπεδο (τύπου παραδοσιακού)
	ξύλινο σανίδωμα
	ξύλινες διακοί πατώματος
	πρίκι από ακυρόδεμα
	λιθοδομή
	οπτολιθοδομή
	οπλισμένο ακυρόδεμα
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

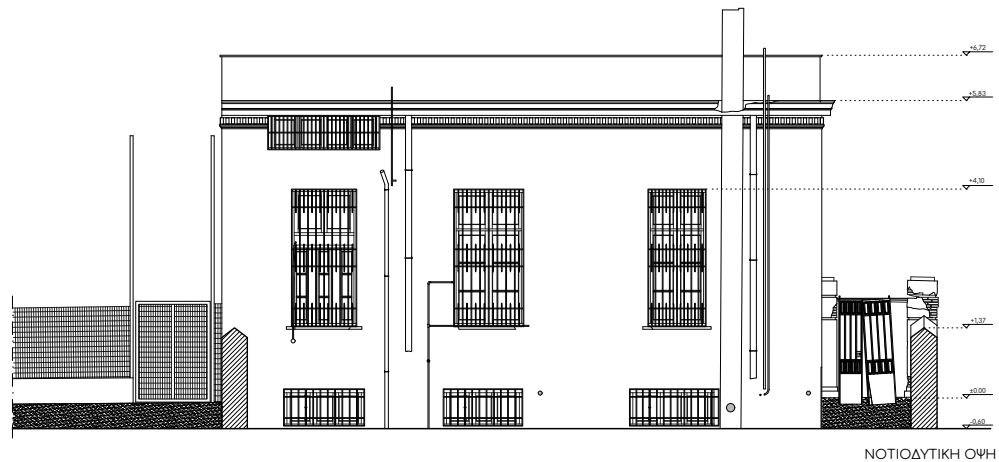
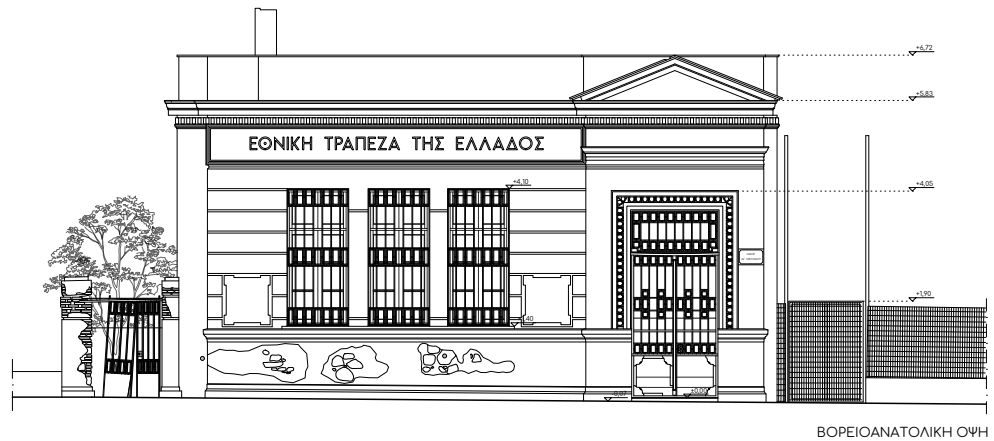
Τίτλος σχεδίου
 ΤΟΜΕΣ Τ03, Τ04
 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

A09

Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

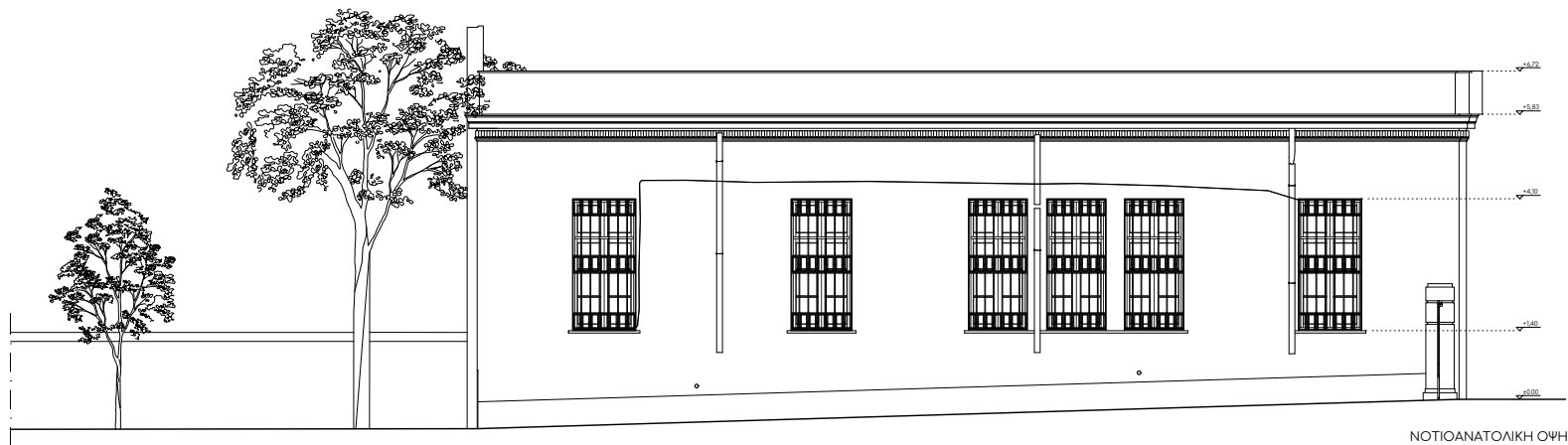
Τίτλος σχεδίου
ΟΨΕΙΣ: ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ,
ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

A10

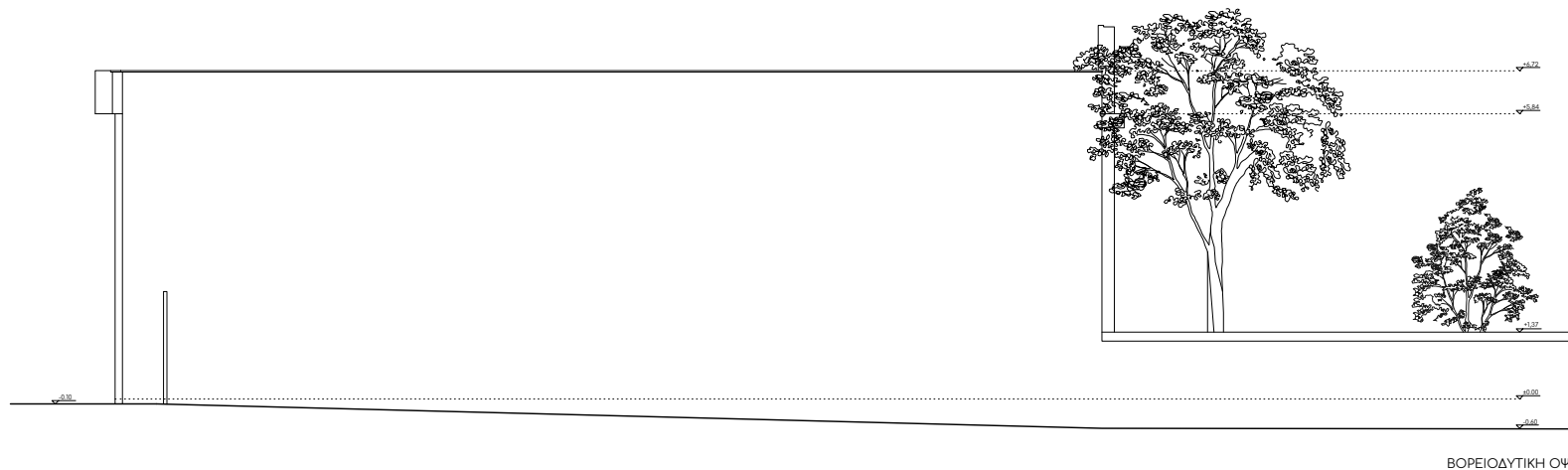
Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμος,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

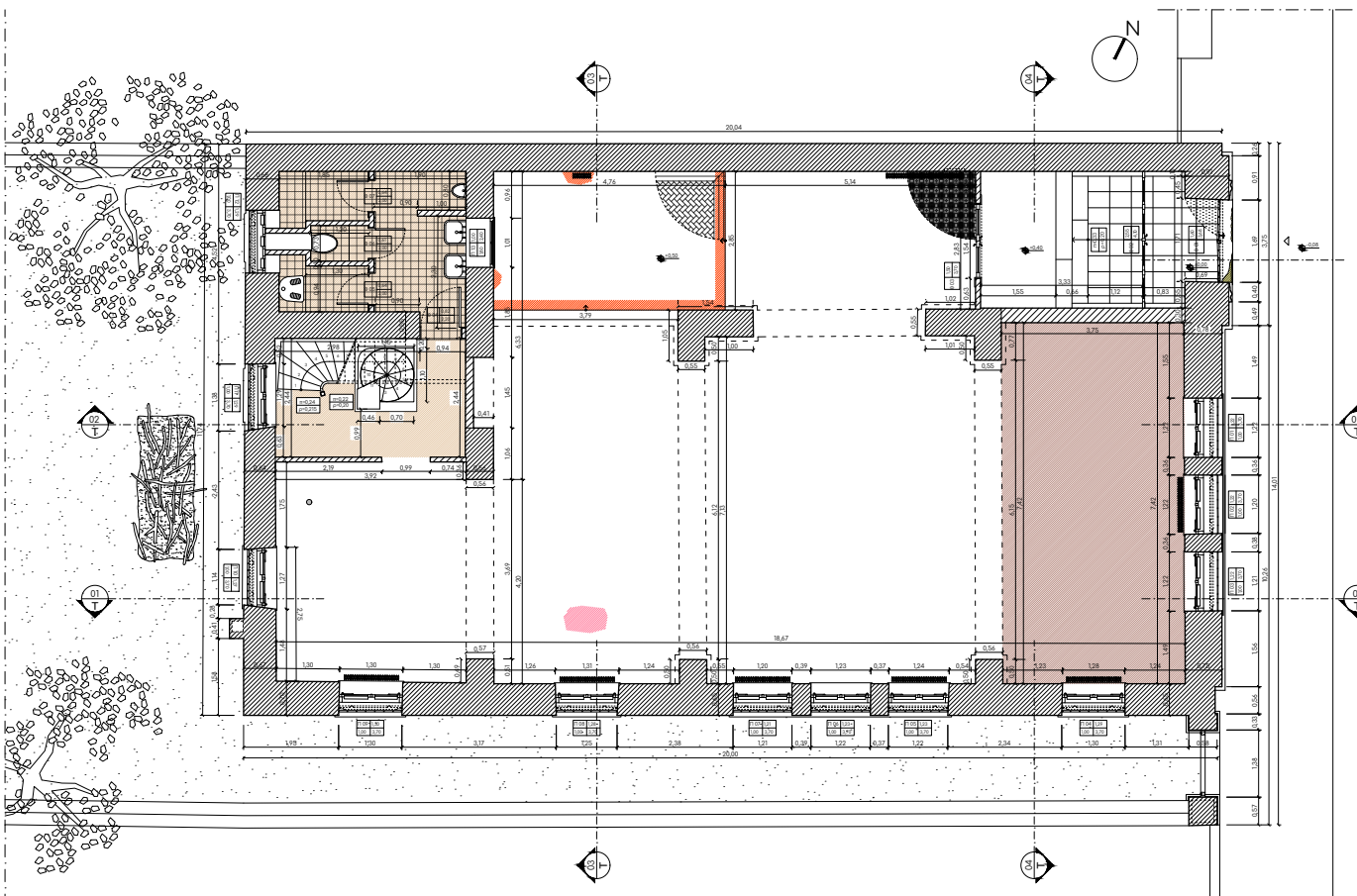
Τίτλος σχεδίου
ΟΨΕΙΣ: ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ,
ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

A11

Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ

	μεταγενέστερη επίστρωση με κεραμικά πλακάκια
	θραυσμένα τσιμεντοπλακάκια
	εφικά υλικά λόγω θραυσματισμένων υαλοστασίων παραθύρων
	αποκόλληση σανίδων δαπέδου
	θραυσμένη μαρμαρόπλακα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

	ξύλινο δάπεδο (τύπου γρασοεικόνα)
	δάπεδο από μαρμαρόπλακες
	δάπεδο από τσιμεντοπλακάκια
	δάπεδο από κεραμικά πλακάκια
	λιθοστρώση
	αποσιλινθοδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμος,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

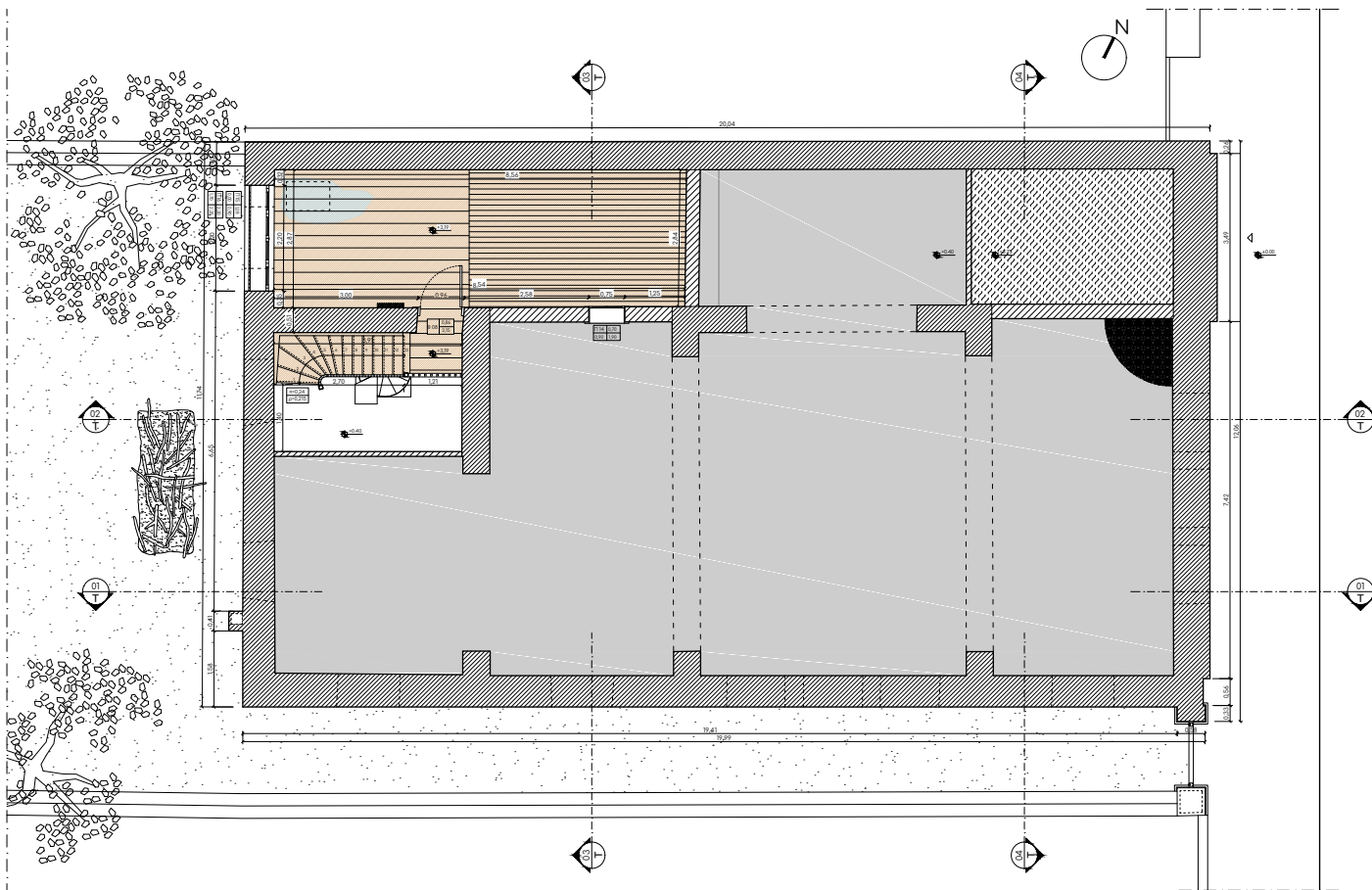
Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
**ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ**

B01

Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ	
	φερτά υλικά λόγω βρωματισμένων υαλοστασίων φεγγιτών
	σπήνη ξύλινων σανίδων λόγω υπερβολικών υδρών από κατακλιτή βροχίας

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	ψευδοροφή
	δάπεδο από τοιμέντινα πλακάκια
	ξύλινο σανίδωμα (πλάτος σανίδων 0,25μ)
	ξύλινο σανίδωμα (πλάτος σανίδων 0,10μ)
	λιθοβαρή
	αποπληθισδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

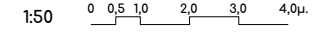
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου

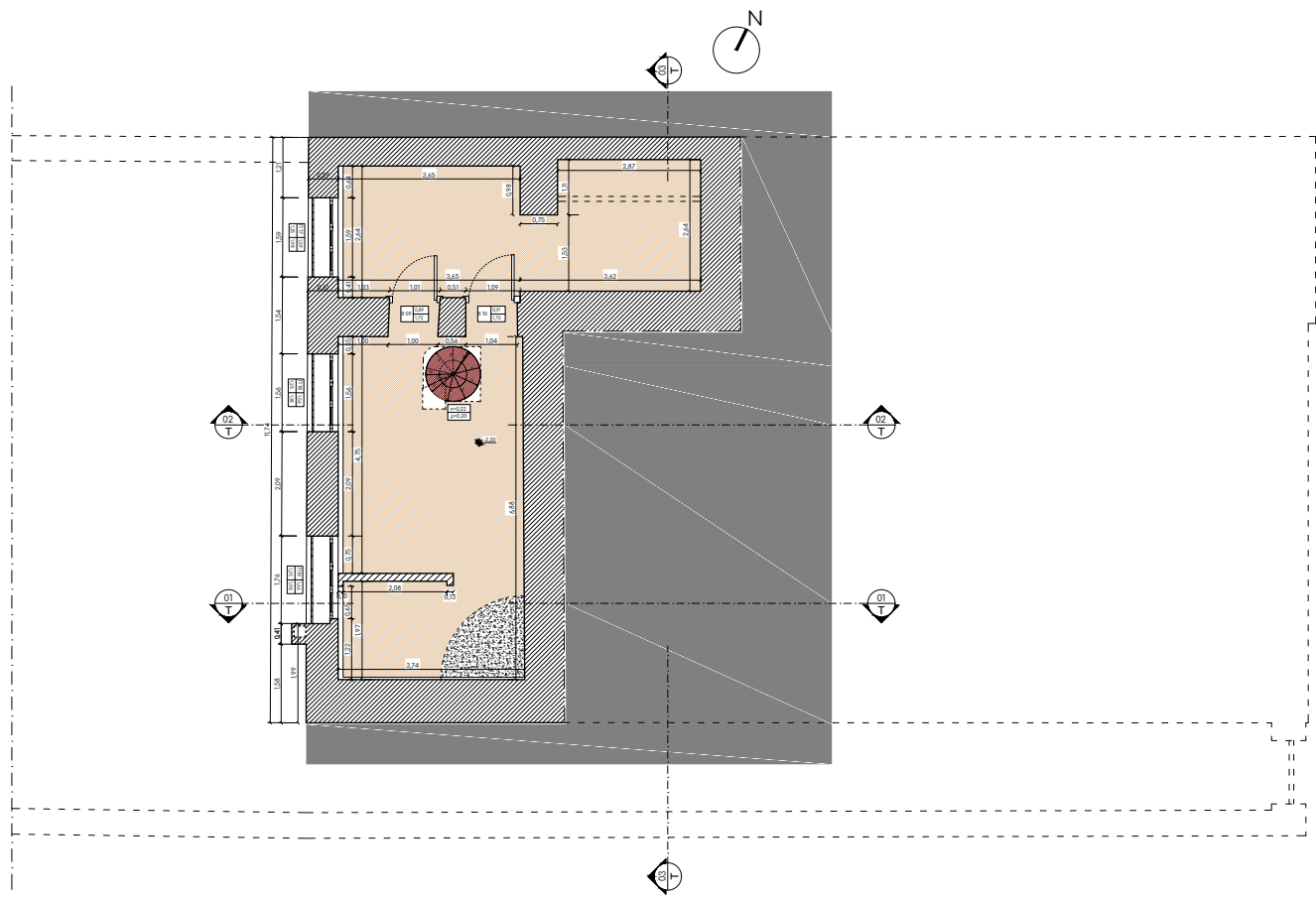
ΚΑΤΩΗ
 ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

B02

Κλίμακα

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ	
	φερό υικά λόγω θραυσμένων υαλοστασίων φεγγιτών
	σφρίδωση μετάλλου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	δάπεδο από ακυρόδεμα
	λιθοδομή
	οπισθοκλινοδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 Τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου

ΚΑΤΩΦΗ
 ΥΠΟΓΕΙΟΥ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

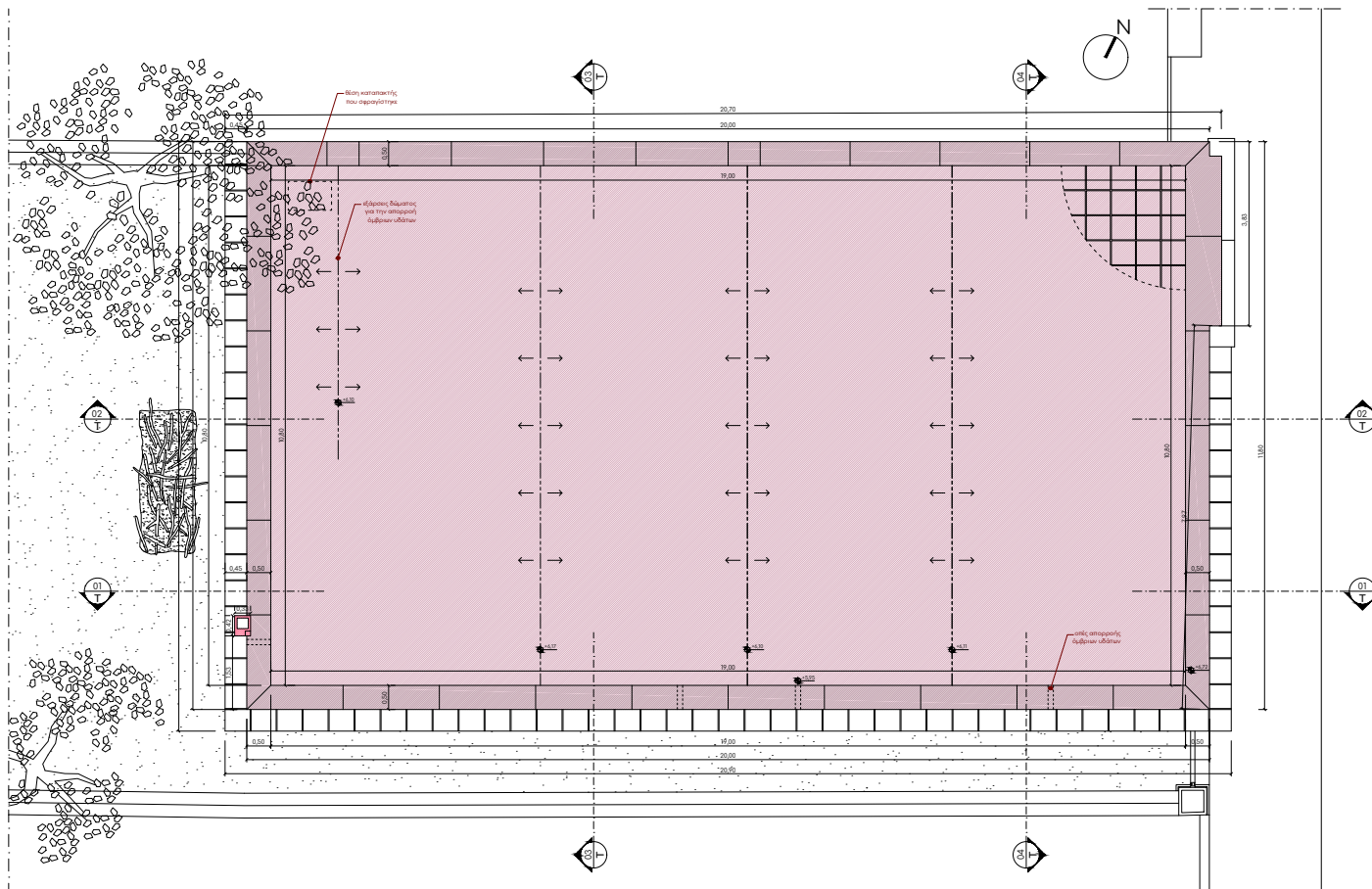
B03

Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία

Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ

- λαβίδες λόγω υγρασίας
- μερική αποσκόλληση - ρηγιμάτωση επιχρισμάτων

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- μαλτεζόπλκακες σιγγελαίου
- μαλτεζόπλκακες

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου**

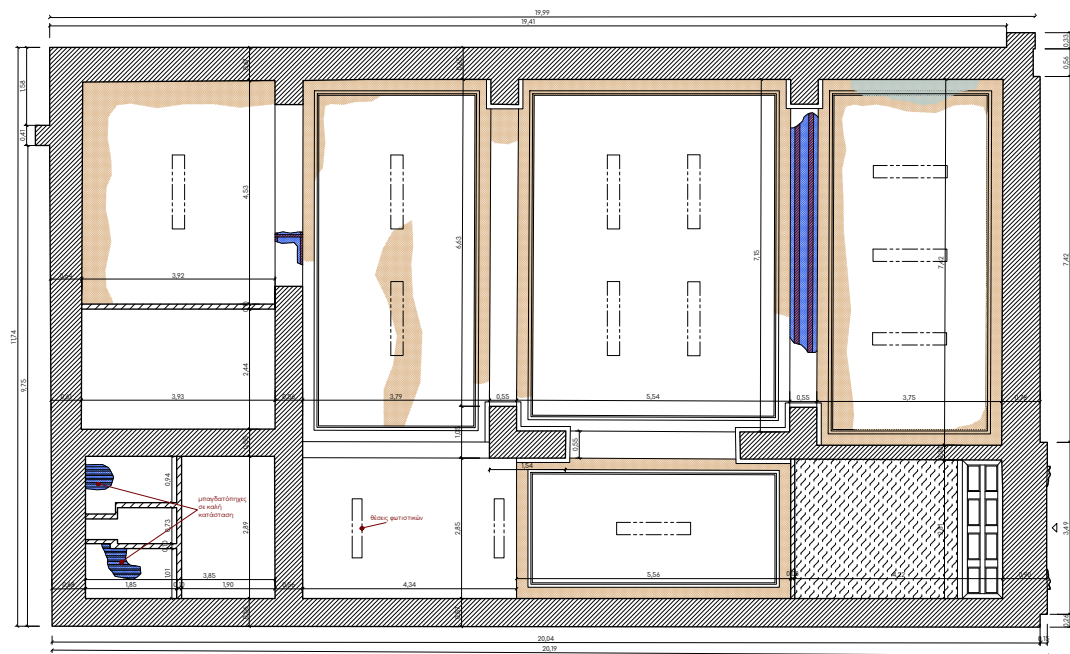
Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι
 Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	B04
--	------------

Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ
Εύληνη τσιμεντοειδή ψευδοροφή	αποχρωματισμός - απολέπιση χρώματος
Εύληνη ψευδοροφή (μεταγενέστερη επίμβαση)	καταρρακτινή υγρασία
λιθοδομή	θωρακιστική τομή Δ.Α.Ε.Φ.Κ.
οπισθοκλινοδομή	σφιδαίωση μετάλλου

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 Τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

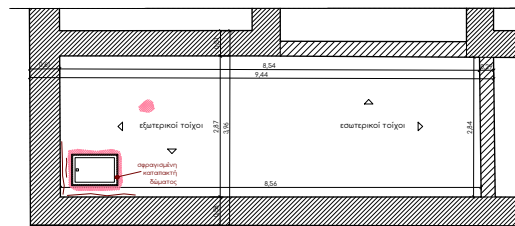
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
 ΟΡΟΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

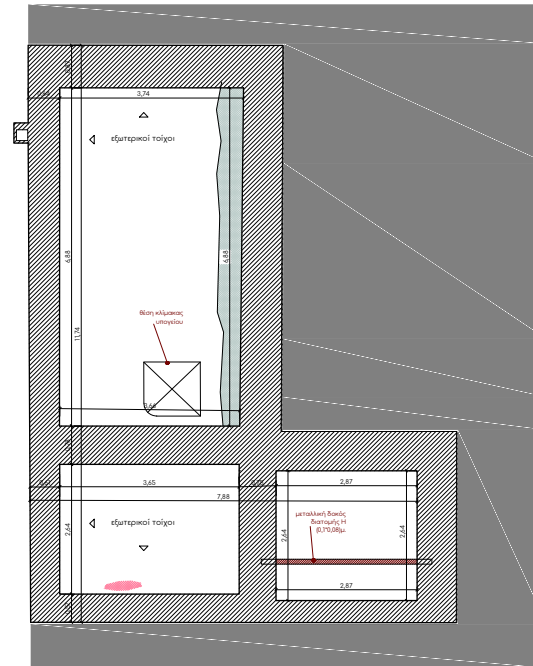
B05

Κλίμακα
 1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΟΡΟΦΗ ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ

ΟΡΟΦΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ		ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ	
	λίθοδομη		μικρά έφρους ρωγμή
	αστοκλινοδομη		μεγάλα έφρους ρωγμή
	έβαρος		υγρασία διασφουσα από το έβαρος
			τοπική μηχανική πλάκας ακυρωθιματος
			εξίδυση μεταλλικού στοιχείου πλάκας ακυρωθιματος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου

ΟΡΟΦΕΣ
ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ, ΥΠΟΓΕΙΟΥ
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

B06

Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία

Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ

- μικρού εύρους ρωγμή
- μεσαίου εύρους ρωγμή
- μεγάλου εύρους ρωγμή
- καταρχόμενη υγρασία στο στήθιο του δωματίου, διασπορά από το έδαφος στο υπόγειο
- αποχρωματισμός - απολέπιση χρώματος
- πλήρης αποκόλληση - ρηγάτωση επιχρισματος
- θερευνητική τσιμή Δ.Α.Ε.Φ.Κ.
- επικάλυψη λιθοδομής με τοιμοντοκανάμα
- επιχρισματοειδής

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- γύψο διακοσμητικό
- μαλτέζιπλάκες
- δάπεδο από τοιμόνινα πλακάκια
- κονίαμα
- ελαφροσκυρόδεμα ρύσεων
- μονωτικό υλικό δωματίου
- κονίαμα επιχρισματος (βουτηχρή ή/και τσιχοποίηση)
- τσιμή από ακυρόδεμα
- λιθοδομή
- απαιλινοδομή
- σπλιμένο ακυρόδεμα
- έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

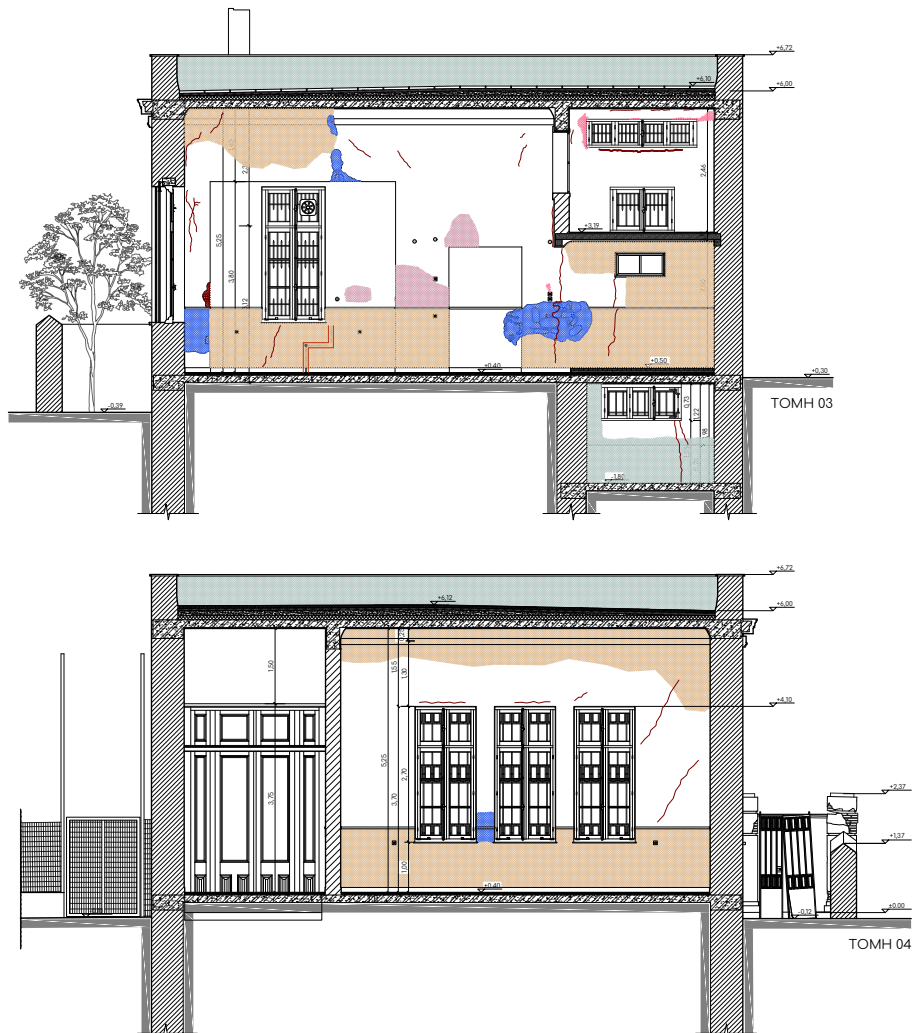
Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλιτάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου ΤΟΜΕΣ: Τ01, Τ02 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	B07
--	-----

Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ
μικρού εύρους ρωγμή
μεσαίου εύρους ρωγμή
μεγάλου εύρους ρωγμή
καταρρέουσα υγρασία στο στήθαιο του δώματος, διακρίσιμα από το έδαφος στο υπόγειο
μερική αποκόλληση - ρηγιμάτωση επιχρισμάτων
διερευνητική τομή Δ.Α.Ε.Φ.Κ.
επιχρισματοπλάσι

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
γύψινο διακοσμητικό
μαλτέζοπλακάς
κόνιαμα
ελαφροσκυρόδεμα ρύσεων
μονωτικό υλικό δώματος
δάπεδο από τοιμαίντινα πλακάκια
ξύλινο δάπεδο (τύπου μαροκίνοκαλα)
ξύλινο σανίδωμα
ξύλινο δασκί ποτιόμαστος
πρέκι από σκυρόδεμα
λιθοδομή
οπτολιθοδομή
σπικιαμένα σκυρόδεμα
έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδημίος,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
 Τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

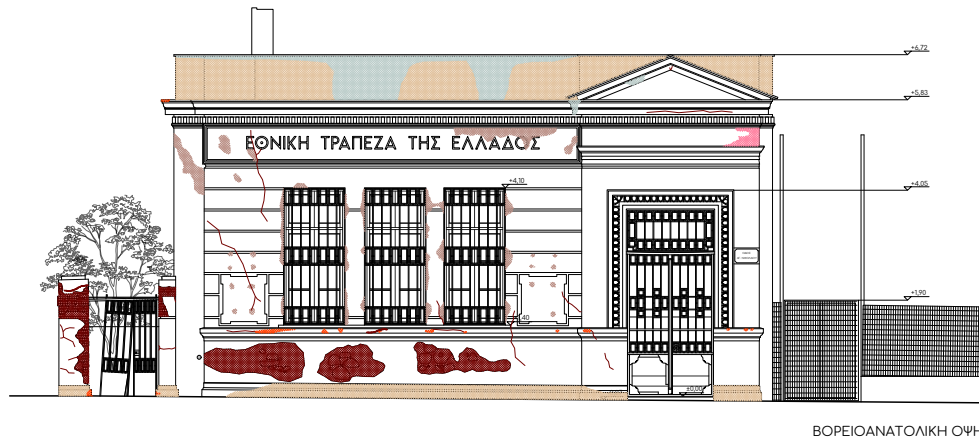
Τίτλος σχεδίου
TOMES T03, T04
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

B08

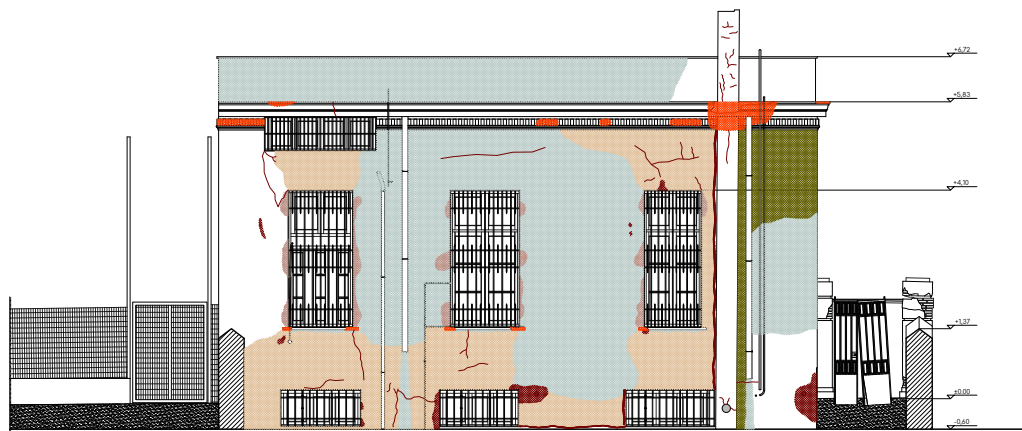
Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ	
	μικρού εύρους ρωγμή
	μεσαίου εύρους ρωγμή
	μεγάλου εύρους ρωγμή
	κατερχόμενη υγρασία
	πλήρης αποκόλληση - ρηγιμάτωση επιχρίσματος
	μερική αποκόλληση - ρηγιμάτωση επιχρίσματος
	αποκόλληση γύψινου διακόσμου
	επικάλυψη λιθοβολής με τσιμεντοκονίαμα
	αποχρωματισμός - απολίπση χρώματος
	αυτοφύνης βλάστηση

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

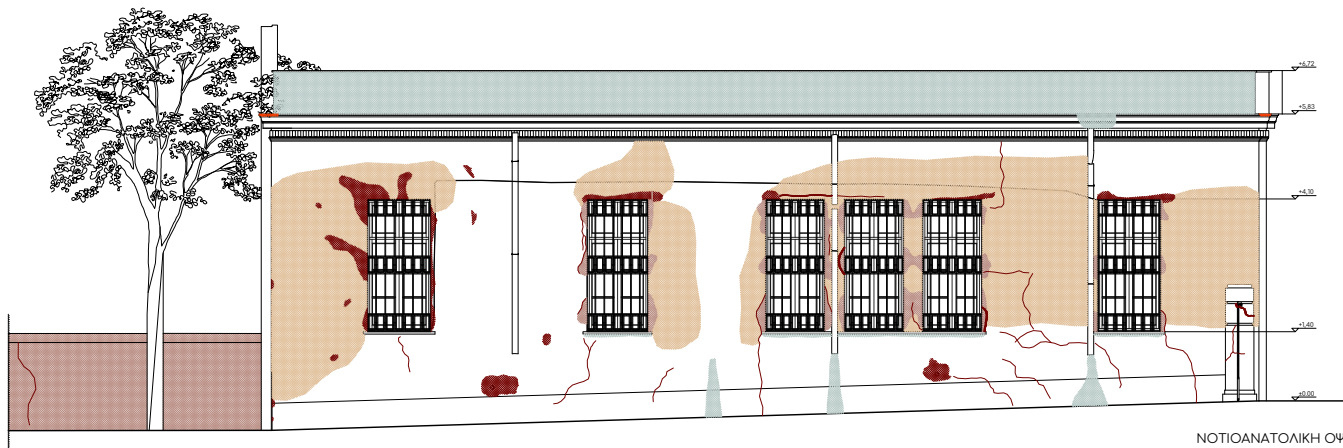
Τίτλος σχεδίου
ΟΨΕΙΣ: ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ,
ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

B9

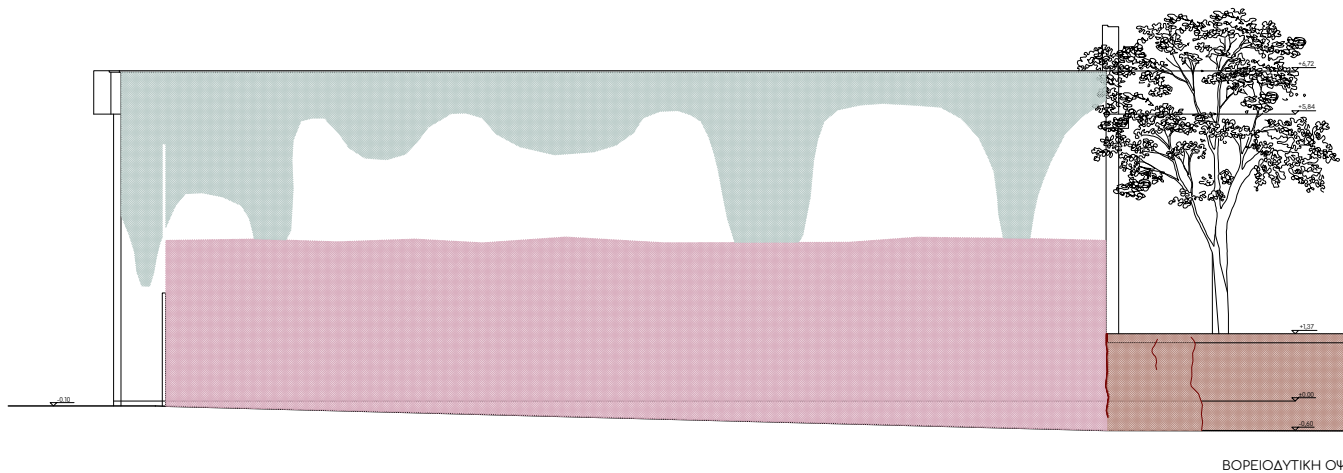
Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΒΛΑΒΩΝ	
	μικρού εύρους ρωγμή
	μεσαίου εύρους ρωγμή
	μεγάλου εύρους ρωγμή
	κατεργασμένη υγρασία
	επιβάλλεται λθθοδομής με τοιμενοκονίαμα
	επιχρωματισμός

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

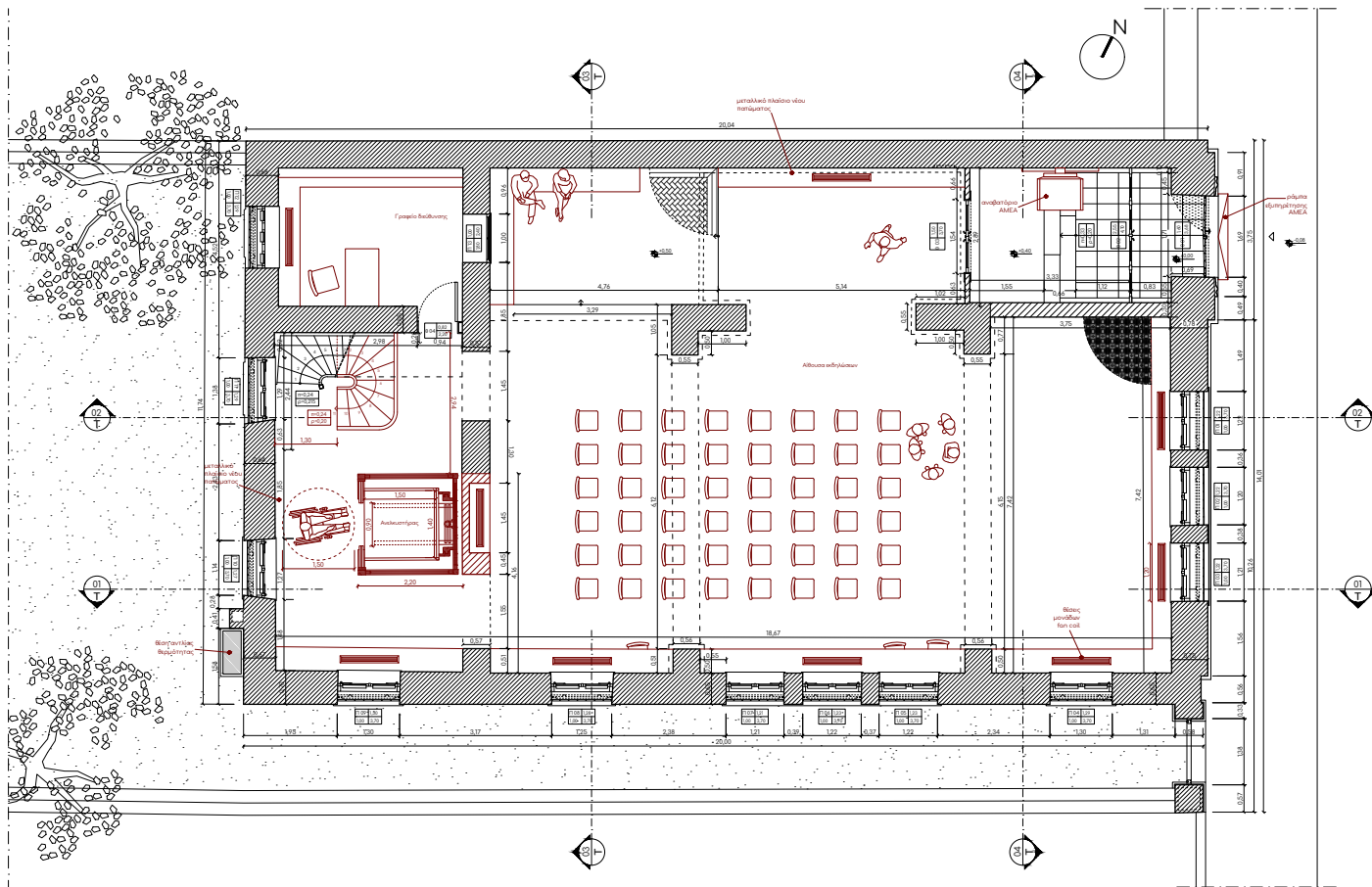
Τίτλος σχεδίου
ΟΨΕΙΣ: ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ,
ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

B10

Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	μεταλλικός οροπέδιος
	ξύλινο δάπεδο (τύπου γραφειοκαλαί)
	δάπεδο από μαρμαροπλακάκι
	δάπεδο από τριμερίνια πλακάκια
	δάπεδο από κεραμικά πλακάκια
	κίβοδομη
	οπτοπλινθοδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου**

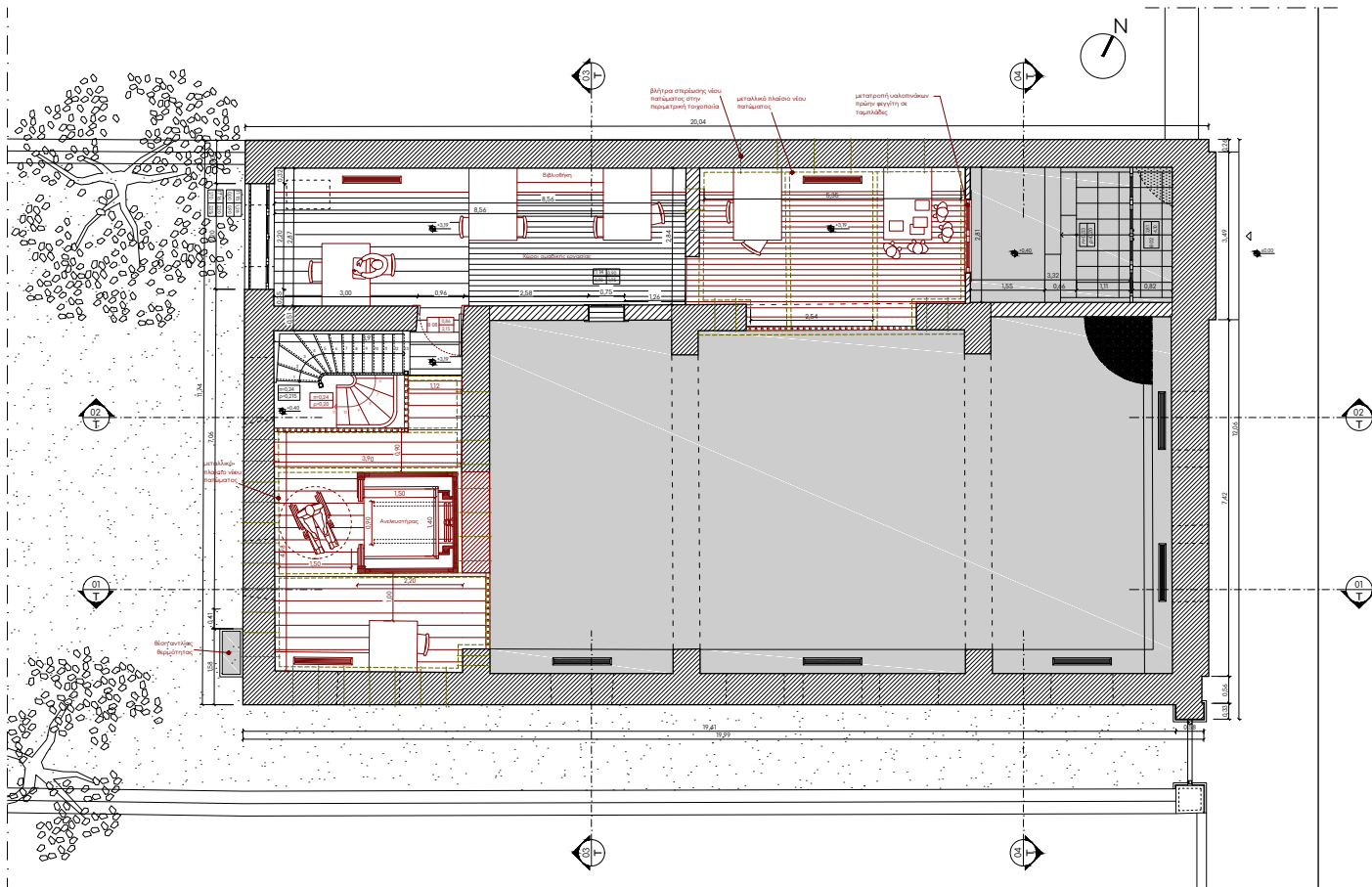
Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι
 Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
**ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
 ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ**

Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

	μεταλλικός αερακτός
	δάπεδο από μαρμαροτέλακες
	δάπεδο από τοιμίντινα πλακάκια
	ξύλινο σανίδωμα (πλάτος σανίδων 0,25μ)
	ξύλινο σανίδωμα (πλάτος σανίδων 0,10μ)
	λιθοδομή
	σπριτολιθοδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

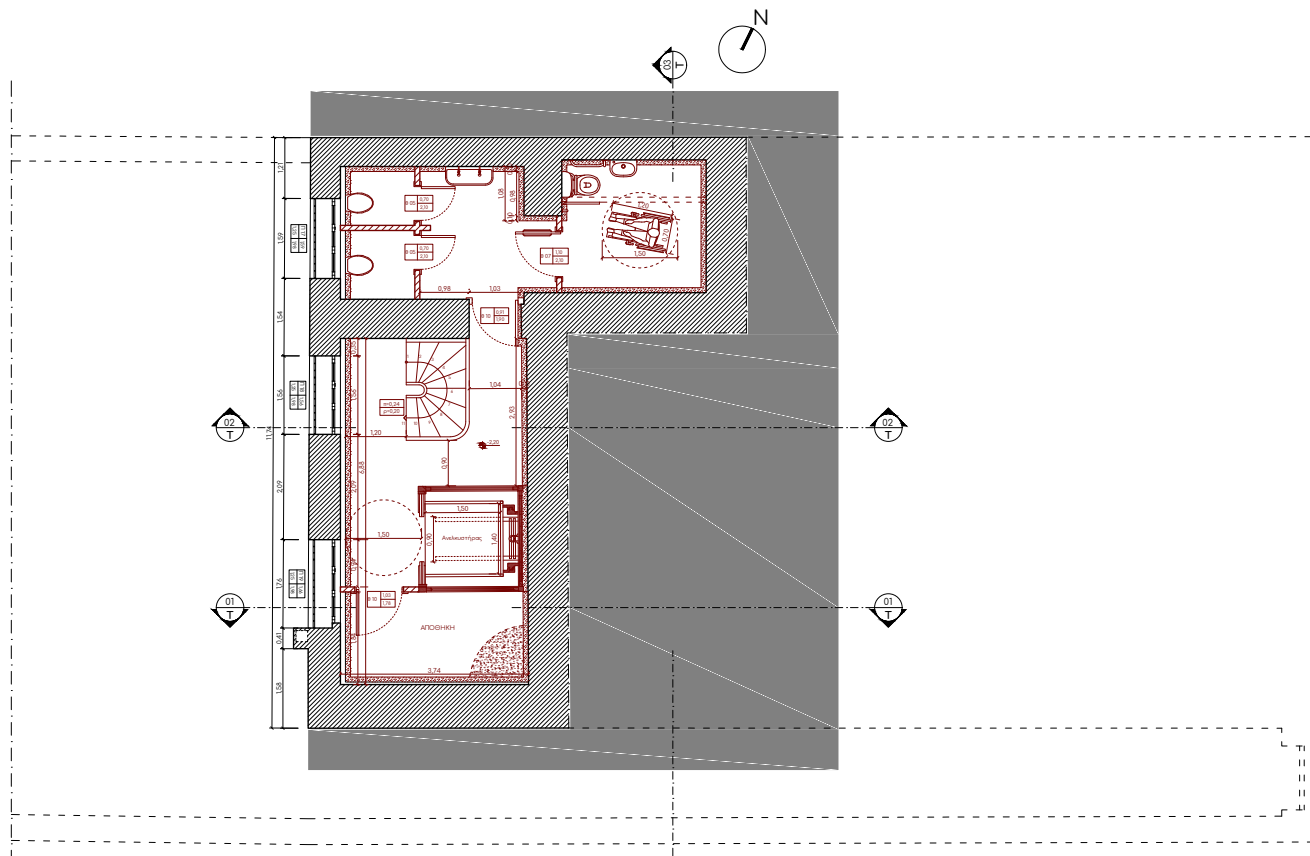
Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου ΚΑΤΩΦΗ ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ	Γ02
--	------------

Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. 'Προστασία μνημείων'
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

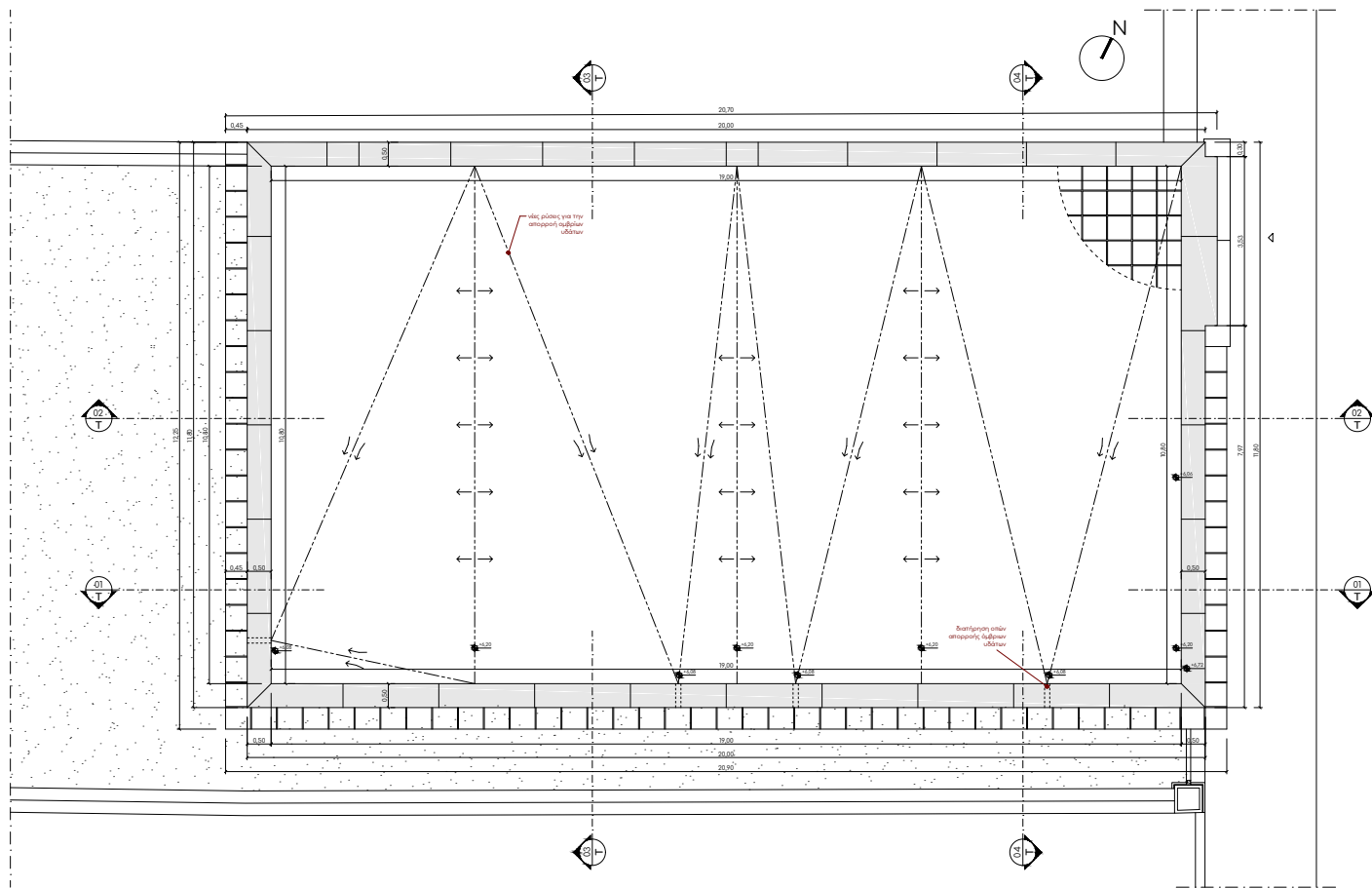
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
 ΚΑΤΩΦΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
 ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

Γ03

Κλίμακα

0 05 10 20 30 40

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	μαλτεζόπλακας σιδηβαίου
	δάπεδο από μαλτεζόπλακας

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

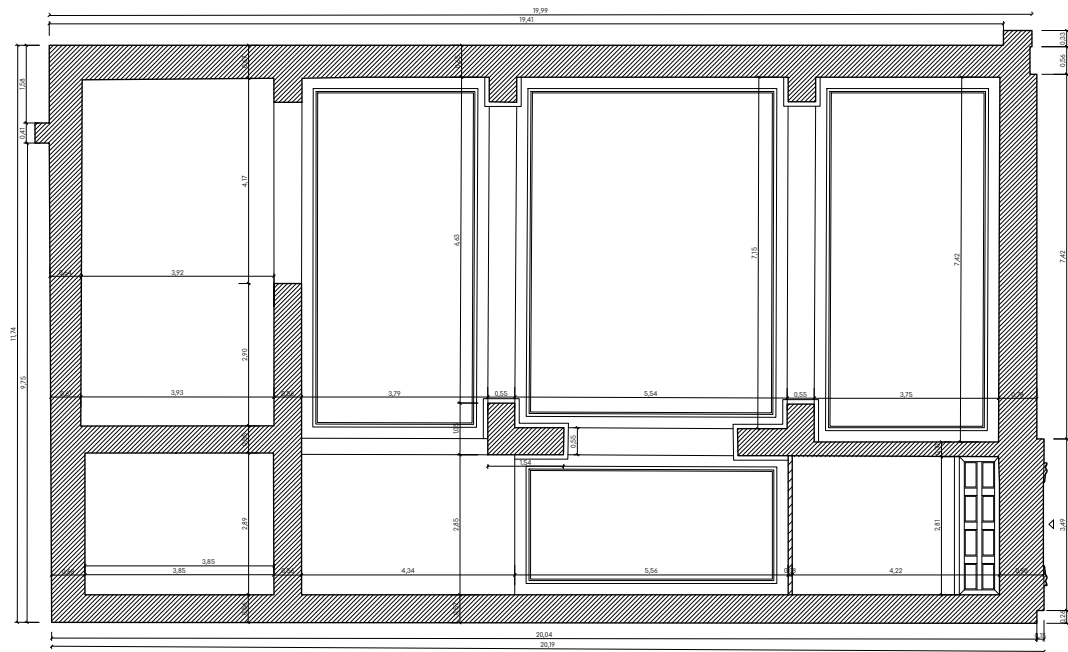
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
 ΚΑΤΩΦΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
 ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

Γ04

Κλίμακα
 1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	ξύλινη ταμιευτική ψευδοροφή
	λιθοστρώση
	οπισθοκλινοδομή

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

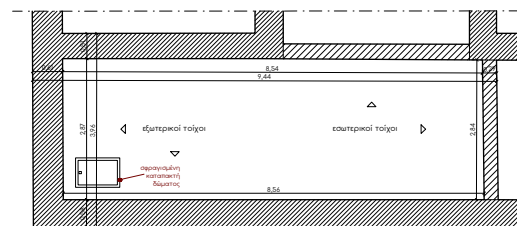
Τίτλος σχεδίου
 ΟΡΟΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
 ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ

Γ05

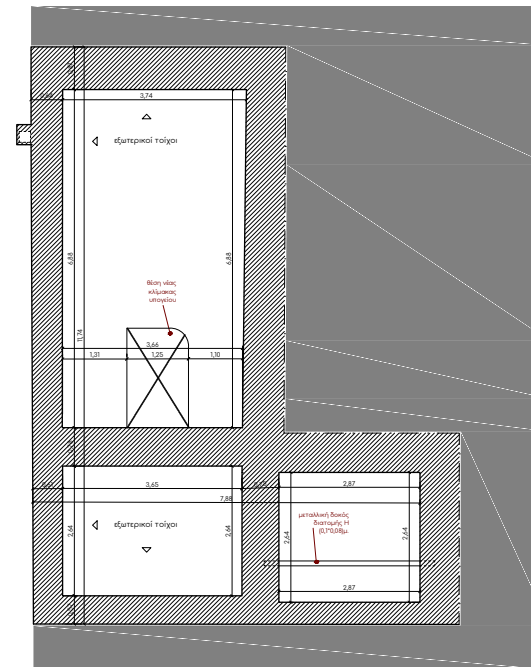
Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΟΡΟΦΗ ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ

ΟΡΟΦΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	λιθοδομή
	οπισθοκλινοδομή
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊάτρον,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
ΟΡΟΦΕΣ
ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ, ΥΠΟΓΕΙΟΥ
ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

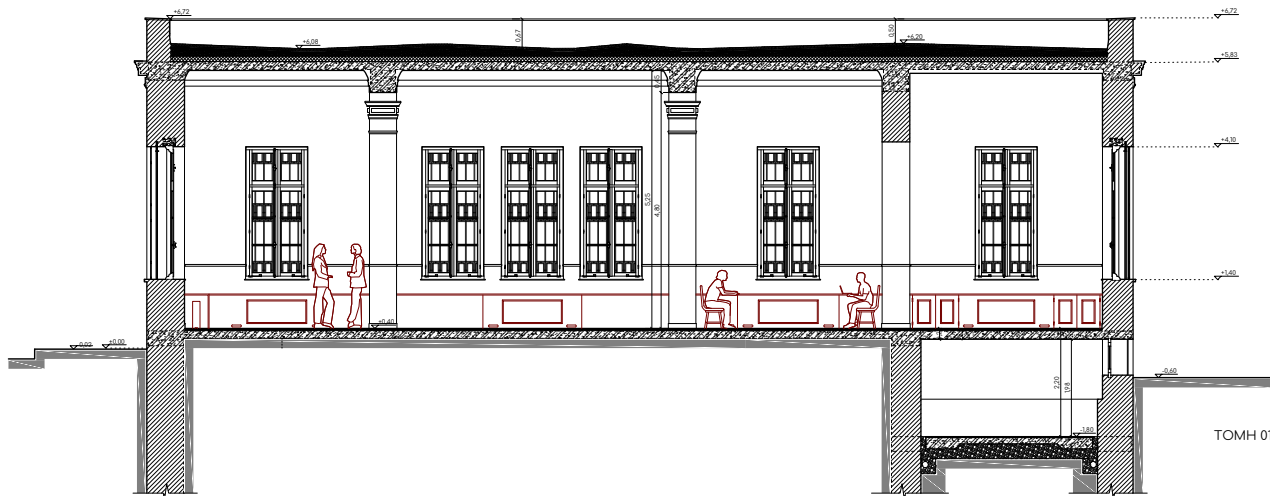
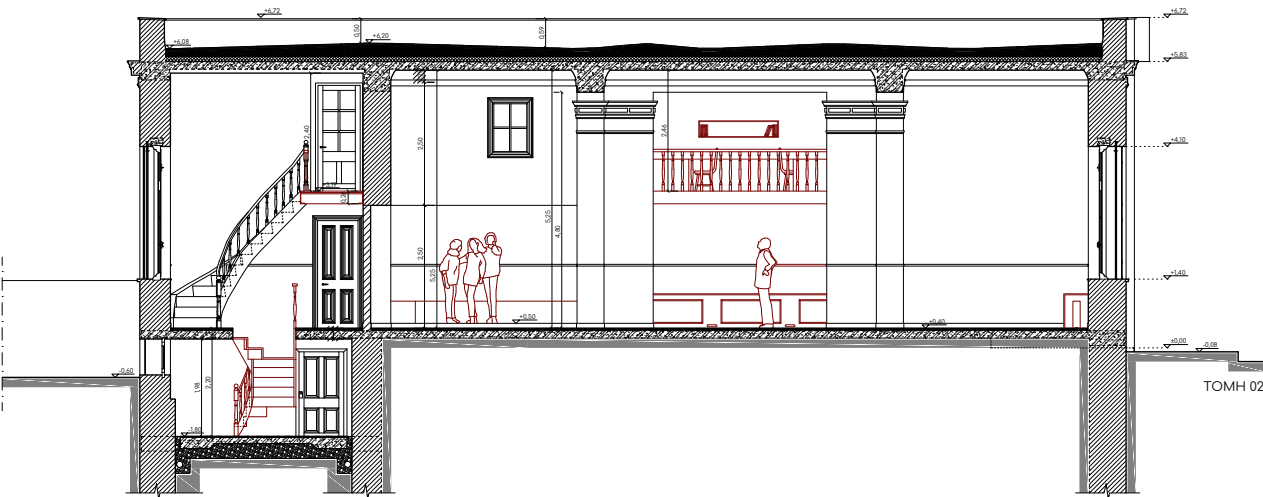
Γ06

Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία

Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	γύψινο διακοσμητικό
	μαρμάρια/πλακάκια
	δάπεδο από τοιμέντινα πλακάκια
	κονίαμα
	ελαφροκυρόδεμα ρυτίων με πλέγμα
	κονίαμα επιχρίσματος (σουλτρενί/παρασί/τσιμεντοσιάν)
	πρίκα από σκυρόδεμα
	λιθοβολή
	οπισθολιθοβολή
	οπισθολιθωμένο σκυρόδεμα
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι
 Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμιος,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

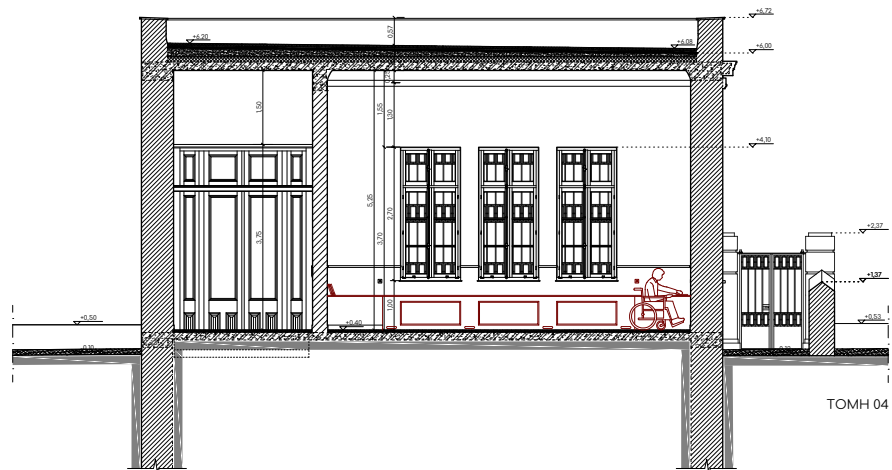
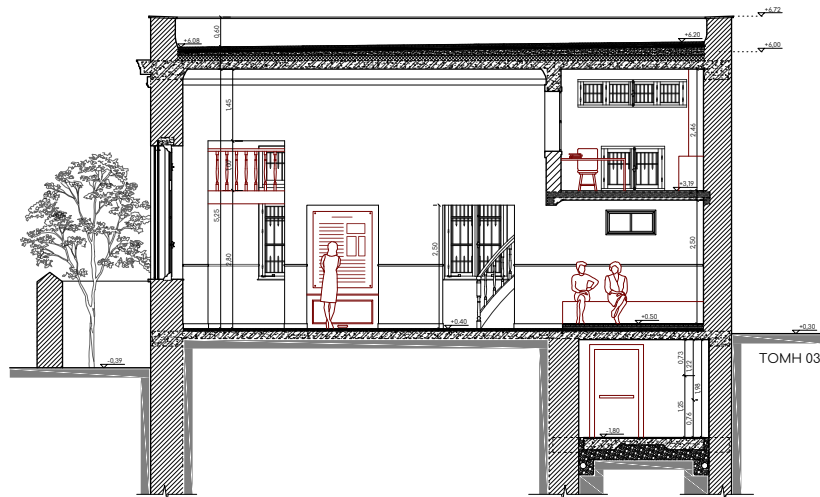
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
 ΤΟΜΕΣ: Τ01, Τ02
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
 ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

Γ07

Κλίμακα
 1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	γύψινο διακοσμητικό
	μαρμάρια
	κονίαμα
	ελαστροκυβόδεμα ριζικών
	μονωτικό υλικό δαπέδου
	δάπεδο από τσιμέντινα πλακάκια
	ξύλινο δάπεδο (τύπου παρακεταλάκι)
	ξύλινο σανίδωμα
	ξύλινες δοκοί πατώματος
	πλάκα από σκυρόδεμα
	λιθοδομή
	οπισθολιθοδομή
	οπισθόδομο σκυρόδεμα
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

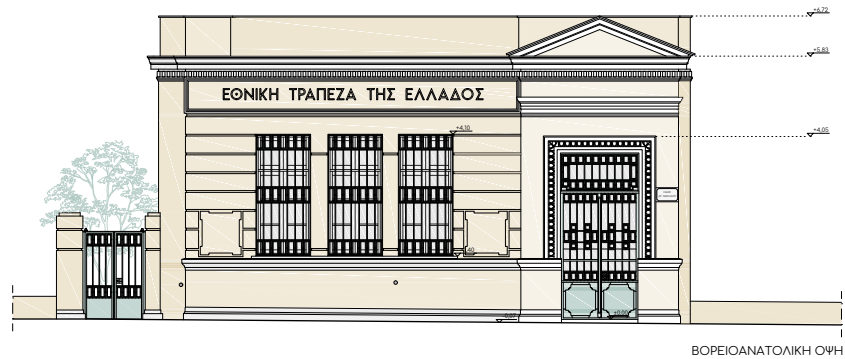
Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
ΤΟΜΕΣ Τ03, Τ04
ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

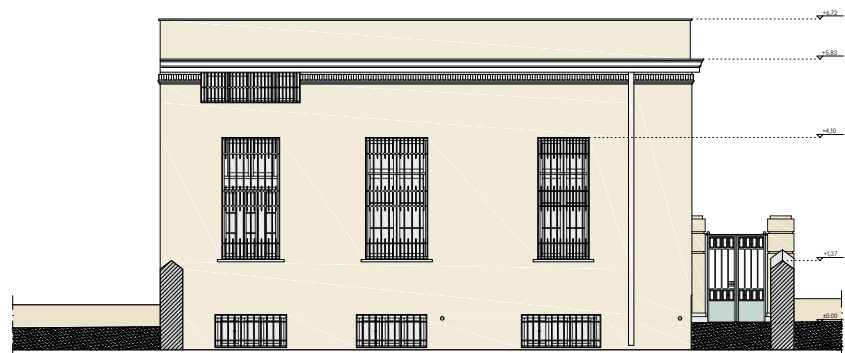
Γ08

Κλίμακα
1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΩΨΗ

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΩΨΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
 Ομ. Καθ. Ε. Μπίστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

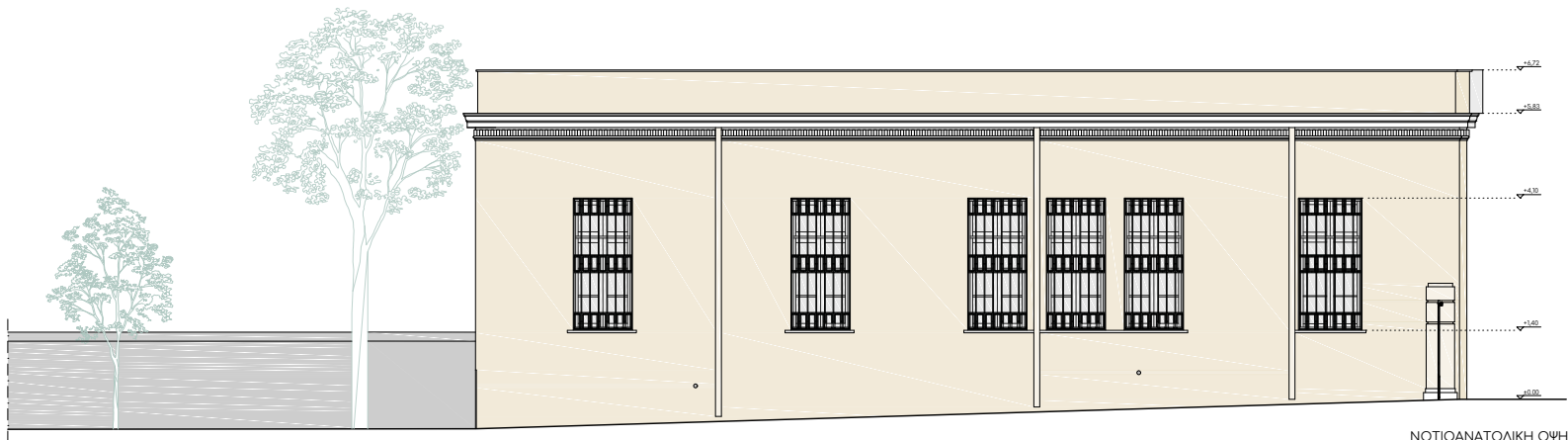
Τίτλος σχεδίου
 ΟΦΕΙΣ: ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ,
 ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
 ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

Γ09

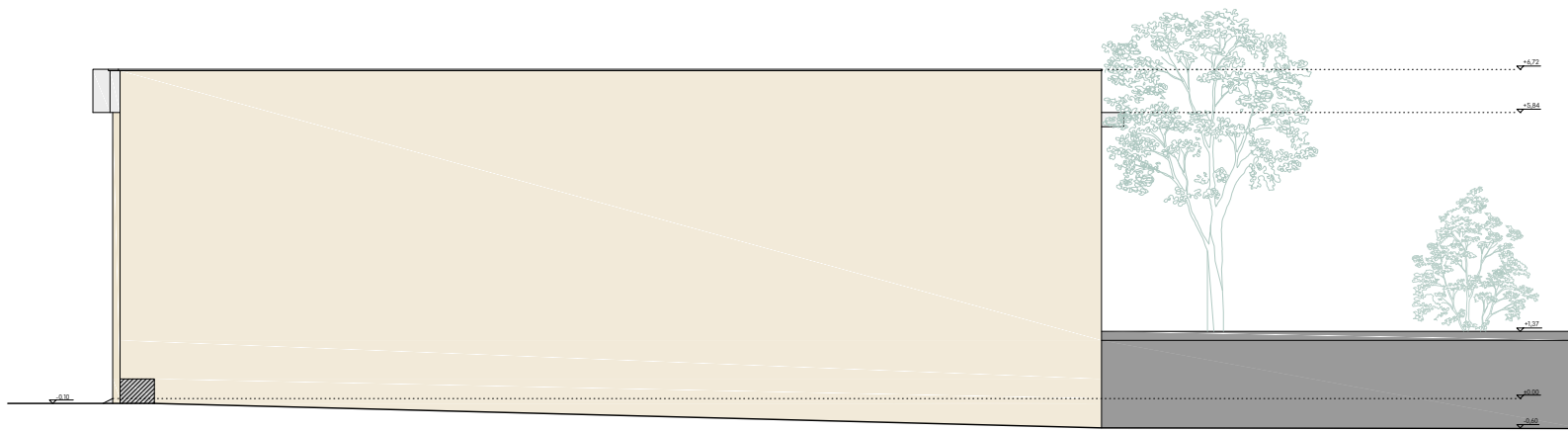
Κλίμακα

1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
 Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
 ιστορικών κτηρίων και συνόλων
 Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
 ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
 της Εθνικής Τράπεζας στο
 Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμος,
 Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
 τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

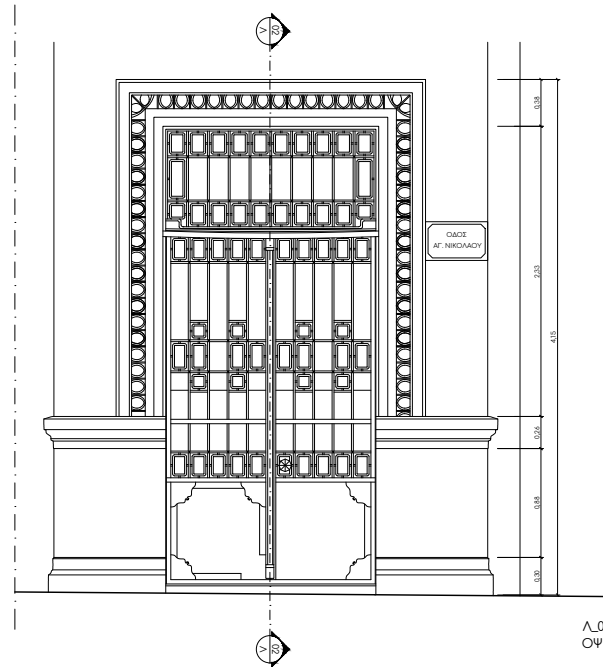
Φοιτήτρια
 Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
 ΟΨΕΙΣ: ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ,
 ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ
 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ,
 ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

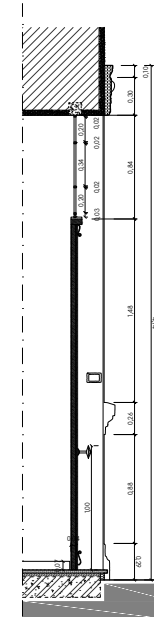
Γ10

Κλίμακα
 1:50 0 0,5 1,0 2,0 3,0 4,0μ.

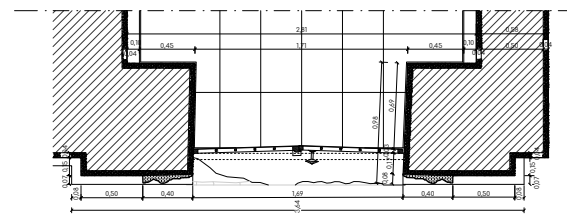
Ημερομηνία
 Οκτώβριος 2024

Λ_03
ΟΨΗ

Λ_02
ΤΟΜΗ Α-Α

Λ_01
ΚΑΤΟΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ			
	γύψινο διακοσμητικά		κονίαμα επιχρίσματος (εσωτερική παρέα τοιχοποιίας)
	υαλοπινάκας		τοιμεντοκονίαμα επιχρίσματος (εξωτερική παρέα τοιχοποιίας)
	μεταλλικό στοιχείο		λίθοδομη
	μαρμαρόπλακες		οπλισμένο ακυρόδεμα
	υπόστρωμα τοποθέτησης πλακών		έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου

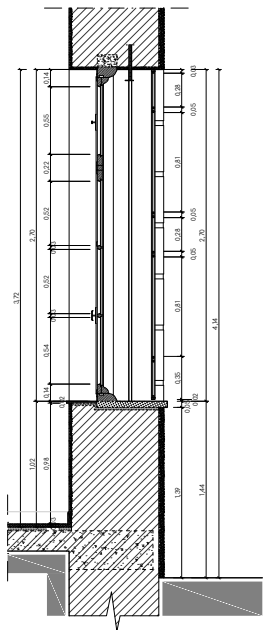
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΘΥΡΑΣ Θ 01

Λ01

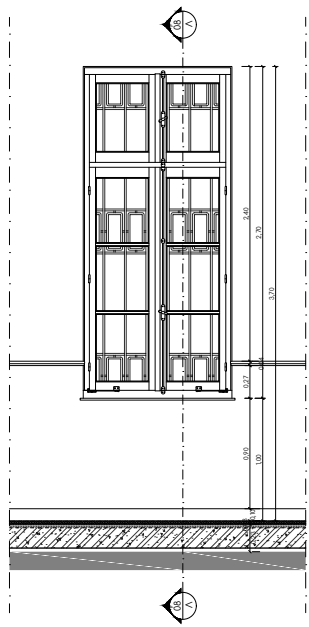
Κλίμακα

1:20 0 0,5 1,0 2,0μ.

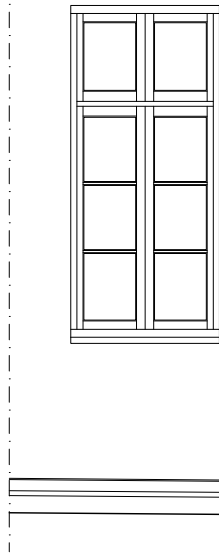
Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

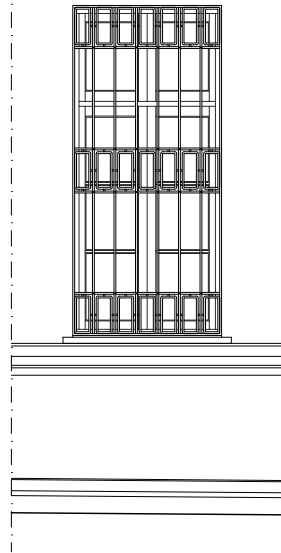
Λ_08
ΤΟΜΗ

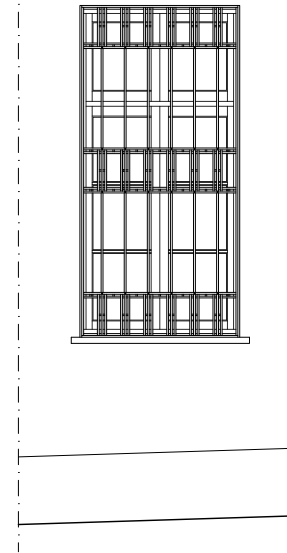
Λ_09
ΕΞ.ΟΨΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ

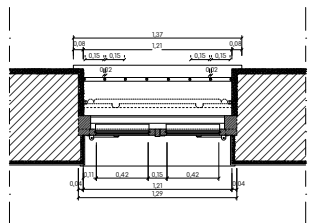
Λ_10
ΕΞ.ΟΨΗ ΚΟΥΦΩΜΑΤΟΣ

Λ_11
ΕΞ.ΟΨΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ ΤΥΠΟΥ I

Λ_12
ΕΞ.ΟΨΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ ΤΥΠΟΥ II
ΑΝΟΙΓΜΑ Π04

Λ_07
ΚΑΤΟΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	τσιμεντόπλακα
	κόνιωμα επιχρίσματος (βωπιερή) παρεια (τοιχοποιία)
	τσιμεντοκόνιωμα επιχρίσματος (βωπιερή) παρεια (τοιχοποιία)
	λιθοδομή
	οπλισμένο ακυρόδεμα
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΩΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
Τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

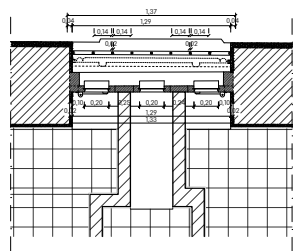
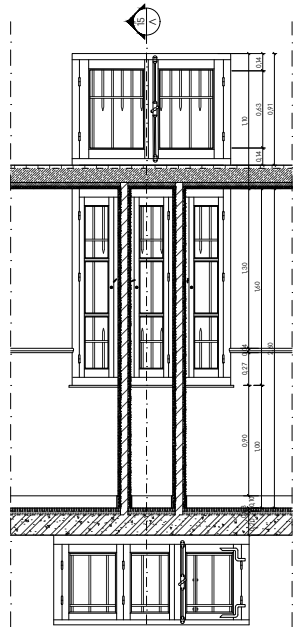
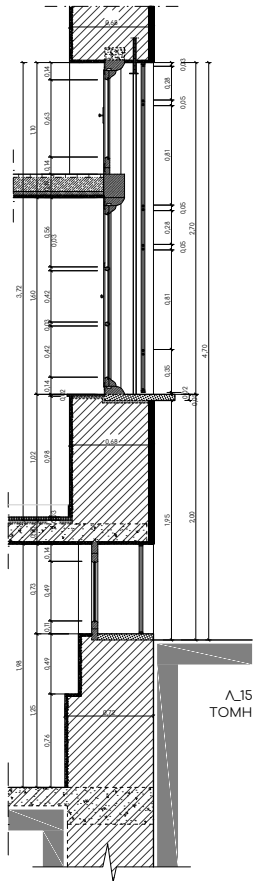
Τίτλος σχεδίου
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ
ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ Π 07

Λ03

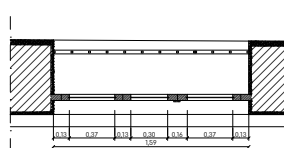
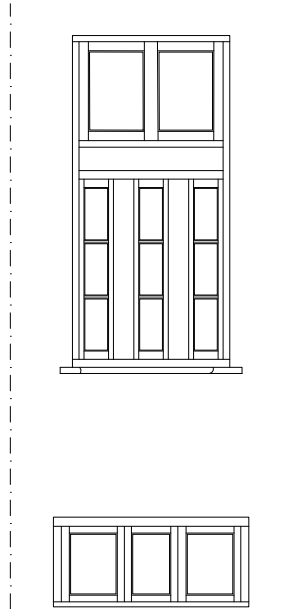
Κλίμακα

1:20 0 0,5 1,0 2,0μ.

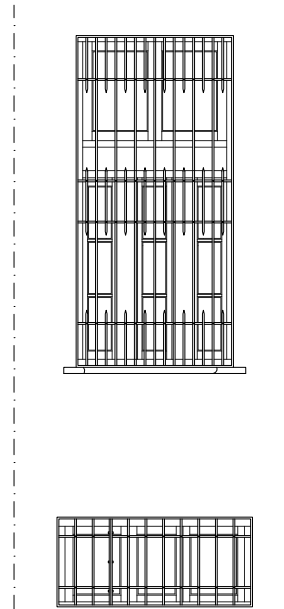
Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

Λ_13
ΚΑΤΟΨΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ Π12

Λ_14
ΚΑΤΟΨΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ Π17

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ			
	υαλοπλάκα		μπαρδατόπλεγμα
	ξύλινο κούφωμα		τασιμεντόπλεγμα
	μεταλλικό στοιχείο		κονίαμα επιχρίσματος (επιχρίξη) παρά τοιχοποιία
	μαρμαρόπλεγμα		τσιμεντοκονίαμα επιχρίσματος (επιχρίξη) παρά τοιχοποιία
	κονίαμα		λιθοβολή
	κεραμικά πλακάκια		απλοσμένο σκυρόδεμα
	ξύλινο σκελετό		έβασος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου**

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι
Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμος,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

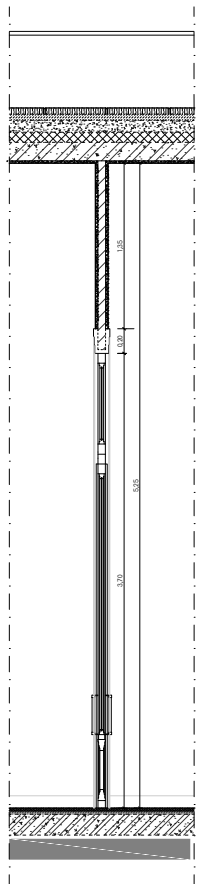
Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ
ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ Π12, Π17

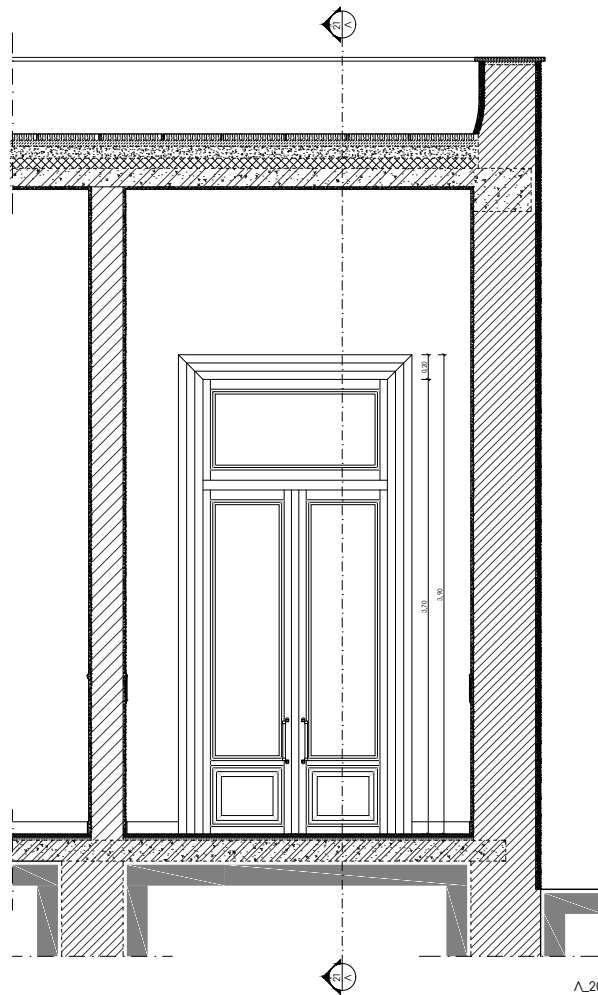
Λ04

Κλίμακα
1:20 0 0,5 1,0 2,0μ.

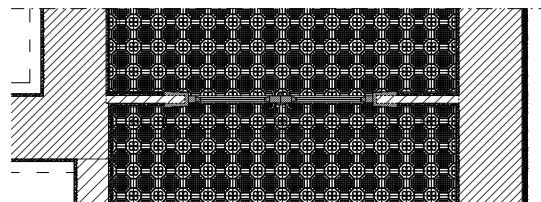
Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

Λ_21
TOMH

Λ_20
ΟΨΗ

Λ_19
ΚΑΤΟΨΗ

ΥΠΟΜΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	υαλοπίνακας
	ξύλινο κούφωμα
	μαρμαρόπλακες
	κόνισμα
	τοιμνίνα πλακάκια
	κόνισμα επιχρίσματος (κουρτική) πάρετα τοιχοστρώσεως
	τοιμνι-tonikonasma επιχρίσματος (εξμερική) πάρετα τοιχοστρώσεως
	λίθοδομη
	σπλισμένο ακυρόδεμα
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαϊστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΘΥΡΑΣ Θ 03

Λ05

Κλίμακα

1:20 0 0,5 1,0 2,0μ.

Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. "Προστασία μνημείων"
Α' Κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαΐστρου,
Τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

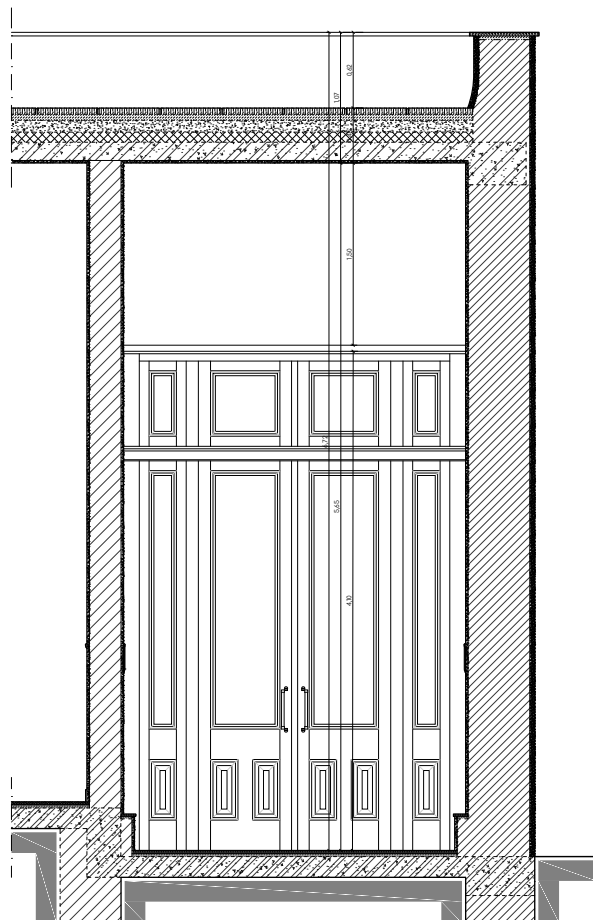
Τίτλος σχεδίου
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΘΥΡΑΣ Θ 02

Λ06

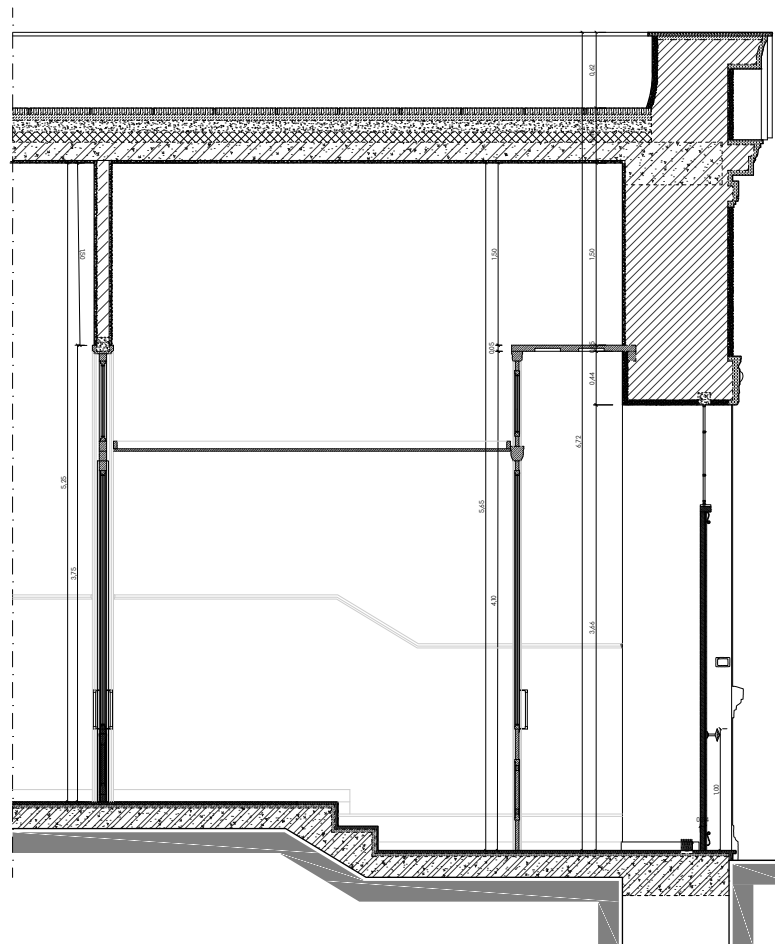
Κλίμακα

1:20 0 0,5 1,0 2,0μ.

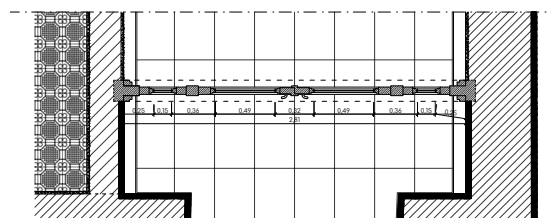
Ημερομηνία
Οκτώβριος 2024

Λ_23
ΟΨΗ

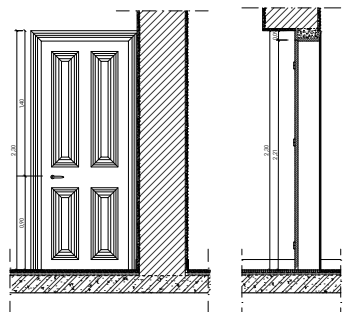
Λ_24
ΤΟΜΗ

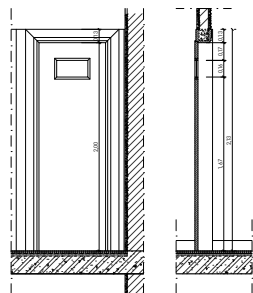
Λ_22
ΚΑΤΩΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

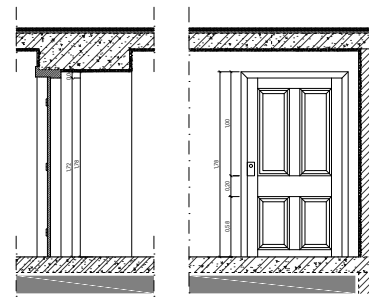
υαλοπίνακας	τοιμεντόπλακα
ξύλινο κοίραμα	κονίαμα επιχρισματος [αυτοτελής παρὰ τοίχουτοίχα]
μεταλλικό σταχείο	τοιμεντοκόλλα επιχρισματος [επιμετρική παρὰ τοίχουτοίχα]
μαρμαροπίλακες	λιθοδομή
κονίαμα	απλισμένο σκυρόδεμα
τοιμεντίνα πλακάκια	έξοχος

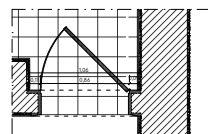
Λ_26 ΟΨΗ
Λ_27 ΤΟΜΗ

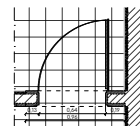
Λ_29 ΟΨΗ
Λ_30 ΤΟΜΗ

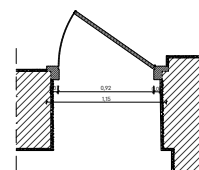
Λ_32 ΤΟΜΗ
Λ_33 ΟΨΗ

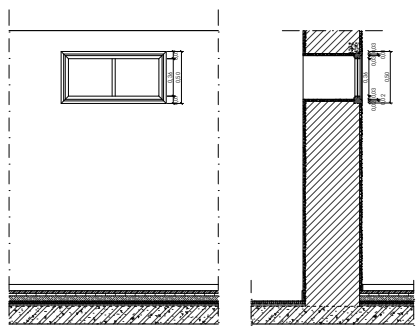
Λ_25 ΚΑΤΟΨΗ
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΘΥΡΑΣ 04

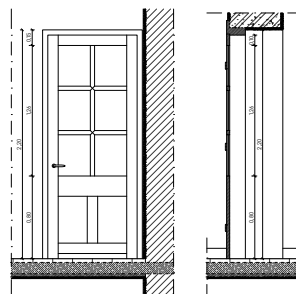
Λ_28 ΚΑΤΟΨΗ
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΘΥΡΑΣ 07

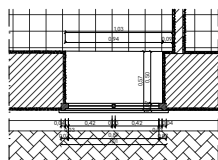
Λ_31 ΚΑΤΟΨΗ
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΘΥΡΑΣ 10

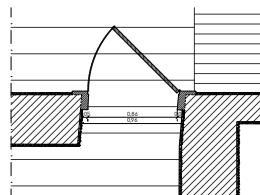
Λ_35 ΟΨΗ
Λ_36 ΤΟΜΗ Β-Β

Λ_38 ΟΨΗ
Λ_39 ΤΟΜΗ

Λ_34 ΚΑΤΟΨΗ
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ Π 13

Λ_37 ΚΑΤΟΨΗ
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΘΥΡΑΣ 08

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
	υαλοπίνακας
	ξύλινο κούφωμα
	κεραμικά πλακάκια
	τοιμέντινα πλακάκια
	κονίαμα
	μπαγδατόπηχες
	ξύλινο δάπεδο (τύπου φαροκάκαλο)
	ξύλινο σανίδωμα
	ξύλινος οικετός πατάματος
	ξύλινο κούφωμα
	κονίαμα επιχρίσματος (τοιχοποιία εσωτερικά του κτηρίου)
	οπισπληθοδομή
	λιθοδομή
	οπλισμένο σκυρόδεμα
	έδαφος

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. Προστασία μνημείων
Α' κατεύθυνση Συντήρηση και αποκατάσταση
ιστορικών κτηρίων και συνόλων
Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρώην υποκατάστημα
της Εθνικής Τράπεζας στο
Καρλόβασι, Σάμου

Επιβλέποντες Καθηγητές, Σύμβουλοι

Ομ. Καθ. Κ. Καραδήμας,
Ομ. Καθ. Ε. Μαιστρου,
τ.Αν. Καθ. Α. Μιλτιάδου

Φοιτήτρια
Ζωή Κονδύλη

Τίτλος σχεδίου

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ Π
13 ΚΑΙ ΘΥΡΩΝ 04, 07, 08, 10

Λ07

Κλίμακα

1:20 0 0,5 1,0 2,0μ

Ημερομηνία

Οκτώβριος 2024